

Danmarks geologiske Undersøgelse

II Række. Nr. 21

Brøndboringer og artesisk Grundvand i det sydlige Sjælland

Af

V. Milthers

Med 2 Kort

Kjøbenhavn

I Kommission hos C. A. Reitzel

Andelsbogtrykkeriet i Odense

1919

Pris: 4 Kr.

Danmarks geologiske Undersøgelse

II Række. Nr. 21

Brøndboringer og artesisk Grundvand i det sydlige Sjælland

Af

V. Milthers

Med 2 Kort

Kjøbenhavn

I Kommission hos C. A. Reitzel

Andelsbogtrykkeriet i Odense

1919

INDHOLD

	Side
Indledning.....	1
Fortegnelse over Boringer og Brønde	4
Kortblad Faxø	4
— Stevns Klint	38
— Korsør	54
— Sorø	56
— Saxkøbing	80
— Vordingborg	82
Den prækvartære Undergrund	90
De paleocæne Lag.....	90
Det nyere Kridt	96
Skrivekridt	100
De dybere Jordlags Forhold over for Vandføringen.....	102
Det artesiske Grundvands Stigningsforhold	107
Underlaget for det vandførende Lag	107
Vandrejsningens Afhængighed af Jordoverfladens Højdeforhold.....	111
Jordlagens Beskaffenhed over det vandførende Lag.....	114
Vandrejsningens Forhold til Borestedernes Højde	116

INDLEDNING

I den sydlige og den østlige Del af Sjælland er der i Løbet af den sidste Snes Aar foretaget et overordentlig stort Antal Boringer efter Vand. Dette er sket som Følge af, at de øvre Jordlag her for den langt overvejende Del bestaar af Moræneler og kun i meget ringe Omfang indeholder vandførende Lag. For større Vandforbrug er de almindelige, gravede Brønde derfor i talrige Tilfælde bleven utilstrækkelige. Det har været nødvendigt ved Boring at opsøge dybere liggende, mere righoldige vandførende Lag. Saadanne finder man her som Regel ved de kvartære Lags nedre Grænse.

De Allejringer, Istidslagene hviler paa, bestaar mest af Skrivekridt og Limsten samt graa Mergellag (Grønsandsten), hørende henholdsvis til Yngre Senon, Danien (Nyere Kridt) og Paleocæn. De træder kun i Dagen paa Strækningen mellem Kjøge Aa og Faxe Bugt, Øst for Linien: Lellinge, L. Linde, Faxe. Vestligere har man kun haft Lejlighed til at lære Lagenes Beskaffenhed at kende ved Hjælp af Boringer.

I det østlige Stevns, hvor Kalklagene ligger højt, men hvor man — navnlig i Nærheden af Stevns Klint — maa trænge ned til betydelige Dybder for at naa Vand, har de fleste Brønde maattet føres langt ned i Kalken. Nærmest ved Klinten, hvor Grundvandstanden sænker sig paa Grund af Kystens Nærhed, har man maattet trænge helt igennem Limsteningen og ned i Skrivekridtet for at skaffe Vandbeholdere. I Store Hedinges Omegn er Forholdet ligeledes det, at selve Brøndene maa føres ned i Kalkstenen; dennes Overkant ligger højere end Grundvandstanden. Det Grundvand, som her baner sig Vej igennem Kalkstenslagene, er ikke noget Tryk underkastet, som kan frembringe Vandrejsning. Det samme er Tilfældet paa visse mindre Strækninger udenfor Stevns. Særlig udpræget er dette Forhold ved Faxe. Her naar Kalkstenen op til en forholdsvis stor Højde over den omgivende Flade. Grundvandet i Kalklagene staar derimod ikke ved Faxe højere,

end det gør Nord for Faxe Bakke. Kalkbrydningen er allerede ført ned til ca. 35 m. under Bakkens Top, uden at Grundvandstanden er naaet. — Paa en Strækning langs Tryggevælde Aa, fra Tryggevælde til Store Tornby, ligger Kalklagene ligeledes saa højt, at Brøndene maa trænge et Stykke ned deri for at naa Vandlag. Det samme er Tilfældet paa nogle smaa Strækninger ved Herfølge, ved Solhøjsgaard NØ. for Svansbjerg og ved Aashøj. Alle disse Steder: ved Stevns, Faxe, Herfølge o. s. v. er Brydningen af Kalken derfor ogsaa mulig, uden at der behøver at finde nogen Bortfjærnelse af Vand Sted ved Kunst.

I hele den øvrige Del af det her omhandlede Omraade er Vandet, der bevæger sig igennem de prækvartære Lag, underkastet et Tryk, som bringer det til at stige i Borerør op over Lagenes Overkant. Det Grundvand, der saaledes er Vandrejsning underkastet, kaldes artesisk Grundvand.

Tykkelsen af de kvartære Lag, af hvilke den største Del stammer fra Istiden, er meget uens, men over store Strækninger overstiger den ikke 30—40 m. (100—130'). Ned til denne Dybde under Overfladen vil det da her som Regel være tilstrækkelig at føre Boringerne for at naa tilfredsstillende, vandførende Lag.

Paa Stevns og i de tilgrænsende Egne Vest for Stevns Aa bestaar Istidslagene næsten udelukkende af Moræneler, gult eller blaagraat, stenet Ler, der er udpræget vandstandsende. Desuden er det af en saa fast Beskaffenhed, at et Borehul, som føres ned deri, kan »staa«, uden at det er nødvendigt at udføre det med Rør. En stor Mængde Brønde bliver derfor ogsaa her tilvejebragte paa den Maade, at der fra Bunden af en gravet Beholder bores med et Skebor ned til Undergrundens Kalklag, uden at der gøres noget som helst for yderligere at bevare Borehullet mod Tilstopning. I de Egne, hvor Brøndene tilvejebringes paa denne Maade, er de kvartære Lag desuden ikke ret mægtige, saa at Borehullet sædvanligvis ikke naar ned til stor Dybde.

I den største Del af Omraadet finder der dog indenfor de kvartære Lag nogen Veksling Sted mellem Ler-, Sand- og Gruslag. Desuden naar Boringerne undertiden en betydelig større Dybde end i Egnene omkring Stevns. De udføres her bestandig som Skylleboringer, og Borehullerne udfores med Rør.

Under Kortlægningen af de geologiske Kortblade Faxe og Stevns Klint paabegyndtes en Indsamling og Undersøgelse af de Resultater, der var fremkomne ved de talrige Boringer og Brønde, som naaede ned i Undergrundens Kalklag. Denne Undersøgelse kom naturligt til at strække sig ud over Kortbladenes Grænser. Foruden selve Jordlagene kom Undersøgelsen ogsaa til at omfatte det artesiske Vands Stighøjde i Brøndene. Disse Undersøgelser Resultater er det, som her

foreligger. En Del deraf er tidligere tillige trykt i »Beskrivelse til de geologiske Kortblade Faxe og Stevns Klint« (D. G. U. I R. Nr. 11.), nemlig den Del af Listen over Boringer, som findes Side 4—53 og det dertil hørende Kort over Kvartærlagenes Mægtighed og Undergrundens Højdeforhold.

De Oplysninger, der har tjent som Grundlag for Sammenstillingen i efterfølgende Liste, stammer for en meget stor Del fra Brøndgravere og Brøndborere, der har meddelt dem paa Grundlag af skriftlige Optegnelser eller efter Hukommelsen. Hvor det har været nødvendigt, er Opgivelserne saa vidt mulig bleven kontrollerede paa Observationsstederne. Samtidig med, at denne Kontrol har fundet Sted, er der sædvanlig foretaget Maaling af det artesiske Grundvandspejls Højde. Navnene paa dem, der har gjort Iagttagelserne eller meddelt dem, findes angivne i Noter under Listerne.

Numer	Kortblad Faxø Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrennhøjde i Meter
1	Kværkeby Mejeri	j 3	Brønd og Boring	36,5
2	Rosengaard	—	— —	c. 32
3	Kongsted, sydlig Gaard	—	— —	31
4	Hus i Humleore	—	Boring	33
5	Gaard 400 m. NØ. for Sliminge	—	Brønd og Boring	32
6	Giesegaard	—	— —	42
7	Bryggeri 150 m. N. for Kjulerup	k 3	— —	26
8	Lykkebjerggaard	—	— —	38,5
9	Høvegaard	—	— —	39,5
10	Fuglebæk Mejeri 700 m. N. for Gummersmark	—	— —	36
11	Gaard 850 m. SV. for Bjæverskov Kirke	—	— —	38
12	Gaard i Vemmedrup	—	— —	43
13	Gaard i Lidemark 200 m. S. for Kirken	—	— —	52,5
14	Gaard 200 m. SØ. for Gjørlev Kirke	—	— —	40
15	Gaard 700 m. S. for Gjørlev Kirke	—	— —	40
16	Skovridergaard 1200 m. SV. for Gjørlev Kirke	—	— —	37,5
17	Bisbakkegaard	—	— —	45
18	Volderslev Præstegaard	—	— —	41
19	Gaard i Volderslev N. for Kirken	—	— —	41
20	Gaard 700 m. NØ. for Volderslev Kirke	—	— —	40,5
21	Ørsemosegaard	—	— —	39
22	Juellund	—	— —	42,5
28	Gaard i Ringsbjerg	l 3	— —	35,5
24	Gaard 1 Km. S. for Lellinge	—	— —	22,5

¹⁾ J. Jensen, Kjulerup. ²⁾ V. Milthers. ³⁾ Københavns ny Brøndboringsanstalt. ⁴⁾ Jeppesen, Kbhvn.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mængde	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Iagtlagen Mængde		
31,0	30,5	+ 6	Grønsandsten	2	1) og 2)	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 134.
28,5	29,8		—		3)	} Mineral. Mus.; D. G. U. I R. Nr. 11. } Side 134.
28	16,5	+ 14,5	Kalk og Flint	6	4) og 2)	
29	27	+ 6	Grønsandsten	0,6	2)	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 134.
29	14	+ 18	—		5)	
33	24	+ 18	Grønsand og Flint	9,5	6)	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 77 og 134.
24	16	+ 10	Grønsandsten		7) og 2)	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 134.
30	29	+ 9,5	—		1) og 2)	
30	26,5	+ 13	—	3	5) og 2)	
30	22	+ 14	—	0,6	1) og 2)	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 77.
28,5	29	+ 9	—		1)	
29	c. 45	÷ 2	—	ca. 1	5)	
c. 37	31+		—		1)	
34	c. 25	c. 15	—		1) og 2)	
35	c. 27,5	c. 12,5	—		1) og 2)	
34	c. 29	c. + 8,5	—		1) og 2)	
36	24	+ 21	—		1) og 2)	
36	24	+ 17	—		1) og 2)	
35,5	24	+ 17	—		5) og 2)	
35	c. 26	c. + 14,5	—	0,5	5) og 2)	
36	24	+ 15	—	0,5	5) og 2)	
37,5	c. 24,5	c. + 18	—		1) og 8)	
32,5	18	+ 17,5	Kalk		7) og 2)	
19	20	+ 2,5	Grønsandsten		1) og 2)	

5) Gaardens Ejer. 6) Stadsingeniør Th. Jochimsen. 7) O. Nielsen, Kjøge. 8) Forpagter Krøyer.

Númer	Kortblad Faxe Observationsstedets Beliggenhed	Maaletorsblad	Snittets Art	Terrenhøjde i Meter
25	N. for Kjøge Aa, ca. 500 m. V. for Gl. Kjøgegaard.	13	Boring	c. 1,5
26	S. for Kjøge Aa, ca. 500 m. V. for Gl. Kjøgegaard.	—	—	c. 1,5
27	Vasebæksgaard	—	Brønd og Boring	7,5
28	700 m. NØ. for Klemmenstrup	—	Boring	5
29	400 m. NØ. for Klemmenstrup	—	—	7
30	150 m. SV. for foregaaende Numer	—	—	8
31	Tæt N. for foregaaende Numer	—	—	8
32	70 m. SV. f. foreg. Lok., 150 m. N. f. Klemmenstrup	—	—	8
33	50 m. SV. for foregaaende Lokalitet	—	—	8,5
34	50 m. VSV. for foregaaende Lokalitet	—	—	9
35	50 m. VSV. for foregaaende Lokalitet	—	—	9
36	250 m. NV. for Klemmenstrup	—	—	10
37	400 m. VNV. for Klemmenstrup	—	—	10
38	Hestehavegaard	—	Brønd og Boring	19
39	Skovfogedhus 600 m. N. for Aashøj	—	—	21
40	Nordøstligste Hus i Aashøj	—	Brønd	27
41	Marken 200 m. SV. for Aashøj	—	Aaben Grav og Boring	21
42	Marken 200 m. ØNØ. for Nr. 41	—	Boring	c. 20
43	Marken 100 m. N. for Nr. 41	—	—	25
44	Marken 250—80 m. V. for Nr. 41	—	—	28
45	Marken tæt ved Nr. 44	—	—	28
46	Gaard østligst i Aashøj	—	Brønd og Boring	20,5
47	100 m. Ø. for Aashøj	—	Boring	14
48	350 m. Ø. for Aashøj	—	—	12

²⁾ V. Milthers. ⁵⁾ Ejeren. ⁶⁾ Stadsingeniør Th. Jochimsen.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning		
	Mæglighed	Underkantens Højde o. H.	Lagenes Beskaffenhed	Iagttagen Mæglighed				
2,5	11,3	c. ÷ 10	Kalk	20	6)	{ Mineral. Mus.; D. G. U. I R. Nr. 11. Side 134.		
	11,3	c. ÷ 10	—	0,3	6)	— — —		
			—		2)			
	10,7	÷ 5,7	Kalk og Flint	1,2	6)	{ Mineral. Mus.; D. G. U. I R. Nr. 11. Side 135.		
	14,1	÷ 7,1	— —	1,6	6)	— — —		
	12,5	÷ 4,5	— —	0,3	6)	— — —		
	15	÷ 7	— —	1,0	6)	— — —		
	15,4	÷ 7,4	— —	1,0	6)	— — —		
	15	÷ 6,5	— —	3,8	6)	— — —		
	18,5	÷ 9,5	— —	0,3	6)	— — —		
	16,3	÷ 7,3	— —	12,9	6)	— — —		
	17,3	÷ 7,3	— —	9,2	6)	{ Mineral. Mus.; D. G. U. I R. Nr. 11. Side 136.		
12	12,2	÷ 2,2	— —	6,6	6)	— — —		
	20	÷ 1	Kalk		5) og 2)			
	15,5	15,5	+ 5,5	—	2,5	7) og 2)		
		7,5	+ 19,5	Craniakalk		9)	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 64.	
		3	{ + 18 + 14,5	Craniakalk Limsten	3,5 12,2		D. G. U. I R. Nr. 11. Side 41, 62 og 136.	
		9	{ + 11 + 10,7	Grønsandsten Craniakalk	0,3		{ Side 63 (Boring A). D. G. U. I R. Nr. 11. { Side 64 (Boring B). Side 64 (Boring C). Side 64 (Boring D).	
		9,3	+ 15,7	Craniakalk				
		11	+ 17					
		12	+ 16	—	1,3			
		19	10,5	+ 10	Kalk	5) og 2)		
		15	14,1	÷ 0,1	—	8	6)	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 136.
		14,5	9,5	+ 2,5	Kalk og Flint	6,2	6)	— —

7) O. Nielsen. 9) K. A. Grönwall.

Numer	Kortblad Faxø Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrenhøjde i Meter
49	400 m. Ø. for Aashøj.....	13	Boring	12,5
50	Østligste Gaard i Klemmenstrup	—	Brønd og Boring	15
51	500 m. SV. for Klemmenstrup.....	—	Boring	11
52	Tagemose, 600 m. SØ. for Aashøj.....	—	—	11,5
53	Skole, 700 m. SSØ. for Aashøj	—	Brønd og Boring	17,5
54	Hus, østligst i Svansbjerg	—	Boret Brønd	19
55	Solhøjsgaards Mark, 700 m. NØ. for Svansbjerg...	—	Aaben Grav	22,5
56	Hus ved Jærnbaneoverskæring, 900 m. Ø. f. Svansbjerg	—	Brønd og Boring	17,5
57	Mejeri, 1 Km. N. til Ø. for Herfølge Kirke.....	—	— —	20
58	Gaard, 900 m. NØ. for Herfølge Kirke	—	— —	17
59	Hegnetslund Teglværk, nordlig.....	—	— —	25
60	Hegnetslund Teglværk, sydlig	—	— —	25
61	Hus 200 m. N. for Herfølge Kirke	—	Gravet Brønd	27,5
62	Kalkbrud tæt N. for Herfølge Kirke	—	Aabent Brud	25
63	Herfølge Hospital	—	Gravet Brønd	20
64	Smedje vestlig i Herfølge	—	—	20
65	Gaard 200 m. SØ. for Herfølge Kirke	—	Brønd og Boring	21
66	Bryggeri 500 m. VSV. for Herfølge Kirke.....	—	Brønd	20
67	Gaard 700 m. SV. for Herfølge	—	Brønd og Boring	22
68	Herfølge Torp, nordlige Gaard.....	—	— —	20,5
69	Sydligste Gaard af Kohavegaarde	—	— —	20
70	Tessebølle, sydligste Gaard	—	Boret Brønd	19
71	Gamle Kjøgegaard	m 3	Brønd og Boring	3
72	Bryggeri, Vestergade, Kjøge.....	—	— —	3

¹⁾ J. Jensen. ²⁾ V. Milthers. ⁵⁾ Ejeren. ⁶⁾ Stadsingeniør Th. Jochimsen.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Lagtagen Mægtighed		
14,5	12,5	+ 0	Kalk og Flint	4,7	6)	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 136.
8	23,5	÷ 8,5	Kalk		5) og 2)	
12,5	12,5	÷ 1,5	Kalk og Flint	14,2	6)	— —
14,5	19,1	÷ 7,6	— —	9	6)	— —
15,5	19,5	÷ 2	— —		1) og 2)	
18	c. 12,5	c. + 6,5	Kalk		5) og 2)	
	4,7	+ 17,8	Craniakalk		10)	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 60.
13	17,5	+ 0	Kalk			Oplysning paa Stedet.
	16	+ 4	—		11)	
11	14	+ 3	—		1) og 2)	
22,5	10	+ 15	—		5) og 2)	
22,5	12	+ 13	—		5) og 2)	
	6,5	+ 21	—		5)	
	1,5	+ 23,5	Craniakalk og Limsten		2)	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 39 og 57.
	2	+ 18	—		2)	
	0	+ 20	—		2)	
14,5	14	+ 7	Kalk	5	5) og 2)	
17,5	6,5	+ 13,5	—		5) og 2)	
19	9	+ 13	—	23,5	5) og 2)	
	19	+ 1,5	—	2,5	5)	
	24	÷ 4	—		5)	
14	c. 17,5	c. + 1,5	—		5) og 2)	
	16,5	÷ 13,5	—		7)	
	c. 20	÷ 17	—		7)	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 137.

7) O. Nielsen. 10) Johnstrup. 11) Bestyreren.

Numer	Kortblad Faxø Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrænhøjde i Meter
73	Kjøge Torv	m 3	Brønd og Boring	3
74	Grosserer Colstrup, Kjøge	—	— —	3
75	Svineslagteriet, Kjøge	—	— —	2
76	Svineslagteriet, Kjøge	—	— —	2
77	Jærnbane station, Kjøge	—	— —	2
78	Tømmerplads tæt ved Kjøge Havn	—	— —	1,5
79	Vogterhus tæt S. for Kjøge	—	— —	1,5
80	Gaard 600 m. N. for Hastrup	—	— —	11,5
81	Gaard 700 m. SV. for Egøje	—	— —	13,5
82	Bolsted 700 m. NV. for Vidskølle	—	— —	19
83	Vidskølle Skole	—	— —	19
84	Gaard 200 m. NØ. for Vidskølle Skole	—	— — *)	18,5
85	Dyrehave 600 m. NV. for Vallø	—	— —	c. 8
86	Vallø Slotsgaard	—	— —	12,5
87	Billesborg	—	— —	5
88	Strandhotel 300 m. NØ. for Prambro	—	— —	2
89	Gaard 1200 m. SØ. for Prambro	—	— —	2,5
90	Vallø By, sydligste Gaard V. for Vejen	—	— —	18,5
91	Vallø By, næstsydligste Gaard Ø. for Vejen	—	— — *)	20
92	Gaard S. for Vallø By	—	— —	15
93	Strøby Egede Skole	n 3	— —	7
94	Gaard 1 Km. NNØ. for foregaaende Lokalitet	—	— —	8
95	Gaard 1 Km. NØ. for Strøby Egede Skole	—	— —	10
96	Strandkanten 400 m. N. for foregaaende Lokalitet	—	Brønd	2

1) J. Jensen. 2) V. Milthers. 4) Jeppesen. 5) Ejeren. 7) O. Nielsen. 12) Distriktslæge Mathiesen, Kjøge.

*) Ikke foret med Rør.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Iagttagen Mægtighed		
	c. 19	÷ 16	Kalk med Flintlag	10	¹²⁾	Mineral. Mus.
	14	÷ 11	Kalk	6,3	¹³⁾	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 137.
	15	÷ 13	Kalk og Flint	56,5	⁴⁾	(Mineral. Mus.; D. G. U. I R. Nr. 11. Side 137.
	16	÷ 14	— —	1,5	⁴⁾	(Mineral. Mus.; D. G. U. I R. Nr. 11. Side 137.
	14,5	÷ 12,5	— —			D. G. U. I R. Nr. 11. Side 137.
	22	÷ 20,5	— —	4,7	⁷⁾	— — —
	19	÷ 17,5	— —	1,7	¹⁴⁾	
6,5	15,5	÷ 4	— —	3,5	¹⁾ og ²⁾	
9,5	19	÷ 5,5	— —	5,5	⁵⁾ og ²⁾	
13	c. 17,5	+ 1,5	— —	c. 9	⁵⁾ og ²⁾	
11	17	+ 2	— —	3	⁴⁾ og ²⁾	
11	c. 22	÷ 3,5	— —		¹⁵⁾ og ²⁾	
c. 12	c. 17	c. ÷ 9	— —		⁷⁾	
9,5	19	÷ 6,5	Limsten	7,5		(Mineral. Mus.; D. G. U. I R. Nr. 11. Side 137.
2,5	9	÷ 4	—		⁷⁾ og ²⁾	
0	25	÷ 23	Kalk og Flint	4,5	⁷⁾	
0	19	÷ 16,5	— —		⁵⁾ og ²⁾	
2	22,5	÷ 4	— —		⁷⁾ og ²⁾	
	25	÷ 5	— —		¹⁶⁾	
9,5	c. 17,5	c. ÷ 2,5	— —			Oplysning paa Stedet.
3	8	÷ 1	— —		²⁾	
	21,5	÷ 13,5	— —			— —
2,5	9,5	÷ 0,5	— —		⁵⁾ og ²⁾	
	c. 2	0	— —		⁵⁾	

¹³⁾ J. Jensen, Kbhvn. ¹⁴⁾ C. Andersen, Næstved. ¹⁵⁾ N. Olsen, Enderslev. ¹⁶⁾ Fr. Mathiesen, Store Tornby.

Numer	Kortblad Faxø Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrænhøjde i Meter
97	Hus ved Strøby Ladeplads	n 3	Brønd	5,5
98	Gaard S. for Jerned	—	Brønd og Boring	5,5
99	Gaard 1 Km. SV. for Farendløse Kirke	j 2	— —	26
100	Ladefogedhus	—	— —	27
101	Ottestrup	—	— —	35
102	Mejeri i Ørslev By	—	— —	35
103	Gaard i Havemark	—	— —	37,5
104	Gaard 1100 m. Ø. for Kagstrup	—	— —	33
105	Gaard østligst i Kagstrup	—	— —	35
106	Gaard sydligst i Kagstrup	—	— —	35
107	Gaard i Simendrup	—	— —	40
108	Gaard 500 m. NØ. for Simendrup	—	— —	40
109	Gaard 500 m. ØNØ. for Simendrup	—	— —	39
110	Gaard, vestligst i Førslev	—	— —	31
111	Førslev Bryggeri	—	— —	33
112	Gaard, østligst i Førslev	—	Boret Brønd	33
113	Gaard 1 Km. SØ. for Førslev Kirke	—	Brønd og Boring	32,5
114	Gaard 600 m. ØSØ. for Simendrup	—	— —	41
115	Gaard 1 Km. S. for Terslev Kirke	—	— —	39
116	Lundegaard, 350 m. N. for Tjæreby	—	— —	40
117	Gaard, østligst i Tjæreby	—	— —	35
118	Hesselbjerg	—	— —	38,5
119	Gaard, østligst i Lysholm	—	Boret Brønd	30,5
120	»Trifolium«, Haslev	—	Boring	34

²⁾ V. Milthers. ⁵⁾ Ejeren. ¹⁷⁾ A. C. Larsen, Haslev.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Lagtlagen Mægtighed		
	8,5	÷ 3	Kalk og Flint		5)	
	17,5+	(÷ 12)	Ikke naaet		5)	
23	19	+ 7	Grønsandsten		17) og 2)	
27	19	+ 8	—		17) og 2)	
24	32	+ 3	—		18) og 2)	
30,5	17,5	+ 17,5	Flintlag		19) og 2)	
30	19	+ 18,5	Grønsand	0,5	17) og 2)	
28	17,5	+ 15,5	—		17) og 2)	
27,5	21	+ 14	—		17) og 2)	
27,5	24	+ 11	—		5) og 2)	
27,5	c. 29	+ 11	—		5)	
28,5	25,5	+ 14,5	—		5)	
26,5	c. 29	+ 10	—		5)	
26	17,5	+ 13,5	Flint?		19) og 5)	
26	24	+ 9	Grønsandsten		17) og 2)	
c. 27	16,5	+ 16,5	?		18)	
28	14	+ 18,5	?		5) og 2)	
29,5	23	+ 18			19) og 5)	
32,5	20	+ 19 ?	Grønsand?		17) og 5)	
	27,5	+ 12,5	Kalk		19)	
32	22	+ 13	Grønsandsten		17) og 2)	
31,5	26,5	+ 12			19) og 2)	
30,5					2)	
35					2)	

18) A. Birch, Haslev. 19) L. Hansen, Haslev.

Nummer	Kortblad Faxø Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrænhøjde i Meter
121	Storgaard.....	k 2	Brønd og Boring	52,5
122	Terslev Præstegaard.....	—	— —	48
123	Andelsmejeriet »Terslev«.....	—	— —	53
124	Aarløse Skole.....	—	— —	42,5
125	Enghavegaard.....	—	— —	40
126	Gaard 2 Km. SØ. for Terslev Kirke.....	—	— —	47
127	Gaard 1 Km. SØ. for Tjæreby.....	—	— —	35
128	Sofiedal.....	—	— —	45
129	Haslev Sanatorium.....	—	— —	c. 34
130	Gaard 700 m. N. for Hastrup.....	—	— —	43
131	Mosegaard.....	—	— —	38
132	Bjerred Bryggeri.....	—	— —	40
133	Sprettingegaard.....	—	— —	40
134	Gaard i Hegnerup.....	12	— —	45
135	Gaard 500 m. SØ. for Hegnerup.....	—	— —	38,5
136	Gaard i Algestrup.....	—	— —*)	37,5
137	Vestligste Tolstrupgaard.....	—	— —*)	26,5
138	Sydvestligste Gaard i Sæder.....	—	— —	24
139	Sæder Præstegaard.....	—	— —	24
140	Græsmosehus.....	—	— —*)	25
141	Vestligste Gaard i Kannerød.....	—	— —*)	22
142	Tolstrup Hus.....	—	— —*)	25
143	Turebylille.....	—	— —	21
144	Karolinesminde N. for Turebyholm.....	—	— —	17,5

1) J. Jensen. 2) V. Milthers. 15) N. Olsen. 17) A. C. Larsen.

*) Ikke foret med Rør.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af;	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Lagtlagen Mægtighed		
35		c. + 8,5	Grønsandsten		17) og 2)	
32	c. 43	c. + 5	—		19) og 2)	
34	c. 41	c. + 12	—		17) og 2)	
36,5	27,5	+ 15	—		19) og 2)	
36	17	+ 23	—		17) og 2)	
36,5	25	+ 22	—		17) og 2)	
33,5	16,5	+ 18,5	—		17) og 2)	
34	22,5	+ 22,7	—		2)	{D. G. U. I R. Nr. 11. Side 78. {Mineralogisk Museum.
	23	+ 11	—	1,4	20)	{D. G. U. I R. Nr. 11. Side 137. {Mineralogisk Museum.
33	20	+ 23	—		21) og 2)	
34	17	+ 21	—		21) og 2)	
34,5	22	+ 18	—		17) og 2)	
33	19,5	+ 20,5	—		21) og 2)	{D. G. U. I R. Nr. 11. Side 78. {Mineralogisk Museum.
34	25	+ 20	?		21) og 2)	
34,5	c. 28	c. + 10,5	?		21) og 2)	Samlet Dybde 28,25.
29,5	14,5	+ 23?	?		15) og 2)	
24,5	23,5	+ 3	Kalk		15) og 2)	
24 +	20	+ 4	—		1) og 2)	
22	20	+ 4	—		1) og 2)	
17	23	+ 2	—		15) og 2)	
16	21	+ 1	—		15) og 2)	
22	28	÷ 3	—		15) og 2)	
18,5			—		2)	
15,5	21,5	÷ 4	—		19) og 2)	

19) L. Hansen. 20) Marius Knudsen, Odense. 21) V. Nielsen, Slagelse.

Nummer	Kortblad Faxø Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrænhøjde i Meter
145	Gaard i Skrosbjerg	12	Brønd og Boring	17
146	Gaard NV. i Enderslev Oredrevsgaarde	—	— — *)	20
147	Gaard SØ. i Enderslev Oredrevsgaarde	—	— — *)	17
148	Andelsmejeri V. for Vraaby	—	— —	16
149	Børsted, 2 Gaarde	—	— —	17,5
150	Skovfogedhus ved Børsted Vænge	—	— —	17,5
151	2 Huse 400 m. NV. for Oredrevsgaard	—	— — *)	16,5
152	Oredrevsgaard	—	— — *)	17
153	Bolsted 1 Km. SV. for Oredrevsgaard	—	— — *)	18
154	Bolsted 400 m. S. for Oredrevsgaard	—	— — *)	18,5
155	Teglværksgaard	m2	— —	26
156	Grubberholm	—	— —	18
157	Snatteruphus 450 m. SV. for Grubberholm	—	— — *)	20
158	Aggerup	—	— — *)	17,5
159	Povlstrup, 2 Gaarde	—	— — *)	20
160	Enderslev Præstegaard	—	— — *)	22,5
161	Hus 50 m. SV. for Enderslev Præstegaard	—	— — *)	20
162	Nordøstligt Hus i Magistratshuse	—	— — *)	15
163	Hus ved Mosen ved Magistratshuse	—	— — *)	15
164	Mergelgrav ca. 300 m. Ø. for Magistratshuse	—	Mergelgrav	17
165	Nedlagt Mejeri 1200 m. N. til Ø. for Vraaby	—	Brønd og Boring	17,5
166	Skole 900 m. N. til Ø. for Vraaby	—	— — *)	17,5
167	Gaard ca. 200 m. Ø. for Almindhuse	—	— — *)	19,5
168	Gaard 1600 m. V. for L. Linde	—	— — *)	18

²⁾ V. Milthers. ⁵⁾ Ejeren. ⁷⁾ O. Nielsen. ¹⁵⁾ N. Olsen. ¹⁷⁾ A. C. Larsen.

*) Ikke foret med Rør.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagernes Beskaffenhed	Lagtagen Mægtighed		
15	20	÷ 3	Kalk		17) og 2)	
11	22	÷ 2	—		18) og 2)	
13,5	21	÷ 4	—		18) og 2)	
13,5	25	÷ 9	Kalk og Flint		3 7), 2) og 17)	
14,5	21,5	÷ 4	— —		22) og 2)	
13,75	15	+ 2,5	— —		19) og 2)	
13,5	12,5	+ 4	— —		3,5	Oplysning paa Stedet.
15	c. 15	+ 2	— —		c. 1,25 5) og 2)	
15	18,5	÷ 0,5	— —		c. 1,25 22) og 2)	
15,5	17,5	+ 1	— —		19) og 2)	
15	42 ÷		— —		21) og 2)	Samlet Boreddybde 42 m.
13,5			— —		2)	
15,5	17,5	+ 2,5	— —		15) og 2)	
14			— —		2)	
10,5	23	÷ 3	— —		15) og 2)	
14,5	17	+ 5,5	— —		15) og 2)	
14,5	13,75	+ 6	— —		15) og 2)	
	7	+ 8	— —		15)	
14	22,5	÷ 7,5	— —		15) og 2)	
	2	+ 15	— —		15)	
14,5	16,5	+ 1	— —		17) og 2)	
14,5	15	+ 2,5	— —		15) og 2)	
13	14,5	{ + 5 ÷ 22	Grønsandsten Kalk og Flint		27 15) og 2) 3,5? 23)	Samlet Boreddybde 45 m. D. G. U. I R. Nr. 11. Side 79.
13,5	13	+ 5	— —		5) og 2)	

¹⁹⁾ L. Hansen. ²¹⁾ V. Nielsen. ²²⁾ H. Hansen, Vivede. ²³⁾ Ole Bentsen, Faxe.

Nummer,	Kortblad Faxø Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrennhøjde i Meter
169	Gaard 1300 m. V. til N. for L. Linde.....	m 2	Brønd og Boring	18
170	Gaard 1200 m. V. for L. Linde	—	— — *)	18
171	Gaard midt i L. Linde By	—	Brønd	13
172	Gaard, østligst i L. Linde By.....	—	—	13,5
173	Tryggevælde Aa ved L. Linde.....	—	Dagpunkt	7
174	Tryggevælde Aa mellem L. Linde og Jærnbanen ..	—	—	6—7
175	Marken 300 m. SØ. for L. Linde.....	—		10
176	Bolsted 200 m. V. for St. Linde Station.....	—	Brønd	12,5
177	Tinghus 500 m. SV. for Tryggevælde	—	—	13
178	Marken tæt Ø. for Tryggevælde.....	—	Dagpunkt	
179	Tryggevælde Bro	—	—	
180	Marken 200 m. NV. for Tryggevælde.....	—	—	
181	Tre Huse 700 m. V. til N. for Tryggevælde	—	Brønd	12,5
182	Gaard 1 Km. NV. for Tryggevælde	—	—	15
183	Hus 900 m. N. til Ø. for Tryggevælde	—	—	14
184	Eng 900 m. SØ. for Haarlev Kirke	—	Boring	1
185	Eng 1000 m. Ø. til S. for Haarlev Kirke	—	—	1
186	Hus, sydligst i Haarlev	—	Brønd	13
187	Brugsforeningshus midt i Haarlev.....	—	—	13
188	Haarlev Præstegaard.....	—	—	14
189	Bolsted 400 m. ØNØ. for Haarlev Kirke.....	—	—	14
190	Bolsted 400 m. NØ. for Haarlev Kirke	—	—	12
191	Bækkeleje 100 m. S. for Ammerup	—	Dagpunkt	5
192	Bolsted 200 m. V. for Ammerup.....	—	Brønd	11

*) Ikke foret med Rør.

2) V. Milthers. 5) Ejeren. 15) N. Olsen.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Iagttagen Mægtighed		
13,5	13	+ 5	Kalk og Flint		5) og 2)	
13	12	+ 6	— —		24) og 2)	
	6	+ 7	— —	0,3	25) og 2)	
5	7	+ 6	Bryozokalk	0,5	5) og 2)	
		+ 7	—		2)	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 36.
		+ 6—7	—		2)	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 36.
	1	+ 9	—		5)	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 37.
7	7	+ 5,5	—		5) og 2)	
1,5	11,5	+ 1,5	—	0,5	25) og 2)	
		+ 6	—			{ Oplysning paa Stedet. D. G. U. I R. Nr. 11. Side 37.
		+ 4	—		2)	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 37.
		c.+ 8	—		2)	
6,5	3,0	+ 9,5	—	3	5) og 2)	
8,5	c. 6	c.+ 9	—		15) og 2)	
6,5	5	+ 9	—	2	25) og 2)	
		5,5	÷ 4,5	»Sten«	2)	
		5	÷ 4	—	2)	
6,5	4[6]	+ 9[7]	Bryozokalk	3 [1]	25) og 2)	
6	5	+ 8	Bryozokalk og Flint	2	24) og 2)	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 38.
6	7	+ 7	Bryozokalk	0,5	25) og 2)	
		6,5	+ 7,5	—	5)	
4,5	3,5	+ 8,5	Bryozokalk og Flint	4,5	24) og 2)	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 38.
		+ 5	Bryozokalk	0,5	2)	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 38.
5	2,5	+ 8,5	—	4	24) og 2)	

24) Chr. Jensen, L. Tornby. 25) S. Jensen, Hellested.

Numer	Kortblad Faxe Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrenhøjde i Meter
193	Bolsted 300 m. NV. for Ammerup	m 2	Brønd	12,5
194	Marken 500 m. N. for Ammerup	—	—	15
195	Gaard i Lystrup (N. for Vejen)	—	Brønd og Bor. *)	15
196	Bryggeri 400 m. NV. for Haarlev Kirke	—	— — *)	15
197	Hus tæt V. for Haarlev Station	—	— —	15,5
198	Haarlev Mejeri, Ø. for Stationen	—	— —	15,5
199	Gaard 500 m. SØ. for Himlingøje Kirke	—	— — *)	16,5
200	Østligste Gaard i Himlingøje	—	— — *)	21
201	Ny Gaard 300 m. N. for Himlingøje Kirke	—	— — *)	22,5
202	Bolsted 700 m. N. for Himlingøje Kirke	—	— — *)	19
203	Gaard 1100 m. N. til V. for Himlingøje Kirke	—	— — *)	21,5
204	Gaard 1200 m. N. til Ø. for Himlingøje Kirke	—	— — *)	23
205	Gaard 1 Km. S. for Vallø	—	— — *)	21
206	Mejeri 800 m. N. for Tornby Kirke	—	— — *)	7,5
207	Hus 600 m. N. for Tornby Kirke	—	Brønd	11
208	Hus tæt N. for Tornby Kirke	—	Brønd og Bor. *)	14
209	Gaard i St. Tornby 300 m. S. for Kirken	—	— —	18
210	Holmegaard 1 Km. N. til Ø. for L. Tornby	n 2	— —	4
211	Raadhøjgaard 800 m. N. til V. for L. Tornby	—	Brønd	20
212	Gaard 500 m. N. for L. Tornby	—	—	21
213	Gaard, nordvestligst i L. Tornby	—	—	10
214	Hus, sydøstligst i L. Tornby	—	—	5
215	Grusgrav 400 m. Ø. for Ammerup	—	Aaben Grav	5
216	Gaard 500 m. SØ. for Strøby Kirke	—	Brønd og Boring	11

2) V. Milthers. 5) Ejeren. 7) O. Nielsen. 15) N. Olsen. 16) Fr. Mathiesen.

*) Ikke føret med Rør.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Iagttagen Mægtighed		
6	4	+ 8,5	Bryozokalk	3	²⁴⁾ og ²⁾	
4	12,5	+ 2,5	—		²⁴⁾ og ²⁾	
10,5	15	0	Kalk		¹⁶⁾ og ²⁾	
11	8 +	?	÷		²⁴⁾ og ²⁾	
11,5	12,5	+ 3	Kalk og Flint		²⁴⁾ og ²⁾	
	12,5	+ 3	Kalk	25	²⁶⁾	Mineral. Mus.
13,5	12,5	+ 4	—		¹⁵⁾ og ²⁾	
13,5	19	+ 2	—		¹⁵⁾ og ²⁾	
16	12	+ 9,5	—	1	²⁴⁾ 1900	
15	13,5	+ 5,5	—		⁵⁾ og ²⁾	
15,5	20	+ 1,5	—		¹⁶⁾ og ²⁾	
11,5	26	÷ 3	—		¹⁶⁾ og ²⁾	
14	31 ÷		—		²¹⁾ og ²⁾	Samlet Boredybde 31 m.
1	8,5	÷ 1	—		¹⁶⁾ og ²⁾	
0	c. 8,5	+ 2,5	—	3	¹⁶⁾ 1899	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 39.
	14	0	—		¹⁶⁾	
9	22,5	÷ 4,5	—		⁷⁾ og ²⁾	
	14 +	[÷ 10]	÷		⁵⁾	
2	18	+ 2	Kalk	1 ?	²⁴⁾ og ²⁾	
1	18	+ 3	—	3 ?	⁵⁾ og ²⁾	
0	9	+ 1	—		⁵⁾ og ²⁾	
0	7	÷ 2	—		⁵⁾ og ²⁾	
	1	+ 4	Flint			D. G. U. I R. Nr. 11. Side 38.
	12,5	÷ 5	Kalk		⁵⁾	

²¹⁾ V. Nielsen. ²⁴⁾ Chr. Jensen. ²⁶⁾ N. Andersen, Lundby.

Nummer	Kortblad Faxø Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrenhøjde i Meter
217	Mejeri 800 m. SØ. for Strøby Kirke	n 2	Brønd og Boring	11,5
218	Gaard 1 Km. SØ. for Strøby Kirke	—	— — —	12,5
219	Gaard 2 Km. Ø. til N. for Strøby	—	— — —	10,5
220	Mergelgrav 700 m. SV. for Krogbæk Bro	—	Aaben Grav	5
221	Krogbæk 600—450 m. S. for Krogbæk Bro	—	Dagpunkt	4
222	Hus 250 m. S. for Krogbæk Bro	—	Brønd	7,5
223	Gaard 200 m. V. for Krogbæk Bro	—	—	7,5
224	Krogbæk 600 m. SØ. for Krogbæk Bro	—	Dagpunkt	7
225	Mejeri 800 m. Ø. for Hellested	—	Brønd og Boring	17,5
226	Gaard 400 m. S. for Tostrup	—	— — —	18
227	Gaard 1 Km. Ø. til S. for Tostrup	—	— — —	19,5
228	Gaard 800 m. N. for Tostrup	—	— — —	18
229	Gaard 500 m. V. for Klippinge Bjerger	—	— — —	23
230	Gaard paa Klippinge Bjerger	—	— — —	33
231	Gaard 1 Km. Ø. for Klippinge	—	— — —	19
232	Lykkebæksgaard 800 m. S. for Klippinge	—	— — —	19
233	Hus ved Jærnbanen 1 Km. SØ. for Klippinge	—	— — —	19
234	Gaard 1400 m. SØ. for Klippinge	—	— — —	21
235	Engen 700 m. N. for Segnehusgaard	—	Boring	17,5
236	Segnehusgaard	—	Brønd og Boring	20
237	Gaard 1 Km. NØ. for Segnehusgaard	—	— — —	21
238	Gaard 1300 m. N. til V. for Skuderløse	j 1	— — —	32,5
239	Mejeri 1200 m. N. for Skuderløse	—	— — —	35,5
240	Gaard SØ. i Skuderløse	—	— — —	45

²⁾ V. Milthers. ³⁾ Ejeren. ⁴⁾ Bestyreren.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mæglighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Lagtlagen Mæglighed		
	16	÷ 5	Kalk		²⁵⁾	
10,5	9	+ 3,5	—		⁵⁾ og ²⁾	
	21,5	÷ 11 ?	—			Oplysning paa Stedet.
	3	+ 2	Bryozokalk		²⁾	
		+ 4	—		²⁾	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 34.
5,5	5,5	+ 2	—		⁵⁾ og ²⁾	
c. 4	6,5	+ 1	—		⁵⁾	
		+ 7	—		²⁾	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 34.
13,5	17,5	0	Kalk	2,5	¹¹⁾ og ²⁾	
16	12,5	+ 5,5	—		⁵⁾ og ²⁾	
17,5	8	+ 11,5	—	1,3	⁵⁾ og ²⁾	
	10,5	+ 7,5	—		⁵⁾	
17	14,5	+ 8,5	—		⁵⁾	
22,5			—		⁵⁾ og ²⁾	Samlet Boreddybde 31 m
13,5	15	+ 4	—		⁵⁾ og ²⁾	
17	15	+ 4	—		⁵⁾ og ²⁾	
18	7	+ 12	—		⁵⁾ og ²⁾	
	9	+ 12	—		⁵⁾	
18	11,5	+ 6	—		⁵⁾ og ²⁾	
18	14	+ 6	—		⁵⁾ og ²⁾	
21	11	+ 10	—		⁵⁾ og ²⁾	
30			Kalk og Flint		¹⁸⁾ og ²⁾	
32,5	26	+ 9,5	Grønsandsten		¹⁷⁾ og ²⁾	Prøver fra Boringen.
32,5	37	+ 8	—		¹⁸⁾ og ²⁾	

¹⁷⁾ A. C. Larsen. ¹⁸⁾ A. Birch. ²⁵⁾ S. Jensen.

Nummer	Kortblad Faxø	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrenhøjde i Meter
	Observationsstedets Beliggenhed			
241	Østligste Gaard i Skuderløse	j 1	Brønd og Boring	42,5
242	Stoksbjerg Gaard 1400 m. SØ. for Skuderløse	—	— — —	35
243	Gaard 1100 m. Ø. for Skuderløse	—	— — —	35,5
244	Gaard 700 m. S. for Konradsfeld	—	— — —	38
245	Gaard 500 m. NV. for Konradsfeld	—	— — —	33
246	Gaard 1200 m. SØ. for Testrup	—	— — —	33
247	Testrup Teglværk 1½ Km. ØSØ. for Testrup	—	— — —	32,5
248	Gaard 300 m. N. for Testrup Teglværk	—	— — —	35
249	Bolsted 600 m. N. til Ø. for Testrup Teglværk	—	— — —	31,5
250	Gaard 600 m. SØ. for Testrup Teglværk	—	— — —	33
251	Skovholmslund	—	— — —	33,5
252	Gaard 400 m. NV. for Troelstrup	—	— — —	43
253	Søgaard 400 m. SV. for Troelstrup	—	— — —	41,5
254	Sydvestligste Gaard i Broby	—	— — —	37
255	Hæsede	—	— — —	55
256	Realskolen i Haslev	k 1	— — —	37
257	Maskinfabrikant A. C. Larsens Ejendom i Haslev	—	— — —	38
258	Præstegaarden i Haslev	—	— — —	48
259	Folkehøjskolen i Haslev	—	— — —	53
260	Gaard 1600 m. S. for Haslev Kirke	—	— — —	45
261	Engen V. for Ejlemade Sø	—	Boring	51,5
262	Smedjen SV. for Bregentved	—	Brønd og Boring	52,5
263	»Kilderis Skov« ved Sydvestsiden af Ulse Sø	—	Boring	55
264	Fællesbrønd for 2 Huse 1,5 Km. NØ. for Gisselfeld	—	—	65,5

²⁾ V. Milthers. ⁵⁾ Ejeren. ¹⁴⁾ C. Andersen. ¹⁵⁾ A. C. Larsen.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagernes Beskaffenhed	Iagttagen Mægtighed		
33		+ 16,5	Grønsandsten med Flint		18) og 2)	
33	31	+ 4	Grønsandsten		17) og 2)	Prøver fra Boringen.
33,5	23,5	+ 12	—		18) og 2)	
34,5	22	+ 16	—		18) og 2)	
34	19	+ 14	—		18) og 2)	
31	24	+ 9	—		17) og 2)	
33	16 +		?		5) og 2)	Det vandførende Lag er Sand.
31,5	21,5	+ 13,5	—		17) og 2)	
31	18,5	+ 13	Kalk og Flint		18) og 2)	
33,5	16	+ 17	Grønsandsten	0,5	18) og 2)	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 79.
33,5	16	+ 17,5	—		18) og 2)	
33,5	23	+ 20	—		17) og 2)	
33,5	19	+ 22	»hvid« fast Kalk		17) og 2)	
34	12,5	+ 24,5	»haardt Sten- lag«		5) og 2)	
36	53 (?)	+ 2(?)	Kalk		17) og 2)	
33,5	16,5	20,5	Grønsandsten			
34	21	+ 17	—		17) og 2)	
	27	+ 21	—		17)	
33,5	35	+ 18	—		26) og 2)	
34	25	+ 20	—		18) og 2)	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 78.
35	25,7	+ 25,8	Kalksten	9	27)	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 42 og 137.
	32 +	[+ 20,5]				Oplysning paa Stedet.
52	32,3 +	[+ 22,7]			27)	
42,5	57,1	+ 8,4	Bryozokalk	4,4	14)	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 42.

18) A. Birch. 26) N. Andersen. 27) Holm & Collerup, Kbhvn.

Nummer	Kortblad Faxø Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrænhøjde i Meter
265	Ulsegaard	k 1	Brønd og Boring	64
266	Bryggeri 500 m. N. for Rode	—	— —	31
267	Skovdal Mejeri, Rode	—	— —	32
268	Østligste Gaard i Jenstrup	l 1	— —	37,5
269	Gaard i Togerup	—	— —	20,5
270	Mejeri 600 m. Ø. for Druestrup	—	— —	23
271	Skovfogedhus N. for Østerskov	—	— —	22
272	Smedje Ø. for Østerskov	—	— —	21
273	Bolsted i Druestrup Oredrev	—	— —	23
274	Studevængegaard	—	— —	20
275	Marken 200 m. N. for Jomfruens Egede	—	— —	34,5
276	Hus tæt NØ. for Lystrup	—	— —	44
277	Lystrup gl. Mejeri	—	— —	40
278	Lystrup Have	—	— —	40
279	Hus 700 m. NV. for Faxø Station	—	Brønd	52
280	Mergelgrav 150 m. NØ. for forrige Lokalitet	—	Aaben Grav	45
281	Gaard 900 m. NV. for Faxø Station	—	—	44
282	Mark ved Gyllemose Hus V. for Værløse	—	Dagpunkt	32
283	Sydligste Gaard i Værløse	—	Brønd	33
284	Østligste Gaard i Olstrup	m 1	Brønd og Boring	22
285	Hus N. for Ganneskov	—	— — *)	22
286	Skovridergaard SV. for Jørslev	—	— —	23
287	Sydligste Gaard i Jørslev	—	— —	23
288	Møllen 100 m. V. for Karise Station	—	— — *)	15

*) Ikke foret med Rør.

2) V. Milthers. 5) Ejeren. 13) A. Birch. 22) H. Hansen.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Iagttagen Mægtighed		
	41 +	[+ 23]			5)	
35	30	+ 1	Hvid Kalk	0,7	18) og 2)	
c. 34,5	29	+ 3	Bryozokalk		18) og 2)	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 42.
32,5 ÷	34,5	+ 3	Kalk		23) og 2)	Mange Kildevæld paa 30 m. Højde.
19		c. 0	—		23) og 2)	Boreddybde 40 m.
20		+ 4	—		23) og 2)	
17	23	÷ 1	—		23) og 2)	
18	23	÷ 2	—		23) og 2)	
20	26	÷ 3	—	5	23) og 2)	
16	26	÷ 6	—		23) og 2)	
29		+ 7	—		18) og 2)	
43	19,5 +	[+ 24,5]	—		23) og 2)	19 m. Moræneler (60'). Gruslag
41	17,5	+ 22,5	Kalk og Flint	12	28)	} Journal paa Min. Mus.
41	16	+ 24	— —	4,3	28)	
	5	+ 47	?			Oplysning paa Stedet.
	3	+ 42	?			Oplysning paa Stedet.
	4	+ 40	?		5)	
	0,5	+ 31,5	Limsten		2)	
24	10	+ 23	—		5) og 2)	
17,5	13	+ 9	Kalk		5) og 2)	
	15 +	[+ 7]	÷			Oplysning paa Stedet.
	12	+ 11	Kalk	10	22)	
18	19	+ 4	—		5) og 2)	
11	11,5	+ 3,5	—	1	25) og 2)	

23) Ole Bentsen. 25) S. Jensen. 28) Vandinspektør Poulsen, Kbhvn.

Numer	Kortblad Faxø Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrænhøjde i Meter
289	Mejeri i Alslev	m 1	Brønd og Boring	18
290	Alslev Gaard.....	—	— —	23
291	Hus NØ. i Togerup Huse	—	— —	19
292	Hus SV. i Togerup Huse	—	— —	20,5
293	Bolsted i Vivede Oredrev	—	— —	20,5
294	Barup.....	—	— —	20
295	Gaard 1700 m. V. til N. for Arnøje	n 1	— — *)	19
296	Gaard midt i Arnøje By	—	— — *)	22
297	Skovfogedhus 800 m. NV. for Mariehøj	—	— —	22,5
298	Mariehøj	—	— —	23
299	Gaard 1100 m. Ø. for Mariehøj	—	— —	23
300	Mejeri 500 m. Ø. for Frøslev.....	—	— — *)	24,5
301	Mejeri NV. i St. Torøje	—	— —	15,5
302	Hus 200 m. SØ. for St. Torøje Mejeri.....	—	— —	16
303	Bryggeri tæt NV. for Gjevnø	—	— —	15
304	Hus sydøstlig i Gjevnø	—	— —	14
305	Hus 700 m. SØ. for Gjevnø.....	—	— —	11,5
306	Hus 700 m. NV. for Havnelev	—	— —	17,5
307	Gaard vestligst i Havnelev	—	— —	15
308	Gartneri 500 m. SV. for Havnelev Kirke	—	— —	11
309	Gaard 1 Km. SØ. for Gjevnø.....	—	— —	14
310	Gaard 1½ Km. SØ. for Gjevnø.....	—	— —	12,5
311	Gaard 1 Km. SV. for Havnelev.....	—	— —	12
312	Smedje 1½ Km. SSØ. for Havnelev	—	Brønd	12,5

²⁾ V. Milthers. ⁵⁾ Ejeren. ¹¹⁾ Bestyreren. ¹⁹⁾ L. Hansen. ²²⁾ H. Hansen.

*) Ikke foret med Rør.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Iagttagen Mægtighed		
13,5	19	÷ 1	Bryozokalk	0,5	¹¹⁾ og ²⁾	D. G. U. I R. Nr. 11. Side 36.
18	12	+ 11	Kalk		¹⁹⁾ og ²⁾	
13,5		+ 10	—		⁵⁾ og ²⁾	
14	20,5 ÷	0	—		⁵⁾ og ²⁾	
14,5	20,5 ÷	0	—	1	⁵⁾ og ²⁾	
12,5	18,5	+ 1,5	—	1	⁵⁾ og ²⁾	
15	17	+ 2	—		⁵⁾ og ²⁾	
15	16,5	+ 5,5	—	0,5	²⁵⁾ og ²⁾	
16,5	12,5	+ 10	—		²⁵⁾ og ²⁾	
17	19	+ 4	—		⁵⁾ og ²⁾	
16	12	+ 11	—	10,5	⁵⁾ og ²⁾	
19,5	16,5	+ 8	—		²⁹⁾ og ²⁾	
12,5	19,5	÷ 4	—		²²⁾ og ²⁾	
13	17,5	÷ 1,5	—	0,5	²²⁾ og ²⁾	
13	19,5	÷ 4,5	—		³⁰⁾ og ²⁾	
13,5	15	÷ 1	—		²²⁾ og ²⁾	
13	7,5	+ 4	—		⁵⁾ og ²⁾	
15,5	12	+ 5,5	—		⁵⁾ og ²⁾	
12	19,5	÷ 4,5	—		⁵⁾ og ²⁾	
10,5	14,4 +	c. [÷ 3,5]	?		⁵⁾ og ²⁾	
11	?	?	?		⁵⁾ og ²⁾	
9			?		⁵⁾ og ²⁾	
8	12,5	÷ 0,5	Kalk		⁵⁾ og ²⁾	
4,5	4,5	+ 8	Limsten	3,5	⁵⁾ og ²⁾	

²⁵⁾ S. Jensen. ²⁹⁾ N. Nielsen, Frøslev. ³⁰⁾ Jakobsen, Kalundborg.

Nummer	Kortblad Faxø	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrenhøjde i Meter
	Observationsstedets Beliggenhed			
313	Gaard 1½ Km. S. til Ø. for Havnelev	n 1	Brønd	13
314	Marken 600 m. Ø. for Toksværd	j II	Boring	72,5
315	Maxhavegaard 400 m. SØ. for Bonderup	—	Brønd og Boring	41
316	Gaard sydligst i N. Tvede	—	— —	49
317	Gaard sydligst i Brandelev	—	— —	42,5
318	Gaard 300 m. Ø. for Brandelev	—	— —	33
319	Mejeri 600 m. Ø. for Brandelev	—	— —	32,5
320	Gaard 800 m. Ø. for Brandelev	—	— —	33
321	Gaard 1500 m. Ø. for Brandelev	—	— —	37,5
322	Gaard 500 m. Ø. for Bøgesø	—	— —	55
323	Mejeri ved Landevejen N. for Borup	k II	— —	50
324	Gaard 250 m. Ø. for Grunderup	—	— —	60
325	Gaard 400 m. Ø. til N. for Grunderup	—	— —	58
326	Bryggeri østligst i Kongsted	—	— —	62
327	Fattiggaard 1300 m. S. til Ø. for Kongsted	—	— —	63
328	Gaard nordligst i Eskilstrup	—	— —	83,5
329	Gaard 1100 m. SV. for Hyllede	—	— —	82,5
330	Mejeri N. for Levstrup	—	— —	68
331	Margretelund	l II	— —	43
332	Gaard 200 m. Ø. for Tygstrup	—	— —	28
333	Gaard nordligst i Jyderup	—	— —	50
334	Bryggeri 1 km. SØ. for Jyderup	—	— —	37,5
335	Gaard 800 m. S. til Ø. for Jyderup	—	— —	39
336	Gaard 1 km. SØ. for Hyllede	—	— —	46

²⁾ V. Milthers. ⁵⁾ Ejeren. ¹¹⁾ Bestyreren. ¹⁴⁾ C. Andersen.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Laglagens Mægtighed		
	7	+ 6	Limsten		⁵⁾ og ²⁾	
50	76,5	÷ 4	Kalk		¹⁴⁾	
38			—		⁵⁾ og ²⁾	
42	c. 69	c. ÷ 20	—		⁵⁾ og ²⁾	Samlet Dybde 69 m.
36	57,5	÷ 15	—		⁵⁾ og ²⁾	
37,5	46,5	÷ 13,5	—		⁵⁾ og ²⁾	
38	46,5	÷ 14	—		¹⁴⁾ og ²⁾	
38,5	46,5	÷ 13,5	—		⁵⁾ og ²⁾	
40,5	57	÷ 19,5	—	0,5	¹⁴⁾ og ²⁾	
?	c. 59,5	c. ÷ 4,5(?)	?		³¹⁾	
54,5	44	+ 6	Kalk	23,2	²⁶⁾ og ²⁾	
[59]	26,5 +	?	÷ (?)		⁵⁾ og ²⁾	
[56]	20 +	?	÷ (?)		⁵⁾ og ²⁾	
53	34	+ 28	Kalk		⁵⁾ og ²⁾	
c. 55	50	+ 13	—		¹¹⁾ og ²⁾	
	62,5 +	[+ 21]	÷		²³⁾	
77	62,5 +	[+ 20]	÷		⁵⁾ og ²⁾	
61	69 +	[÷ 1]	÷		²³⁾ og ²⁾	
34,5	25	+ 18	Kalk	16	²³⁾ og ²⁾	
21			—		²³⁾ og ²⁾	
44,5	34,5	+ 15,5	—		²³⁾ og ²⁾	
32,5	40,5	÷ 3	—	1	²³⁾ og ²⁾	
36	42	÷ 3	—		²³⁾ og ²⁾	
40	29,5	+ 16,5	—	8	²³⁾ og ²⁾	

²³⁾ O. Bentsen. ²⁶⁾ N. Andersen. ³¹⁾ Jørg. Petersen, Masnedssund.

Numer	Kortblad Faxø Observationsstedets Beliggenhed	Maalebort(s)blad	Snittets Art	Terrenhøjde i Meter
337	Mejeri nordlig i Orup	I II	Brønd og Boring	39
338	Fattiggaard 1100 m. Ø. for Orup	—	— —	38
339	St. Elmue Skole	—	— —	25,5
340	Gaard i St. Elmue, 600 m. N. for Skolen	—	— —	25,5
341	Gaard østligst i Strandhoved	—	— —	5
342	Gaard østligst i Vallebo	—	— —	10
343	Rosendal	—	Boring	14
344	Dyrehave 400 m. SV. for Rosendal	—	—	12,5
345	Hus i Borrishoved 600 m. NØ. for Vallebo	—	—	9,5
346	Pulvergaard S. for Vraamose	—	—	9
347	Vraamose Teglværk	—	—	9
348	Vraamose (Forsøgsboring)	—	—	10
349	Kalkovne ved Stubberup Station	—	Brønd og Boring	30
350	Gaard 800 m. S. for Faxø Kirke	—	— —	37,5
351	Gaard 200 m. Ø. for Faxø Sygehus	—	— —	34
352	Faxø Vandværk, SV. for Faxø Sygehus	—	— —	22,5
353	Faxø Sygehus	—	— —	31
354	Faxø Apothek	—	— —	42,5
355	Hus 400 m. SV. for Faxø Kirke	—	— —	43
356	Hus 250 m. V. for Faxø Kirke	—	Brønd	62
357	Hotel Faxø	—	—	66
358	Hus 200 m. N. for Faxø Kirke	—	—	66
359	Faxø Kalkbrud	—	Aabent Brud	
360	Hus ved Faxø Ladeplads 100 m. Ø. for Kirken ...	mII	Brønd	5

²⁾ V. Milthers. ⁵⁾ Ejeren. ²⁰⁾ Marius Knudsen. ²³⁾ Ole Bentsen. ³¹⁾ J. Petersen.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Iagttagen Mægtighed		
37	56	÷ 17	Kalk		²³⁾ og ²⁾	
31	51	÷ 13	—		²³⁾ og ²⁾	
15	56,5	÷ 31	—	3	²³⁾ og ²⁾	
17	42,5	÷ 17	—		³¹⁾ og ²⁾	
6	14	÷ 9	—	25	²³⁾ og ²⁾	
12	31	÷ 21	—	6,5	⁵⁾ og ²⁾	
16,5	24	÷ 10	—	13	²³⁾ og ²⁾	
17,5	18,5	÷ 6	—	24	²³⁾ og ²⁾	
11	20,5	÷ 11	—	4,5	²³⁾ og ²⁾	
	24	÷ 15	Kridt (?)			Johnstrup: Faxekalkens Dannelse.
	21	÷ 12	—	32,5	²³⁾	
15	11	÷ 1(?)	Blød Kalk (Kridt?)	27	³²⁾ 1897	{ Se D. G. U. I R. Nr. 11, Side 15. 14—1500 { Tdr. Vand i Døgnet, 2' over Terræn.
	16	+ 14	Kalk	7,5	²³⁾	
		+ 22	—			Johnstrup: Faxekalkens Dannelse.
20,5	13	+ 21	—	10	²³⁾ og ²⁾	
22,2	2,5	+ 20	—	12	³³⁾ og ²⁾	{ Se D. G. U. I R. Nr. 11, Side 35, og { Fortegn. over særl. Boringer.
22	5,6	+ 25,7	—	40,5	²⁰⁾ og ²⁾	{ Se D. G. U. I R. Nr. 11, Side 35, og { Fortegn. o. særl. Boringer. Medd. af { Læge Hertel, Faxe, og Mineral. Mus.
?	12,5	+ 30	—	19,5	²³⁾	
?	12,5	+ 30,5	—			
?	9,5	+ 52,5	—		³⁴⁾	
	9 +		(Gruslag)		⁵⁾	
	10 +		—		⁵⁾	
			Faxekalk	c. 35		
	13	÷ 8	Kalk	1	²³⁾ 1901	

³²⁾ Chr. Poulsen, Kbhvn. ³³⁾ Ingeniør Foltmar, Kbhvn. ³⁴⁾ Murmester Petersen, Faxe.

Numer	Kortblad Faxø	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrænhøjde i Meter
	Observationsstedets Beliggenhed			
361	Fuglsang	mII	Brønd og Boring	16,5
362	Mejeri 200 m. N. for Kissendrup	—	— —	13
363	Gaard i Vivede	—	— —	18,5
364	Vemmetofte Staldbygning	—	— —	8
365	Fhv. Kro S. for Vemmetofte	—	Brønd	10
366	Gaard 1 Km. N. for Lund	n II	Brønd og Boring	10
367	Hus, nordlig i Lund	—	Brønd	5
368	1½ Km. lang Kyststrækning S. for Lund	—	Dagpunkt	5—7
369	Mergelgrav 300 m. Ø. for Lund	—	Aaben Grav	5
370	Gaard 700 m. NØ. for Lund	—	Brønd	8,5
371	Hus 1 Km. Ø. for Lund	—	—	7,5
372	Hus 1200 m. Ø. for Lund	—	—	7,5
373	Gaard 700 m. SV. for Højstrup	—	—	6
374	Højstrup	—	—	10
375	Gaard 1200 m. NØ. for Højstrup	—	—	12,5
376	Blangslev Teglværk	jIII	Brønd og Boring	37,5
377	Mejeri 1 Km. SØ. for Lov Station	—	— —	29
378	Gaard 900 m. NV. for Hammer Kirke	—	— —	25
379	Mejeri 600 m. SV. for Hammer Kirke	—	— —	35
380	Gaard 500 m. SØ. for Ring	—	— —	19
381	Mose 1300 m. SØ. for Hammer Kirke	—	Boring	37,5
382	Tvedegaard SØ. for Faarup	—	Brønd og Boring	38
383	Østligste Gaard i Hundstrup	—	— —	19
384	Mejeri 500 m. SV. for Aaside	—	— —	15

²⁾ V. Milthers. ⁵⁾ Ejeren. ¹¹⁾ Bestyreren. ¹³⁾ C. Andersen. ²²⁾ H. Hansen.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Lagttægen Mægtighed		
15	?	?	Kalk		²³⁾ og ²⁾	} Samlet Dybde 53,5 m. Kalken var særdeles rig paa Flint.
11	16	÷ 3	—	0,5	¹¹⁾ og ²⁾	
11,5	20,5	÷ 2	—	3	²²⁾ og ²⁾	
5	10	÷ 2	Bryozokalk		²³⁾ og ²⁾	} Oplysning paa Stedet.
	9	+ 1	Kalk			
6,5	c. 19,5	÷ 9,5	—	1	⁵⁾ og ²⁾	
	4	+ 1	—		²⁹⁾	
	5—6	0—1,7	Limsten		²⁾	
	c. 7	÷ 2	—		⁵⁾	
0	5	+ 3,5	—	4,5	⁵⁾ og ²⁾	
0	8	÷ 0,5	—		⁵⁾ og ²⁾	
0	9	÷ 1,5	—		⁵⁾ og ²⁾	
0	c. 5	+ 1	—	1,5	⁵⁾ og ²⁾	
0	10	0	—	1		Mundtlig Opgivelse paa Stedet.
2,5	5,5	+ 7	—		⁵⁾ og ²⁾	} Boreddybde 81,5 m. Boreddybde 39,5 m.
20	c. 56,5	÷ 19	Kalk	1,5	³¹⁾ og ²⁾	
16	c. 56	c. ÷ 27	—		⁵⁾ og ²⁾	
19,5	44	÷ 19	—	12,5	²⁶⁾ og ²⁾	
23	c. 60	÷ 25	—	3,5	¹³⁾ og ²⁾	
12,7	42,7	÷ 23,7	—		²⁶⁾ og ²⁾	
27,5	62	÷ 24,5	—		²⁶⁾ 1900-01	
22	c. 44	c. ÷ 6	—		²⁶⁾ 1904	
17	c. 25	÷ 6	—	14,4	²⁶⁾	
13	35	÷ 20	—		³¹⁾ og ²⁾	

²³⁾ Ole Bentsen. ²⁶⁾ N. Andersen. ²⁹⁾ N. Nielsen. ³¹⁾ Jørg. Petersen.

Numer	Kortblad Faxø Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrænhøjde i Meter
385	Gaard 400 m. SSV. for Snesere Kirke	jIII	Brønd og Boring	25
386	Snesere Teglværk	—	— —	40
387	Peterslund, 1,5 Km. SV. for St. Røttinge	—	— —	38
388	Gaard 600 m. V. for Brøderup	kIII	— —	60
389	Gaard 300 m. SV. for Brøderup	—	— —	53
390	Tappenøje Dampmølle	—	— —	27,5
391	Marken 250 m. NØ. for Tappenøje Dampmølle	—	Boring	24
392	Borse Præstegaard	—	Brønd og Boring	20
393	Gaard 1400 m. S. for Engelholm	—	— —	27
394	Gaard 600 m. SØ. for Even Bro	—	— —	7,5
395	Nysø Mejeribygning	—	— —	4
396	Strandegaard	lIII	— —	7,5
397	Fedgaard	—	— —	3
398	Gaard midt i Roneklint	—	— —	5
399	Nordligste Gaard i Roneklint	—	— —	4,5

²⁾ V. Milthers. ⁵⁾ Ejeren. ¹³⁾ C. Andersen. ²⁸⁾ Ole Bentsen. ²⁶⁾ N. Andersen.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Bestaffenhed	Iagttagen Mægtighed		
23,5	39	÷ 14	Kalk		³¹⁾ og ²⁾	
38	53,5	÷ 13,5	—	4,5	¹³⁾ og ²⁾	
36	?	?	—		⁵⁾ og ²⁾	
49,5	c. 75	c. ÷ 15	—		⁵⁾ og ²⁾	
42	c. 71	c. ÷ 18	—	0,5	³¹⁾ og ²⁾	
25	c. 43,5	c. ÷ 16	—	0,5	³¹⁾ og ²⁾	
27	37,5	÷ 13,5	—	27	²⁶⁾ 1904	Tillige meddelt af Møllejejer Olsen.
18	c. 39	c. ÷ 19	—		³¹⁾ og ²⁾	
16	32,5	÷ 5,5	Nyere Kridt?	25,5	³¹⁾ og ²⁾	Se D. G. U. I R. Nr. 11, Side 43. Sprængt med Dynamit 6 Gange.
2,5	31,5	÷ 24	Kalk	6,5	²³⁾ og ²⁾	
c. 3	27,5	÷ 23,5	Skrivekridt		³⁵⁾ og ²⁾	Se D. G. U. I R. Nr. 11, Side 16, og Fortegn. over særlige Boringer. Meddelt Johnstrup af Vandinspek- tør Poulsen.
3,5	c. 47	÷ 39,5	?		³⁶⁾ og ²⁾	
0	27,5	÷ 24,5	?		³⁷⁾ og ²⁾	
0	c. 26	c. ÷ 21	?	6	³¹⁾ og ²⁾	
0	30,1	÷ 25,6	?	2,5	²⁶⁾ og ²⁾	

³¹⁾ Jørg. Petersen. ³⁵⁾ Vandinsp. Poulsen. ³⁶⁾ Forpagter Høffding. ³⁷⁾ Forpagter Find.

Numer	Kortblad Stevns Klint Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrænhøjde i Meter
1	Søholm	o 2	Brønd og Boring	16
2	Gjorslev Vandmølle	—	— —	12,5
3	Gjorslev Skovridergaard	—	— —	18
4	Gjorslev	—	— —	22,5
5	Bolsted Ø. for Præsteskov Huse	—	— —	9
6	Gaard 1,8 Km. Ø. til N. for Gjorslev	—	Brønd	26
7	Gaard 2,1 Km. Ø. til N. for Gjorslev	—	—	21,5
8	Gaard 2,4 Km. Ø. til N. for Gjorslev	—	—	21
9	Gaard 2,8 Km. Ø. til N. for Gjorslev	—	—	21
10	Gaard 500 m. N. for Holtug Kirke	—	—	27
11	Gaard 300 m. NØ. for forrige Lokalitet	—	—	28
12	Gaard 350 m. NØ. for forrige Lokalitet	—	—	28
13	Gaard 400 m. Ø. for forrige Lokalitet	—	—	28
14	Brønd 650 m. Ø. for forrige Lokalitet	—	—	28
15	Gaard 1 Km. ØNØ. for Holtug Kirke	—	—	25
16	Gaard 1,5 Km. ØNØ. for Holtug Kirke	—	—	24
17	Brønd 450 m. SV. for Kulsti Rende	—	—	20
18	Bolsted 250 m. SSV. for Kulsti Rende	—	—	19
19	Bolsted 250 m. S. til V. for Kulsti Rende	—	—	20
20	Bolsted 400 m. S. for Kulsti Rende	—	—	20
21	Bolsted 1 Km. SSØ. for Kulsti Rende	—	—	26
22	Gaard 700 m. S. til V. for Kulsti Rende	—	—	29
23	Gaard 1 Km. S. til V. for Kulsti Rende	—	—	30
24	Gaard 800 m. SSV. for Kulsti Rende	—	—	28,5

¹⁾ V. Milthers. ²⁾ Skovrider Anthon.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Lagtlagen Mægtighed		
12,5	11	+ 5	Skrivekridt	99	1)	Se D. G. U. I R. Nr. 11, Side 14, og Fortegn. over særl. Boringer.
	17 +	[÷ 4,5]	÷			
	22	÷ 4	Kalk		2)	
	25 +	[÷ 2,5]	÷			Oplysning paa Stedet.
c. 5	18 +	[÷ 9]	÷ ?		3) og 1)	
14,5	10	+ 16	Kalk	4	1) og 4)	
11	12,5	+ 9	—	0,5	1) og 4)	
9	7	+ 14	—	9,5	1) og 4)	
4,5	6,5	{ + 14,5 + 11,5	Limsten Skrivekridt	3 13	1) og 4)	
19,5	7	+ 20	Limsten	1,3	1) og 4)	
18	9	+ 19	—	1,3	1) og 4)	
14	8,5	+ 19,5	—	7	1) og 4)	
11	6,5	+ 21,5	—		1) og 4)	
5,5	7,5	+ 20,5	Limsten, Kridt	17,5	1) og 4)	
17	7,5	+ 17,5	Limsten	2	1) og 4)	
	6,5	+ 17,5	—	8	1) og 4)	
9,5	4	+ 16	Limsten, Kridt		1) og 4)	
7	3	+ 16	— —	10	1) og 4)	
7	4	+ 16	— —	12	1) og 4)	
5,5	3	+ 17	— —	16	1) og 4)	
8	1,5	+ 24,5	— —	17,5	1) og 4)	
14,5	7,5	+ 21,5	Limsten		1) og 4)	
	3	+ 27	—		1) og 4)	
17	11,5	+ 17	—	3	1) og 4)	

3) Stedets Beboer. 4) Ejeren.

Numer	Kortblad Stevns Klint		Maalebordsblad	Snittets Art	Terrenhøjde i Meter
	Observationsstedets Beliggenhed				
25	Gaard 1 Km. SSV. for Kulsti Rende	o 2	Brønd og Boring	25	
26	Gaard 1,3 Km. ØSØ. for Holtug Kirke	—	Brønd	32	
27	Gaard 1,7 Km. ØSØ. for Holtug Kirke	—	—	34	
28	Gaard 2 Km. Ø. til S. for Holtug Kirke	—	—	36	
29	Bolsted 1200 m. NV. for Mandehoved	—	—	32	
30	Gaard 1 Km. NV. for Mandehoved	—	—	30	
31	Brønd 800 m. NV. for Mandehoved	—	—	27	
32	Brønd 500 m. V. til N. for Mandehoved	—	—	26,5	
33	Bolsted 350 m. V. til S. for Mandehoved	—	—	27,5	
34	Gaard 300 m. NNØ. for Klintegaard	—	—	30	
35	Marken 150 m. NØ. for Klintegaard	—	Boring	28,5	
36	Hus 200 m. NV. for Klintegaard	—	Brønd	29	
37	Klintegaard	—	—	30	
38	Bolsted 300 m. SØ. for Klintegaard	—	—	32,5	
39	Gaard 250 m. SV. for Klintegaard	—	—	30,5	
40	Hus 100 m. V. for Æskesti	—	—	25	
41	Hus 400 m. V. for Æskesti	—	—	29	
42	Hus 550 m. V. for Æskesti	—	—	31	
43	Hus 700 m. V. for Æskesti	—	—	32,5	
44	Marken 1 Km. V. for Æskesti	—	—	34	
45	Marken 550 m. SV. for Klintegaard	—	—	30	
46	Gaard 850 m. SV. for Klintegaard	—	—	35	
47	Gaard 100 m. NØ. for Sigerslev Mølle	—	—	40	
48	Espekjær	—	—	31,5	

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Iagttagen Mægtighed		
c. 18	15	+ 10	Limsten		1) og 4)	
22	9,5	+ 22,5	—	6,5+	1) og 4)	
19	3	+ 31	—	16	1) og 4)	
16	7,5	+ 28,5	Limsten, Kridt	14,5	1) og 4)	
10,5	2,5	+ 29,5	— —	23	1) og 4)	
13	4	+ 26	— —	11,5	1) og 4)	
10	2,5	+ 24,5 + 13	Limsten Kridt	11,5 8	1) og 4)	
14,5	3	+ 23	Limsten, Kridt	18,5	1) og 4)	
4,5	2,5	+ 25	Limsten		1) og 4)	
19	7	+ 23	—	9	1) og 4)	
	17,5 +	[+ 11]	÷		4)	
[26]	11 +	[+ 18]	÷		1) og 4)	
19	12,5	+ 17,5	Limsten		1) og 4)	
13,5	1	+ 31,5	Limsten, Kridt	21,5	1) og 4)	
17,5	7	+ 23,5	— —	8,5	1) og 4)	
4	c. 5	+ 20	Kridt	18	1) og 4)	
15	7	+ 22	Kalk ell. Kridt	10	1) og 4)	
16	6	+ 25	— —	10	1) og 4)	
16,5	8	+ 24,5	— —	11	1) og 4)	
	c. 6	+ 28	— —		4)	
	4	+ 26	Kalk		1) og 4)	
	14 +	[+ 21]	÷		1) og 4)	
25,5	14,5	+ 25,5	Kalk	1,5	1) og 4)	
22,5	6,5	+ 25	Limsten, Kridt	9,5	1) og 4)	

4) Ejeren.

Numer	Kortblad Stevns Klint		Maalebordsblad	Snittets Art	Terrænhøjde i Meter
	Observationsstedets Beliggenhed				
49	Gaard 500 m. V. for Espekjær	o 2	Brønd	36,5	
50	Gaard, nordøstlig i Sigerslev	—	—	36	
51	Hus, nordligst i Sigerslev	—	—	33	
52	Marken 850 m. SØ. for Holtug Gaard	—	Mergelgrav	37	
53	Marken 500 m. SØ. for Holtug Gaard	—	—	37,5	
54	Bredelykke	—	Brønd	26	
55	Hus 400 m. SV. for Raaby	—	—	22	
56	Smedje 700 m. V. til N. for Bjelkerup	—	—	25	
57	Mejeri, nordvestligst i Bjelkerup	—	—	26	
58	Gaard 800 m. NNØ. for Bjelkerup	—	—	32,5	
59	Hus 500 m. NØ. for Bjelkerup	—	—	32	
60	Eng V. for Bjelkerup Brugsforening	o 1	Grav	25,5	
61	Marken 300 m. N. og Ø. for Bjelkerup	—	Brønd	30	
62	Hus, østlig i Bjelkerup	—	—	27,5	
63	Hus ved Aaen, 800 m. NV. for Store Hedinge Kirke	—	—	26	
64	Hus 500 m. NV. for Store Hedinge Kirke	—	—	29	
65	Bækkeleje, 1 km. NNV. for Store Hedinge Kirke . .	—	Svælg	29	
66	Gaard 600 m. N. for Store Hedinge Kirke	—	Brønd	32,5	
67	Gasværk 150 m. N. for Store Hedinge Kirke	—	—	30,5	
68	Hus 900 m. N. til Ø. for Store Hedinge Kirke	—	Brønd og Boring	32	
69	Marken 1200 m. NØ. for Store Hedinge Kirke	—	Brønd	32,5	
70	Gaard 800 m. ØNØ. for Store Hedinge Kirke	—	—	35	
71	Gaard 700 m. N. for Louiseborg	—	—	37	
72	Marken 300 m. SØ. for Sigerslev Mølle	—	Gravet Svælg	38,5	

1) V. Milthers. 4) Ejeren.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Lagttægen Mægtighed		
27	9,5	+ 27	Limsten	2	1) og 4)	} Se D. G. U. I R. Nr. 11, Side 30.
25,5	13	+ 23	—		1) og 4)	
27	c. 8	c. + 25	—		1) og 4)	
	6,5	+ 30,5	—		1)	
	6,5	+ 31	—		1)	
	11 +	[+ 15]	÷		5)	
21	10	+ 12	Limsten			
23	11	+ 14	—			
c. 26	2	+ 24	—		1) og 5)	
24,5	12,5	+ 20	—		1) og 4)	
25	7	+ 25	—	1	1)	
	1,5	+ 24	Kalk		1)	
26			—		1)	
25	1,5	+ 26	—	2,5	1)	
	c. 4	+ 22	—		4)	
	8 +	[+ 21]	÷		1)	
	c. 2	+ 27	Kalk		1)	
26,5	6	+ 26,5	—	4	1) og 4)	
	8,5	+ 22	—		6)	
26,5	15,5	+ 16,5	—		1) og 4)	
	12,5	+ 20	—		4)	
27	11,5 +	[+ 23,5]	—		1) og 4)	
27	2	+ 35	—	10,5	1) og 4)	
	2	+ 36,5	—		4)	

5) N. Jørgensen, Store Hedinge Oredrev. 6) Bestyreren.

Numer	Kortblad Stevns Klint Observationsstedets Beliggenhed	Maaletorsblad	Snittets Art	Terrænhøjde i Meter
73	Gaard 400 m. Ø. for Sigerslev Mølle	o 1	Brønd	40
74	Marken 900 m. Ø. for Sigerslev Mølle	—	—	33
75	Gaard 1100 m. Ø. for Sigerslev Mølle	—	—	32,5
76	Gaard 800 m. SØ. for Sigerslev Mølle	—	—	36
77	Olsgaard 750 m. V. til N. for Storedal	—	—	34
78	Hus 350 m. NNV. for Storedal	—	—	31,5
79	Klintegaard, 200 m. V. til S. for Storedal	—	—	29
80	Brønd 350 m. SSV. for Storedal	—	—	38
81	Dalgaard, 1 Km. VSV. for Storedal	—	—	37,5
82	Østerlund, Gaard 150 m. N. for Dalgaard	—	—	37
83	Marken 350 m. V. for Dalgaard	—	—	35
84	Marken 300 m. V. for Østerlund	—	—	34,5
85	Gaard 400 m. NV. for Østerlund	—	—	35,5
86	Louiseborg	—	—	38
87	Vindmølle ca. 300 m. Ø. for Store Hedinge	—	—	33
88	Marken 300 m. ØSØ. for Store Hedinge Mølle	—	—	32
89	Grøft 300 m. S. for Store Hedinge Mølle	—	Dagpunkt	29
90	Store Hedinge (mange Brønde)	—	Brønde	28-32
91	Gaard 1200 m. V. for Store Hedinge St.	—	Brønd og Boring	30
92	Hus 300 m. NNØ. for Godthaab	—	—	27,5
93	Hus 450 m. NØ. for Godthaab	—	—	27,5
94	Godthaab	—	—	26
95	Gaard i Storemark, 2 Km. SSV. for St. Hedinge St.	—	—	27,5
96	Hus ved Landevejen, 1 Km. S. for Store Hedinge	—	—	32,5

1) V. Milthers. 4) Ejeren.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	laglagens Mægtighed		
25,5	7	+ 33	Kalk	10	1) og 4)	
÷	5	+ 28	—		4)	
15,5	11	+ 21,5	Skrivekridt (?)	7,5	1) og 4)	
	c. 8	+ 28	Limsten		4)	
24,5	7,5	+ 26	Limsten, Kridt	4,5	1) og 4)	
10,5	13	+ 18,5	Kridt	10	1) og 4)	
	19 +	[+ 10]	÷		4)	
0,5	5	+ 33	Limsten, Kridt	33	1)	
26	11,5	+ 26	?	0,8	4)	
27	12,5	+ 24,5	Limsten	2,5	1) og 4)	
	15	+ 20	—		4)	
	16,5	[+ 18]	÷		4)	
[28]	13 +	[+ 22,5]	÷		1) og 4)	
27	13	+ 25	Limsten	2	7)	
26	3	+ 30	—		1) og 7)	Se D. G. U. I R. Nr. 11: Fortegn. over særl. Boringer.
	c. 2	+ 30	—		1)	Brønden er nu fyldt med Jord.
	2	+ 27	—		1)	Se D. G. U. I R. Nr. 11, Side 31.
25-26	1,5-4	+ 25-28	—		1) og 5)	
26,5	c. 15	+ 15	—		1) og 4)	
24	14	+ 13,5	—		1) og 4)	
	14	+ 13,5	—			
	19	+ 7(?)	?		7)	
	22 +	[+ 5,5]	÷			
25,5	14	+ 18,5	Limsten		1) og 4)	

5) N. Jørgensen. 7) N. Nielsen, Frøslev.

Numer	Kortblad Stevns Klint Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrænhøjde i Meter
97	Gaard 700 m. NV. for Renge.....	o 1	Brønd og Boring	31,5
98	Hus 500 m. VNV. for Renge.....	—	Brønd	31
99	Mølle 200 m. V. for Renge.....	—	—	35
100	Nordvestligste Gaard i Renge.....	—	—	35
101	Østergaard 1 Km. SØ. for Renge.....	—	—	35
102	Marken 300 m. N. for Østergaard.....	—	—	32,5
103	Gaard 800 m. Ø. for Renge.....	—	—	32,5
104	Gaard 600 m. NØ. for Renge.....	—	—	34
105	Marken 450 m. NNØ. for Renge.....	—	Mergelgrav	35
106	Gaard 550 m. S. for Bolshøj Gaard.....	—	Brønd	34
107	Skole 400 m. SSØ. for Bolshøj Gaard.....	—	—	35,5
108	Bolshøj Gaard.....	—	—	32,5
109	Hus 300 m. VSV. for Bolshøj Gaard.....	—	—	32,5
110	Gaard 700 m. VSV. for Bolshøj Gaard.....	—	—	34
111	Marken 150 m. NNØ. for førnævnte Gaard.....	—	Gravning	33
112	Marken 50 m. V. for førnævnte Gaard.....	—	—	33,5
113	Marken 250 m. VSV. for førnævnte Gaard.....	—	Brønd	32,5
114	Bolsted 800 m. NV. for Bolshøj Gaard.....	—	—	32,5
115	Marken 900 m. NNV. for Bolshøj Gaard.....	—	—	29,5
116	Marken 550 m. N. for Bolshøj Gaard.....	—	—	32
117	Gaard 700 m. VNV. for Tommestrup.....	—	—	35,5
118	Gaard 900 m. NNV. for Tommestrup.....	—	—	40
119	Gaard 900 m. N. for Tommestrup.....	—	—	40,5
120	Hus midt i Barmhjertighedshuse.....	—	—	39,5

Grundvandspejls Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagenes Beskaffenhed	Lagtlagen Mægtighed		
25	15	+ 16,5	Limsten		1) og 4)	
24,5	5,5	+ 25,5	—	2,5	1)	
24	8	+ 27	—	6	1) og 4)	
24,5	8,5	+ 26,5	—		1) og 4)	
24	12,5	+ 22,5	—	3	1) og 4)	
24,5	10	+ 22,5	—		1) og 4)	
24,5	7,5	+ 25	—	6,5	1) og 4)	
24,5	9	+ 25	—	2,5	1) og 4)	
	7	+ 28	—		4)	
25	4,5	+ 29,5	—	7,5	1) og 4)	
25,5	7	+ 28,5	—	6,5	1)	
	c. 6,5	+ 26	—		4)	
26	5	+ 27,5	—		1) og 4)	
25	9,5	+ 24,5	—	1,5	1) og 4)	
	1,5	+ 31,5	—	0,5	4)	
	2,5	+ 31	—	0	4)	
	4	+ 28,5	—		4)	
	11,5 +	[+ 21]	÷		4)	
	3,5	+ 26	Limsten		4)	
	c. 8	+ 24	—		4)	
25	8	+ 27,5	—	3	1) og 4)	
26,5	10	+ 30	—		1) og 4)	
18	12	+ 28,5	—	13	1) og 4)	
14,5	8	+ 31,5	Limsten, Kridt	19,5	1) og 4)	

4) Ejeren.

Nummer	Kortblad Stevns Klint Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrenshøjde i Meter
121	Hus 400 m. N. for Tommestrup	o 1	Brønd	39
122	Hus 250 m. N. for Tommestrup	—	—	36,5
123	Bolsted 350 m. NNV. for Tommestrup	—	—	38
124	Fællesbrønd i Tommestrup	—	—	37,5
125	Marken 300 m. S. til Ø. for Tommestrup	—	—	32,5
126	Bolsted 500 m. SØ. for Tommestrup	—	—	36,5
127	Stevns Fyr	—	—	39
128	Bolsted 400 m. S. til V. for Stevns Fyr	—	—	35
129	Bolsted 500 m. SV. for Stevns Fyr	—	—	33,5
130	Gaard 600 m. N. til Ø. for Højerup	—	—	30
131	Marken 700 m. N. for Højerup	—	—	31,5
132	Gaard 400 m. NNV. for Højerup	—	—	34
133	Gaard 900 m. NNV. for Højerup	—	—	33
134	Gaard 1500 m. NNV. for Højerup	—	—	37,5
135	Gaard 800 m. NV. for Højerup	—	—	33
136	Gaard 800 m. V. for Højerup	—	—	33,5
137	Brønd, vestlig i Højerup	—	—	33,5
138	Gaard, nordligst i Højerup	—	—	33,5
139	Skole, Nordøst i Højerup	—	—	30,5
140	Klintegaard 400 m. N. for Højerup Kirke	—	—	26
141	Bolsted 500 m. S. til V. for Højerup	—	—	33
142	Gaard 600 m. SV. for Højerup	—	—	36
143	Hus 700 m. SV. for Højerup	—	—	34
144	Huse 800 m. SSV. for Højerup	—	—	26,5

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Lagtlagen Mægtighed		
26,5	5,5	+33,5	Limsten	9,5	1) og 4)	
26	8,5 ÷	+28*	—		1) og 4)	* maaske lidt højere.
26,5	7	+31	—	6	1) og 4)	
	10,5+	[+27]	÷			Oplysning paa Stedet.
26	6,5	+26	Limsten	0,5	1) og 4)	
24	6	+30,5	—	7-8	1) og 4)	
7	5 ÷	{ +34 +12	Limsten Kridt	c. 22	1) og 5)	
8	c. 5	c. +30	Limsten		1) og 4)	
22,5	5,5	+28	—	8,5	1) og 4)	
22,5	5	+25	—		1) og 4)	
	6,5	+25	—		4)	
23	9	+25	—	2,5	1) og 4)	
24,5	9,5	+23,5	—	2	1) og 4)	
25,5	14 ÷	c. +24	—		1) og 4)	
	9,5	+23,5	—		1) og 4)	
27 (?)	9,5	+24	—		1) og 4)	
17	c. 7	c. +26,5	—	c. 16	1)	
	6,5	+27	—		4)	
17	1,5	+29	—		1)	
7,5	3	{ +23 +9	Limsten Kridt	c. 14	1)	
0,5	6	+27	Limsten, Kridt	10-17	1)	
14	9	+27	Limsten	17	1)	
10			—		1)	
1	7,2	+19	Limsten, Kridt	20	1)	

4) Ejeren. 5) N. Jørgensen.

Numer	Kortblad Stevns Klint Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrænhøjde i Meter
145	Brønd 1300 m SSV. for Højerup	o 1	Brønd	25,5
146	Gaard 1 km SV. for Højerup	—	—	34
147	Bolsted 1300 m SV. for Højerup	—	—	30
148	Bolsted 250 m S. for forrige Lokalitet	—	—	26
149	Gaard 1200 m Ø. for L. Hedinge	—	—	31,5
150	Gaard 1200 m Ø. til S. for L. Hedinge	—	—	24
151	Marken 600 m ØSØ. for L. Hedinge	—	—	26
152	Gaard 1200 m ØSØ. for L. Hedinge	—	—	20,5
153	Gaard 1000 m ØSØ. for L. Hedinge	—	—	21,5
154	Gaard 200 m SSØ. for forrige Lokalitet	—	—	20
155	Gaard 700 m N. for Bosdal	—	—	21
156	Hus 600 m N. for Bosdal	—	—	21
157	Hus 550 m N. til V. for Bosdal	—	—	19,5
158	Hus 550 m NV. for Bosdal	—	—	18,5
159	Gaard 600 m VNV. for Bosdal	—	—	16,5
160	Bolsted 200 m N. til V. for Bosdal	—	—	18
161	Bolsted 100 m NV. for Bosdal	—	—	15
162	Marken 750 m V. for Bosdal	—	Mergelgrav	20
163	Gaard 1 km V. for Bosdal	—	Brønd	18,5
164	Marken 1100 m S. for L. Hedinge	—	Mergelgrav	16
165	Hus 500 m S. til Ø. for L. Hedinge	—	Brønd	24
166	Hus 700 m S. til Ø. for L. Hedinge	—	—	22
167	Gaard 800 m SSØ. for L. Hedinge	—	—	22,5
168	Marken 150 m Ø. til S. for forrige Lokalitet	—	Mergelgrav	23

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	lagtagen Mægtighed		
0,5	4,5	+ 21	Limsten.Kridt		1)	
3	7,5	+ 26,5	— —		1)	
5			— —		1)	
4,5	6	+ 20	— —	19	1)	
13	8	+ 22,5	Limsten	19,5	1) og 4)	
15	9	+ 15	—	8,5	1) og 4)	
	7	+ 19	—		4)	
13,5	6,5	+ 14	—	8,5	1) og 4)	
14			—		1)	
12,5			—		1)	
13,5	6,5	+ 14,5	—	3,5	1)	
13,5			—		1)	
12	6,5	+ 13	—		1)	
7,5			—		1)	
4,5	6	+ 10,5	—	11	1)	
1,5	4	+ 14	—	15	1)	
1	4,5	+ 10,5	—		1)	
	5	+ 15	—		1)	
0	c. 6,5	+ 12	—		1)	
	5	+ 11	—		1)	
14	4	+ 20	—	7	1)	
14	4	+ 18	—		1)	
14,5	8	+ 14,5	—	1,5	1) og 4)	
	c. 8	+ 15			1)	

4) Ejeren.

Numer.	Kortblad Stevns Klint Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrænhøjde i Meter
169	Gaard, østlig i L. Hedinge	o I	Brønd	19
170	Gaard 100 m SØ. for L. Hedinge Kirke	—	—	27,5
171	Hus 600 m N. for L. Hedinge	—	—	26
172	Gaard 700 m NV. for L. Hedinge	—	Brønd og Boring	24
173	Gaard midt i Skjørpinge	—	— —	25
174	Mejeri 600 m V. for Skjørpinge	—	— —	18
175	Gaard 900 m N. for Rødvig St.	—	— —	19
176	Gammel Gaardsplads 800 m NNØ. for Rødvig St. .	—	Brønd	15,5
177	Hus 200 m NØ. for Rødvig St.	—	—	8
178	Gaard 300 m N. for Rødvig St.	—	—	8,5
179	Hus 500 m NV. for Rødvig St.	—	—	11
180	Gaard 800 m VNV. for Rødvig St.	—	—	12,5
181	Fællesskov Hage 2,5 km SV. for Rødvig.....	o II	Dagpunkt	0,5

1) V. Milthers.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagernes Beskaffenhed	Iagttagen Mægtighed		
20	8	+ 21	Limsten	2	1) og 4)	
16,5	11,5	+ 16	—	2,5	1) og 4)	
[22,5]	7,5 +	[+ 18,5]	÷		1) og 4)	
20	c. 17,5	c. + 6,5	Limsten (?)		1) og 4)	
16,5	19	+ 6	Limsten	4	1) og 4)	
	19	÷ 1	—			Oplysning paa Stedet.
	15 +	[+ 4]	÷		4)	
11,5	c. 10,5	c. + 5	Limsten		1) og 4)	
0	c. 5	+ 3	Kridt (?)		1)	
0	6,5	+ 2	—		1) og 4)	
c. 1	6,5	+ 4,5	—		1) og 4)	
3	9,5	+ 3	—		1) og 4)	
		0,5	Limsten		1)	Se Side 32.

4) Ejeren.

Numer	Kortblad Korsør Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrænhøjde i Meter
1	Slagelse Vandværk.....	d 3	Boring	24
2	Grosserer Schou, nær Slagelse gl. Banegaard.....	—	—	27
3	Fabrikant Kjerulf, Skt. Mikkelsgade, Slagelse ...	—	—	37,5
4	Slagelse	—	—	x
5	Taarnborg Teglværk	b 2	—	2,5
6	Bjørnskilde Mejeri, Frølunde.....	c 2	—	8
7	Hulby Mølle	c 1	—	7,5
8	L. Egede.....	—	—	24
9	Vr. Bøgebjerg	—	—	21
10	Pavillon i Skelskør Dyrehave	d II	—	8,5
11	Skelskør Svineslagteri	—	—	c. 4
12	Stignæs Andelsmejeri	—	—	11
13	Østerhovedgaard	—	—	c. 5
14	Gaard 800 m. SV. for Egeslevlille	—	—	21,5

¹⁾ V. Nielsen. ²⁾ C. Andersen. ³⁾ Kbhvns. ny Brøndboringssekskab.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Iagttagen Mægtighed		
21	47	÷ 23	Kertem.mergel Kridt	83 0,5	1)	{ Oplysninger og Prøver fra Stads- ingeniør Kerstens. Vandmængde ubetydelig. Vandet salt. Min. Mus. V. Poulsen.
	48,3	÷ 21,3	Kertem.mergel Kridt	77,2 6,9		
25	73,5	÷ 36	Kertem.mergel	6,5	2)	
x ÷ 9	73	x ÷ 73	Kertem.mergel Kridt	60,6 14,0	3)	Min. Mus.
0—2,4	51,5	÷ 49	Kertem.mergel Kridt	42,5 11,0	4)	{ Min. Mus. Paa + 65 og ÷ 89 m. fandtes Saltvand.
4,5	31	÷ 23	Kertem.mergel	18,0	4)	
	68,5	÷ 61				
4,5	22,5	+ 1,5	Plastisk Ler »Vandgrus«	25 12		Min. Mus. Boringen udført 1874.
7	c. 31,5	÷ 10,5	Paleocæn	6,3	5)	»Cementagtig Skifer«.
	50	÷ 41,5	Bryozokalk Skrivekridt	} 16,3	1)	{ En Prøve fra Mortensen & Galster bestod af Bryozokalk.
1	42 +		?		6)	
1,7	32,8	÷ 21,8	Skrivekridt	5,0	7)	
c. 2,5			—		1)	Dybden opgivet til ca. 200'.
12,5	c. 40	÷ 18,5	Kalk			

4) Marius Knudsen. 5) Antonsen, Præstø. 6) Slagteriet. 7) Ingeniør Alb. Larsen.

Númer	Kortblad Sorø Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrenhøjde i Meter
1	Gudum Mejeri.....	e 3	Boring	20
2	Sorø Akademi.....	f 3	—	c. 39
3	Bringstrup Andelsmejeri.....	h 3	—	49
4	Ringsted Vandværk I.....	i 3	—	22
5	— — II.....	—	—	22
6	Ringsted Bryggeri.....	—	—	56
7	Kærehave Husmandsskole.....	—	—	55
8	Høm Andelsmejeri.....	—	—	30
9	Gyldenholms Mejeribygning.....	e 2	—	45
10	Christiansdal Kloster.....	g 2	—	28
11	Midtsjællands Herregaardes Mejeri, Bavelse.....	—	—	21
12	Bavelse.....	—	—	c. 13
13	Aase Skole.....	h 2	—	41
14	Glumsø Andelsmejeri.....	—	—	13,5
15	Sandby Andelsmejeri.....	—	—	29
16	Herlufille Skole.....	—	—	45
17	Gaard SØ. for Torpe.....	i 2	—	37,5
18	Tybjerggaard.....	—	—	49
19	Havbyrdgaard.....	—	—	42
20	Tvindelstrup Bryggeri.....	—	—	42

1) V. Milthers. 2) J. Jeppesen. 3) Chr. Poulsen. 4) A. Birch. 5) Marius Knudsen. 6) Mortensen

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	lagtlagen Mægtighed		
c. 21,5			Kertem.mergel		1)	Vandet var salt.
	c. 62,8	÷ 24	?	53,4	3)	
31	62,8	÷ 14	Kertem.mergel Grønsandskalk	22,0 18,8	1) og 2)	
34,5	33,3	÷ 11,3	—	49,0	3)	
38,5	33,0	÷ 11	—	50,2	—	
34	c. 67 *)	c. ÷ 11	Kertem.mergel	37		Min. Mus. *) Maaske kun 61.5 m.
36	77,5	÷ 22,5	Grønsandskalk	7,5	3)	
	61 ÷		—	10 +	4)	Intet Vand.
36	54	÷ 9	—	10.4	5)	Min. Mus. Vand paa 40 m, intet Vand i dybere Jordlag.
	67,5	÷ 38,5	—	51,3	6)	Min. Mus. Vandet salt og ubrugeligt.
12	51,5	÷ 30,5	—	30,5	1) og 3)	Min. Mus. Ved Pumpningen kom der grønligt Sand op.
10,5	56	÷ 43	Grønsandskalk?		1 og 7)	
33,0	53,4	÷ 12,4	Grønsandskalk	30,5	1) og 8)	
19,5	44	÷ 30,5	Paleocæn	19,0	1) og 8)	
	33,5 +		—		4)	
26	36	+ 9	—	6	1) og 8)	
28,5	30,5	+ 7	Grønsandskalk		1) og 4)	
30	31,0	+ 18	Paleocæn	22	1) og 8)	
	78 ÷		—		9)	
30	39	+ 3	—	6,5	1) og 10)	

7) Kbhvns. ny Brøndboringselskab. 8) C. Andersen. 9) I. Hansen. 10) J. Jensen.

Numer	Kortblad Sorø Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittels Art	Terrænhøjde i Meter
21	Hjelmsømagle, sydøstligste Gaard.....	i 2	Boring	43
22	Brodal Mejeri, 1 km SØ. for Hjelmsømagle	—	—	19,5
23	Gaard 800 m NV. for Aversi	—	—	31
24	Gaard 500 m NV. for Aversi	—	—	35
25	Gaard 100 m Ø. for Aversi Kirke	—	—	40
26	Flakkebjerg Mejeri.....	e 1	—	43
27	»Trifolium«s Skumstation, Dalmose.....	—	—	31
28	Gaard i Haldagermagle.....	f 1	—	41
29	Andelsmejeri 700 m N. f. Krummerup	—	—	44
30	Fuglebjerg Bryggeri	—	—	52
31	Fuglebjerg Vandværk	—	—	51,5
32	Skovgaard 1,5 km NØ. f. Sneslev	g 1	—	40
33	Andelsmejeri 700 m NØ. for Skovgaard.....	—	—	35
34	Rejnstrup Skole	—	—	31,5
35	Gaard i Rejnstrup, 150 m NØ. for Skolen	—	—	30
36	Vestligste Gaard i Gunderslevlille	—	—	30
37	Petersminde	—	—	40
38	Holsteinsminde	—	—	33
39	Førslev Gaard.....	—	—	34
40	Gaard i Hagenskov	—	—	24,5
41	Harrested Gaard	—	—	25
42	Vestligste Gaard i Lund	—	—	25
43	Vallensved Andelsmejeri	—	—	25
44	Østligste Gaard i Øllerup.....	h 1	—	22,5

1) V. Milthers. 4) A. Birch. 5) Marius Knudsen. 6) Mortensen. 8) C. Andersen. 11) Ejeren.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	lagtlagen Mægtighed		
28	26,5	+ 16,5	Kertem. mergel Grønsandskalk	25 0,3	¹¹⁾ og ¹⁾	
18,5	26,5	÷ 7	—		¹²⁾ og ¹⁾	
26,5	24	+ 7	—		⁴⁾ og ¹⁾	
24	26	+ 9	—		¹²⁾ og ¹⁾	
26	35	+ 5	—		¹²⁾ og ¹⁾	
30	c. 38	c. + 5	Kertem. mergel	c. 6	⁸⁾ og ¹⁾	
30	93,6	÷ 62,6	—	8	⁵⁾ og ¹⁾	
31,5	40,0	+ 1	—	5,5	⁸⁾ og ¹⁾	
28	41	+ 3	—	12,5	⁸⁾ og ¹⁾	
46	77 +	÷ (25+)	÷		⁸⁾ og ¹⁾	{ Ikke gennemtrængt Kvartæret, ved ÷ 25 m.
30	94	÷ 42,5	Kertem. mergel	47	¹³⁾	{ Prøve af Kertemindemergel (hos D. G. U. 1914).
36	40	0	—	6	⁸⁾ og ¹⁾	
31,5	38	÷ 3	—	6	⁸⁾ og ¹⁾	
25	38,5	÷ 7	—	6	⁸⁾ og ¹⁾	
23,5	?	?	?	?	¹⁾	
22	30	0	Kertem. mergel	6,3	⁸⁾ og ¹⁾	
37	28	+ 12	» Sandsten «	1,0	¹⁴⁾ og ¹⁾	{ M. M. Ifølge C. Andersen, som har oprenset Borehullet, faar dette Vandet fra et Gruslag.
26	62,8	÷ 30	Kertem. merg. el. Grønsandskalk	2,0	⁸⁾ og ¹⁾	
25	51 +	[-17]	?		⁵⁾ og ¹⁾	Mineral. Mus.
17,5	42,5	c. ÷ 18	?	6,5	⁸⁾ og ¹⁾	
21	{ 23,5 el. 32,5	{ + 1,5 ÷ 7,5	Kertem. mergel Kalk	9? 29	⁶⁾ og ¹⁾	
18	c. 32	c. ÷ 7	—	2	¹⁵⁾ og ¹⁾	
17	31,7	÷ 6,5	—	8	⁸⁾ og ¹⁾	
18	24	÷ 1,5	Kalk	5	⁸⁾ og ¹⁾	

¹²⁾ A. C. Larsen. ¹³⁾ Antonsen, Præstø. ¹⁴⁾ Aalborg Brøndboringselskab. ¹⁵⁾ N. Andersen.

Numer	Kortblad Sorø Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrenshøjde i Meter
45	Mellemste Gaard i Guderup	h 1	Boring	27,5
46	Gunderslevholm	—	—	19
47	Gaard 400 m V. for Ulstrup	—	—	27,5
48	Gaard 400 m NV. for Ulstrup	—	—	30
49	Gaard 800 m NV. for Træløse	—	—	21,5
50	Nordligste Gaard i Kagstrup	—	—	25
51	Ravnstrup Avlsgaard	—	—	36,5
52	Herlufmagle Bryggeri	—	—	42
53	Herlufmagle Vandværk	—	—	45
54	Gjelsted Andelsmejeri	—	—	39
55	Sydligste Gaard i Kjøberup	—	—	13
56	Nordligste Gaard i Rislev	—	—	18
57	Østligste Gaard i Rislev	—	—	18
58	Sydligste Gaard i Rislev	—	—	16
59	Andelsmejeri 1 km V. for Rislev	—	—	12
60	Viborggaard	i 1	—	48
61	Nordøstlige Gaard i Spragelse	—	—	31
62	L. Tvedegaard	—	—	32,5
63	Tvedegaard	—	—	33
64	Holmegaards Glasværk	—	—	32,5
65	Bryggeri 400 m SØ. for Fensmark	—	—	57,5
66	Holmegaards Hovedbygning	—	—	33
67	Arbejderboliger 300 m N. for Holmegaard	—	—	32
68	Skyttebol. i Holmegds. Dyrehave, 1300 m NØ. f. Holmeg.	—	—	31

1) V. Milthers. 8) C. Andersen. 9) L. Hansen.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Iagtlagen Mægtighed		
20	32	÷ 4,5	Kalk	5,5	8) og 1)	
8,5	24,5	÷ 55	Grønsandskalk	0,5	8) og 1)	
13,5	36,5	÷ 9,0	—	0,5	11) og 8)	
14	33,5	÷ 3,5	—	6,9	8) og 1)	
14	c. 19,5	c. ÷ 2	—	c. 7	11) og 8)	Boreddybde 26,5 m.
14	31	÷ 6	?		8) og 1)	
19	33,9	+ 2,6	Grønsandsten	3	8) og 1)	
34,5	36 ?	+	»grønt, blødt Sand«		11) og 1)	
25,5	47,4	÷ 2,4	Kertemindeler		8) og 1)	
24	37	+ 2	Kalk	5,5	8) og 1)	Mange Kilder i Nærheden.
10,5	?	?	?	?	11) og 1)	Boreddybde 20 m.
13,5	20	÷ 2	Kalk	4	8) og 1)	
14	20	÷ 2	—	5	8) og 1)	
13	20	÷ 4	—	4	8) og 1)	
9	21	÷ 9	—	6	8) og 1)	
39	?	+ ?	?	?	16) og 1)	Boreddybde 43,5 m.
28	?	+ ?	?	?	11) og 1)	Boreddybde 26,5 m.
25,5	?	+ ?	?	?	1)	
27	17,5	+ 15,5	»fast Stenlag«		9) og 1)	
32,5					1)	
35	c. 58	c. ÷ 0,5	Kalk	c. 6	8) og 1)	Boreddybde 64 m.
33	41	÷ 8	—	7,5	8) og 1)	
33	33	÷ 1	—	4,5	8) og 1)	
31,5	28,9	+ 2,1	Bryozokalk	15,7	8) og 1)	

11) Ejeren. 16) Godsejer Post.

Nummer	Kortblad Sorø Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrennhøjde i Meter
69	Vestlige Gaard i Lundstorp	eII	Boring	25,5
70	Mejeri 400 m NØ. for Tjæreby ..	—	—	12,5
71	Taarsgaard 1200 m S. for Bjerre	—	—	24
72	Saxenbjerggaard, SØ. for Bjerre	—	—	22
73	Gaard 1 km Øst for Bjerre	—	—	21
74	Kallehavegaard 1 km NØ. for Bøgelund	—	—	16,5
75	Sydligste Gaard i Bøgelund	—	—	15,5
76	Andelsmejeri 200 m S. for Bøgelund	—	—	10
77	Grængebjerg Gaard, 600 m SØ. for Bøgelund	—	—	11,5
78	Snedinge Mølle	—	—	8
79	Gaard 1 km SØ. for Vidskølle	—	—	7,5
80	Gaard 300 m SV. for Ørslev	—	—	9
81	Vestligste Gaard i Sibberup	—	—	7
82	Sydligste Gaard i Sibberup, tæt SØ. for forrige Lok..	—	—	9
83	Gaard i Stubberup	—	—	8
84	Hus 100 m N. for Rude Skole	fII	—	13
85	Gaard i Rude By	—	—	22,5
86	Rude Møllegaard	—	—	27
87	Gaard c. 400 m SV. for Rude	—	—	8
88	Kulgravgaard, SV. for Rude	—	—	8
89	Frederiksløst 800 m NØ. for Holsteinborg	—	—	10
90	Holsteinborg	—	—	13
91	Bisserup Strand	—	—	1
92	Skovridergaard SV. for Nyrup	—	—	28

1) V. Milthers. 2) C. Andersen.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mæglighed	Underkantens Højde o. H.	Lagets Beskaffenhed	Lagttægen Mæglighed		
13	c. 53	c. ÷ 27,5	Kalk	c. 3,5	¹⁷⁾ og ¹⁾	Boreddybde 56,5 m.
8,5	c. 41	c. ÷ 28,5	—	c. 3	¹⁷⁾ og ¹⁾	Boreddybde 44 m.
	56,5+	?	÷		¹⁷⁾ og ¹⁾	Boring endt i Grus.
14	33,6	÷ 11,6	Bryozokalk	5,3	⁸⁾ og ¹⁾	
14	37+	?	÷		⁸⁾ og ¹⁾	Boring endt i Grus.
12,5	50 ÷	÷ ?	Kalk	?	¹¹⁾ og ¹⁾	Boreddybde ca. 50 m.
7	36,7+	?	÷		⁸⁾ og ¹⁾	
8,5	35	÷ 25	Kalk	2,5	¹⁷⁾ og ¹⁾	
7	22,5	÷ 11,0	Bryozokalk	5,6	⁸⁾ og ¹⁾	
3	21,5	÷ 13,5	Kalk	1,5	⁸⁾ og ¹⁾	
3	21,3	÷ 13,8	Bryozokalk	6,3	⁸⁾ og ¹⁾	
	19	÷ 10	—	5	⁸⁾ og ¹⁾	
3	17	÷ 10	—	8	⁸⁾ og ¹⁾	
3	19,5	÷ 10,5	—	6,5	⁸⁾ og ¹⁾	
	c. 17	÷ 9	Kalk	5,5	⁸⁾ og ¹⁾	
c. 13	24	÷ 11	—	6	⁸⁾ og ¹⁾	
c. 12,5	36	÷ 13,5	Kalk	6	⁸⁾ og ¹⁾	
12	37,7	÷ 10,7	Bryozokalk	4,4	⁸⁾ og ¹⁾	
	20	÷ 12	Kalk	3,5	¹⁷⁾ og ¹⁾	
6	20	÷ 12	—	3,5	¹⁷⁾ og ¹⁾	
c. 4	26	÷ 16	—	6	⁸⁾ og ¹⁾	
	35	÷ 22	—	2,5	¹⁷⁾ og ¹⁾	
	28,0+	÷ (28+)	÷			Min. Mus.
15	c. 42	÷ 14	Kalk	c. 6,5	⁸⁾ og ¹⁾	Boreddybde 48,5.

¹¹⁾ Ejeren. ¹⁷⁾ Jørg. Petersen.

Numer	Kortblad Sorø Observationsstedets Beliggenhed	Maaehordsblad	Snittets Art	Terrænhøjde i Meter
93	Ørebjerggaard SV. for Tornemark	f II	Boring	21
94	Mejeri tæt Syd for Tornemark	—	—	16
95	Gaard 300 m S. for Tornemark	—	—	20
96	Gaard 600 m S. for Tornemark	—	—	21
97	Mèjeri 1 km NV. for Spjellerup	—	—	9,5
98	Nordøstligste Gaard i Spjellerup	—	—	13
99	Spjellerup Skole	—	—	13
100	Gaard 1 km SSV. for Spjellerup	—	—	10
101	Gaard 1 km SV. for Spjellerup	—	—	7,5
102	Gaard 2 km SSV. for Spjellerup	—	—	9
103	Gaard 2 km S. for Spjellerup	—	—	9
104	Gaard i Hyllinge	g II	—	18
105	Hyllinge Mølle	—	—	18
106	Hyllinge Andelsmejeri	—	—	17
107	Gaard 600 m SØ. for Hyllinge	—	—	20
108	Gaard midt i Jenstrup	—	—	16
109	Gaard østligst i Jenstrup	—	—	16
110	Gaasebjerggaard, 600 m N. for Tostrup	—	—	13,5
111	3 Gaarde i Saltø By	—	—	13
112	Sydligste Gaard i Saltø By	—	—	15
113	Saltø	—	—	8
114	Tostrup, østligste Gaard	—	—	13
115	Tostrup, Gaard midt i Byen	—	—	16,5
116	Tostrup, vestligste Gaard	—	—	18

¹⁾ V. Milthers. ⁸⁾ C. Andersen. ¹¹⁾ Ejeren.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Iagttagen Mægtighed		
14	37	÷ 16	Blegekridt?	7,5	⁸⁾ og ¹⁾	
15,5	c. 29	÷ 13	Kalk	c. 5,5	⁸⁾ og ¹⁾	Boreddybde 34,5 m.
13,5	34,5	÷ 14,5	Bryozokalk	8,2	⁸⁾ og ¹⁾	
14	c. 31	÷ 10	Kalk	c. 6	⁸⁾ og ¹⁾	
8			—		¹⁶⁾ og ¹⁾	
7,5	25,7	÷ 12,7	Bryozokalk	5,6	⁸⁾ og ¹⁾	
7	c. 32	÷ 19	Kalk	c. 5	⁸⁾ og ¹⁾	Boreddybde 37 m.
4,5	27	÷ 17	Bryozokalk	4,4	⁸⁾ og ¹⁾	
5	27	÷ 19,5	—	3	¹⁵⁾ og ¹⁾	
2,5	26	÷ 17	Faxekalk	5,6	⁸⁾ og ¹⁾	
÷ 1	29,8	÷ 20,8	—	8,2	⁸⁾ og ¹⁾	
12,5	26,5+		Kalk		⁸⁾ og ¹⁾	
14,5	70 +	÷ (52+)	—		⁸⁾ og ¹⁾	
14,5	?	?	—		⁸⁾ og ¹⁾	Boreddybde 55,2 m.
16	41,7+	÷ (21,7+)	—		⁸⁾ og ¹⁾	
10,5	26,4	÷ 10,7	—		⁸⁾ og ¹⁾	} Der er foretaget Boring i flere andre Gaarde i Jenstrup.
10,5	27,3	÷ 11,3	Bryozokalk	6,6	⁸⁾ og ¹⁾	
11	29,5	÷ 16	—	13,2	⁸⁾ og ¹⁾	
11	31?	÷ 18?	Kalk	c. 3,5	¹⁷⁾ og ¹⁾	
10	44,5?	?	—	c. 6	⁸⁾ og ¹⁾	
5	28	÷ 20	—	c. 6	⁸⁾ og ¹⁾	
10,5	c. 32	c. 19	—	?	¹⁵⁾ og ¹⁾	Boret til en Dybde af 32 m.
11	38	÷ 21,5	—	c. 3	¹⁷⁾ og ¹⁾	
9,5	40	÷ 22	—	12,5	¹¹⁾ og ¹⁾	

¹⁵⁾ N. Andersen. ¹⁷⁾ Jørg. Petersen.

Nummer	Kortblad Sorø Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terræn- højde i Meter
117	Sydøstligste Gaard i Kappelgaarde	gII	Boring	16
118	Nordligste Gaard i Kappelgaarde	—	—	12,5
119	Gaard 500 m SØ. for Agerup	—	—	10
120	Grusgrav 600 m NV. for Marvede Kirke	—	—	10
121	Lerbjerggaard 500 m S. for Marvede Kirke	—	—	12
122	Gaard 700 m SØ. for Marvede Kirke	—	—	9
123	Gaard 1100 m N. for Toppen af Menstrup Bjerg ...	—	—	10
124	Mejeri 1 km N. for Menstrup	—	—	9
125	Gaard 900 m NV. for Menstrup	—	—	11
126	Gaard 400 m V. for Menstrup	—	—	8
127	Bryggeri 200 m V. for Menstrup	—	—	10
128	Gaard 2 km S. t. Ø. for Spjellerup	—	—	10
129	Gaard 800 m N. t. V. for Gumperup	—	—	16
130	Menstrup Bageri	—	—	13
131	Gaard nordligst i Menstrup By	—	—	13,5
132	Gaard Nordvest i Menstrup By	—	—	13
133	Fattighus midt i Menstrup By	—	—	12
134	Gaard sydligst i Menstrup By	—	—	13
135	Vandværk 700 m Ø. for Menstrup By	—	—	35
136	Gaard 1600 m Ø. t. N. for Menstrup	—	—	12,5
137	Teglværk 12 m N. for Karrebæks Torp	—	—	9,5
138	Søhule Gaard NØ. for Karrebæks Torp	—	—	10,5
139	Gaard midt i Karrebæks Torp	—	—	15,5
140	Mejeri 800 m Ø. for Karrebæks Torp	—	—	11

¹⁾ V. Milthers. ²⁾ C. Andersen. ¹¹⁾ Ejerens. ¹²⁾ Antonsen.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Lagtlagen Mægtighed		
c. 10	42,4	÷ 26,4	Kalk	0,6	1) og 16)	
10,5	50	+ (÷ 37,5)	÷		1) og 16)	
7	35,8	÷ 25,8	Bryozokalk	5,3	1) og 8)	
8	c. 30	÷ 20	Kalk	6,3	1) og 16)	
8,5	c. 44	c. ÷ 32	—	?	1) og 11)	
9	38	c. ÷ 29	—	c. 1	1), 11), 16)	Iflg. N. Andersen 29,5 m. Kvartær } Kalken paa ÷ 20,5 9,5 m. Kalk
9	87	+ (÷ 77)	÷		1) og 8)	
8	42,5	+ (÷ 33,5)	÷		1) og 8)	
8	29,5	÷ 18,5	Bryozokalk	11,3	1) og 8)	
6	24,5	÷ 16,5	—	6,9	1) og 8)	
6	28,2	÷ 18,2	—	12	1) og 8)	
3,5	27	÷ 17	—	3,5	1) og 8)	
5	34,8	÷ 18,8	—	3,1	1) og 8)	
8	c. 33	÷ 20	Kalk	c. 3	1) og 18)	
8,5	c. 33	÷ 19,5	—	c. 5,5	1) og 8)	
6	c. 36	c. ÷ 23	—	c. 5,5	1) og 8)	
9	24,5	÷ 12,5	Bryozokalk	12,5	1) og 8)	
7	c. 32	÷ 19	Kalk	c. 5	1) og 8)	Boret til 37 m. Dybde.
?	50	÷ 15	—	31	1) og 18)	
7,5	31,0	÷ 18,5	Bryozokalk	3,8	1) og 8)	
6,5	26,0	÷ 16,5	—	4,4	1) og 8)	
6	c. 26,5	c. ÷ 16	Kalk	c. 6	1) og 8)	Boreddybde 32,5 m.
5,5	34,5	÷ 19	Bryozokalk	3,8	1) og 8)	
6	c. 30	c. ÷ 19	Kalk	c. 3	1) og 18)	Boreddybde 33 m.

16) N. Andersen. 18) Jørg. Petersen.

Nummer	Kortblad Sorø Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrænhøjde i Meter
141	Mose 300 m Ø. for Karrebæks Torps Mejeri	g II	Boring	8,5
142	Gaard 500 m ØSØ. for Karrebæks Torps Mejeri	—	—	11
143	Syvhøj Gaard ved Landevejen N. for Karrebæk	—	—	6
144	Gaard 1 km S. t. Ø. for Vallensved	h II	—	15
145	Teglværk 1 km S. for Ladby	—	—	19
146	Gaard 2 km V. for Herlufsholm	—	—	21
147	Gaard 1,5 km Ø. for Fodby	—	—	14
148	Maskinfabrik 1,5 km ØNØ. for Fodby	—	—	15
149	Mejeri 1200 m NØ. for Fodby	—	—	15
150	Gaard 600 m NØ. for Fodby	—	—	17,5
151	Gaard østligst i Fodby	—	—	15
152	Gaard Sydvest i Fodby	—	—	12
153	Gaard 1,5 km S. for Fodby	—	—	12,5
154	Gaard 1 km NØ. for Bistrup	—	—	16,5
155	Gaard østligst i Bistrup	—	—	5
156	Skole 700 m Ø. t. S. for Bistrup	—	—	6
157	Saltø Skovridergaard 1 km Ø. for Bistrup	—	—	10
158	Gaard nordøstligst i Skraverup	—	—	9
159	Saltø Skovfogedbolig 1 km N. for Skraverup	—	—	10
160	Tværhavegaard 2 km SØ. for Fodby	—	—	14
161	Gammelvængegaard N. for Stenbæksholm	—	—	10
162	Fodbygaard	—	—	11
163	Gaard 1,5 km SV. for L. Næstved	—	—	17,5
164	Gaard nordlig i Appenæs	—	—	3

¹⁾ V. Milthers. ²⁾ C. Andersen.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	lagtlagen Mægtighed		
6	24,5	÷ 16	Bryozokalk	3,8	1) og 8)	
4	?	?	Kalk	?	1) og 11)	Boreddybde 32,5 m.
	c. 22	÷ 16	—	c. 5,5	1) og 8)	— 27,5 —
12	28,5	÷ 8,5	Bryozokalk	2,8	1) og 8)	
14	23,9	÷ 4,9	—	6,6	1) og 8)	
14			Kalk		1) og 8)	Boreddybde 43,5 m.
?	c. 22	c. ÷ 8	—	c. 6	1) og 8)	— 28,5 —
13	c. 29	÷ 14	—	c. 6	1) og 8)	— 35 —
	c. 33	÷ 18	—	c. 6	1) og 8)	— 39 —
11,5	c. 28	÷ 10,5	—	c. 6	1) og 8)	— 34 —
12	c. 27	÷ 12	—	c. 5,7	1) og 8)	— 32,7 —
10,5	c. 25	÷ 13	—		1) og 11)	
9	c. 27	÷ 14,5	—	c. 5,5	1) og 8)	— 32,5 —
7,5			—			
6	18,8	÷ 14	Bryozokalk	3,8	1) og 8)	
6	?	?	Kalk	?		Boreddybde 34,5 m.
6	c. 22	÷ 12	—	c. 6	1) og 8)	— 28 —
1	c. 27	÷ 18	—	c. 6	1) og 8)	— 33 —
6,5	23,9	÷ 14	Bryozokalk	3,1	1) og 8)	
9	c. 31	÷ 17	Kalk	c. 5,5	1) og 8)	— 36,5 —
7	21,3	÷ 11,3	—	9,4	1) og 8)	
8	c. 24	÷ 13	—	c. 5	1) og 8)	— 29 —
7,5	28,9	÷ 11,4	Bryozokalk	6,9	1) og 8)	
÷ 0,5	c. 21	÷ 18	—	c. 6	1) og 8)	— 27 —

11) Ejeren.

Numer	Kortblad Sorø Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrenhøjde i Meter
165	Gaard 800 m. V. t. S. for L. Næstved	hII	Boring	19
166	L. Næstved Mejeri	—	—	18
167	L. Næstved, 200 m SØ. for Herlufsholm Mølle	—	—	10
168	Brønd 100 m V. for L. Næstved Præstegaard	—	—	5
169	L. Næstved, ved Stien ad Herlufsholm	—	—	2,5
170	L. Næstvedgade	—	—	4
171	— ved Strædet til Præstegaarden	—	—	2
172	L. Næstved, tæt ved Storebro	—	—	2
173	Maglemølle, Næstved	—	—	3
174	— —	—	—	3
175	— —	—	—	3
176	— —	—	—	3
177	— —	—	—	3
178	Gaard 1 km SV. for Vridsløse	—	—	15
179	Mejeri 700 m NV. for Holsted	i II	—	21
180	Vestligste Gaard i Holsted	—	—	23,5
181	Østligste Gaard i Holsted	—	—	24,5
182	Nordøstligste Gaard i Holsted	—	—	26
183	Nordlige Gaard i Øverup	—	—	33,5
184	Gaard 500 m SV. for Holsted	—	—	20
185	Pilegaard 1 km S. for Holsted	—	—	19
186	Gaard 1 km N. for Næstved Banegaard	—	—	13
187	Bryggeri 400 m NV. for Næstved Banegaard	—	—	12
188	Næstved Gasværk 300 m SØ. for Storebro	—	—	2

1) V. Milthers. 5) Marius Knudsen. 8) C. Andersen. 11) Ejeren.

Grundvandspejls Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagernes Beskaffenhed	Iagtlagen Mægtighed		
10	27,6	÷ 8,6	Bryozokalk	10	1) og 8)	
8	c. 27	÷ 9	—	c. 6	1) og 8)	Boreddybde 33 m.
4	22,6	÷ 12,5	—	6,9	1) og 8)	
3,5	c. 16,5	÷ 11,5	Kalk	c. 5	1) og 8)	Boreddybde 21,5 m.
1,5	12,5	÷ 10	Bryozokalk	6,3	1) og 8)	
2	13,2	÷ 9,2	—	9,4	1) og 8)	
2,5	12,5	÷ 10,5	—	3,8	1) og 8)	
2	11,9	÷ 9,9	—	8,8	1) og 8)	
2	13,8	÷ 10,8	Kalk og Flint	6,7	15)	Min. Mus.
1,7	15,7	÷ 12,7	Bryozokalk	47,0	5)	— { En 6 ^o Boring gav 630 l pr. Min. ved 6 m. Vandspejls- sænkning. — { En 6 ^o Boring gav 570 l pr. Min. ved 4,7 m. Vandstandssænk- ning. — { En 6 ^o Boring gav 250 l pr. Min. ved 6 m. Vandstandssænk- ning.
	12	÷ 9	—	49,3	5)	
1,3	14,4	÷ 11,4	—	45,2	5)	
1,1	15,7	÷ 12,7	—	44,6	5)	
10	c. 18	÷ 3	Kalk	c. 5,2	1) og 8)	Boreddybde 23,2 m.
19,5	c. 24	÷ 3	—	c. 5	1) og 8)	— 29 —
22	30,5	÷ 7,0	Bryozokalk	2,5	8), 12), 11)	
22	30,5	÷ 6	Kalk	2,5	1) og 11)	
25	30,8	÷ 4,8	Bryozokalk	10	1) og 8)	
33,5	31 ÷ ?	+ ?	—	?	1) og 8)	Boreddybde 31 m.
17	c. 22	÷ 2	—	c. 5	1) og 8)	— 27 —
17,5	c. 27	÷ 8	Kalk	c. 5,5	1) og 8)	— 32,5 —
9	c. 22	÷ 9	—	c. 6	1) og 8)	— 28 —
9	18,2	÷ 6,2	Bryozokalk	14,1	1) og 8)	
c. 3	c. 15	÷ 13	Kalk	?		

¹²⁾ A. C. Larsen. ¹⁵⁾ Aalborg Brøndboringselskab.

Nummer	Kortblad Sorø Observationsstedets Beliggenhed.	Maalebordsblad	Snittets Art	Terræn­højde i Meter
189	Næstved Vandværk 400 m SØ. for Storebro	iII	Boring	1,5
190	Ismejeri 100 m V. for Næstved Kirkegaard	—	—	10
191	Købmandsgaard ved Næstved Kirkegaard's Nordhjørne	—	—	15
192	Bryggeriet Føniks Syd i Næstved	—	—	9
193	Svineslagteriet i Næstved (100 m østligere)	—	—	16,5
194	Hus ved Banelinjen 700 m SØ. for Næstved Banegaard	—	—	17,5
195	Gaard 1,5 km Ø. for Aaderup	—	—	13
196	Gartneri 1 km Ø. for Aaderup	—	—	10
197	Gaard 1100 m SØ. for Aaderup	—	—	10
198	Skallegaarde, nordlige Gaard	—	—	9
199	— sydlige Gaard	—	—	9
200	Mejeri 100 m V. for Skallegaarde	—	—	6
201	Gaard 500 m V. for Stenstrup	—	—	12
202	Stenstrup Skole	—	—	13
203	Gaard i Stenstrup, 100 m Ø. for Skolen	—	—	12,5
204	Sipperup, sydlige Gaard	—	—	17
205	Gaard 500 m Ø. t. S. for Sipperup	—	—	12,5
206	Rønnebækshuse, 500 m Ø. for Stenstrup	—	—	13
207	Hus ved Landevejen, 1 km S. t. V. for Rønnebæk	—	—	26,5
208	Hus, c. 900 m S. for Rønnebæk	—	—	28,5
209	Rønnebæk Præstegaard	—	—	31,5
210	Rønnebæksholm N. for Hovedbygningen	—	—	16
211	Olstrup Bryggeri tæt N. for Kirken	—	—	36
212	Petersminde 1 km ØNØ. for Olstrup Kirke	—	—	42

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Lagttikken Mægtighed		
c. 3	9,5	÷ 8	Kalk	?		
7,5	20	÷10	—	9,5	1) og 8)	
	25	÷10	—	12	1) og 8)	Kvartæret Grus.
	21,3	÷12,3	—	28,9	1) og 8)	
8,5	c. 28	÷11,5	—	c. 8	1) og 8)	Boreddybde 36 m.
10,5	28,2	÷10,7	Bryozokalk	5,7	1) og 8)	
9,5	c. 23,5	÷10,5	Kalk	c. 6	1) og 8)	— 29,5 —
7	22,6	÷12,6	Tæt Bryozokalk	6,5	1) og 8)	
4,5	c. 23,5	÷13,5	Kalk	c. 5	1) og 8)	— 28,5 —
	c. 26	÷17	—	c. 6	1) og 8)	— 32 —
5	c. 20	÷11	—	c. 6	1) og 8)	— 26 —
3,5	c. 19	÷13	—	c. 6	1) og 8)	— 25 —
7,5	46,5 ÷	÷ ?	—	?	1) og 8)	
7	46 ÷	÷(33 ÷)	—	?	1) og 8)	
8,5	43,3 +	÷(30,8 +)	÷	÷	1) og 8)	
7	c. 44	÷27	Kalk	c. 6,5	1) og 8)	Boreddybde 50,5 m.
7,5	c. 30	÷17,5	—	c. 6	1) og 8)	— 36 —
8,5	21,3	÷ 8,3	(Saltholmskalk) Bryozokalk	8,2	1) og 8)	
10,5	31	÷ 4,5	Kalk	6	1) og 18)	
10	33,5	÷ 5	—	6	1) og 8)	— 39,5 —
28,5	?	?	—	?	1)	?
15	c. 22,5	÷ 6,5	Bryozokalk	9,4	1) og 8)	Gravet Brønd til Kalken.
37	47	÷11	—	0	1) og 11)	Boreddybde 47 m.
37	c. 42,5	÷ 0,5	—	c. 5	1) og 8)	— 48 —

11) Ejeren. 18) Jørg. Petersen.

Nummer	Kortblad Sorø		Maalebordsblad	Snittets Art	Terrænhøjde i Meter
	Observationsstedets Beliggenhed				
213	Gaard 600 m S. for Olstrup Kirke		i II	Boring	41
214	Gaard 600 m NV. for Kalby		—	—	36
215	Mejeri 300 m N. for Kalby		—	—	36
216	Vestligste Gaard i Kalby		—	—	38
217	Midterste Gaard i Bonderup		—	—	50
218	Nestelsø Skole (Ø. for Byen)		—	—	52,5
219	Hyldebrinkgaard, V. paa Glænø		e III	—	5
220	Brinkegaard, Glænø		—	—	7
221	Gaard 100 m V. for Glænø Skole		—	—	6,5
222	Gaard 200 m NØ. for Bavnebanke, Glænø		—	—	21
223	Glænø Østerfed		f III	—	1
224	Gaard i Gumperup		g III	—	23
225	Gaard 400 m NØ. for Gumperup		—	—	21
226	Gaard i Gumperup		—	—	23,5
227	Gaard 500 m SV. for Karrebæks Torp		—	—	10
228	Gaard 700 m SØ. for Karrebæks Torp		—	—	6
229	Gaard 1300 m SØ. for Karrebæks Torp		—	—	5
230	Karrebæk Præstegaard, nordlig i Byen		—	—	8,5
231	Gaard S. i Karrebæk By		—	—	9
232	Hus ved Landevejen, c. 700 m S. for Karrebæk		—	—	9,5
233	Gaard V. for Vejen og 800 m S. for Karrebæk		—	—	8
234	Karrebæksminde Bryggeri		—	—	5
235	Lungshave Skole, Enø		h III	—	c. 1,5
236	Gaard i Enø By		—	—	c. 3

¹⁾ V. Milthers. ²⁾ C. Andersen. ³⁾ N. Andersen.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Iagttagen Mægtighed		
36,5	45,8	÷ 4,8	Bryozokalk	3,8	1) og 8)	
36,5	c. 43	÷ 7	Kalk	c. 5	1) og 8)	Boreddybde 48 m.
36,5	c. 44	÷ 8	—	c. 6	1) og 8)	— 50 —
36,5	c. 45	÷ 7	—	c. 6,5	1) og 8)	— 51,5 —
38	c. 59,5	÷ 9,5	—	c. 2	1) og 18)	— 61,5 —
31,5	c. 62	÷ 9,5	—	c. 6,5	1) og 8)	— 68,5 —
0	c. 27	÷ 22	—	c. 4,5	18)	— c. 31,5 —
1,5	c. 25	÷ 18	—	c. 1,5	8)	— 26,5 —
0,5	c. 25	÷ 18,5	—	c. 1	18)	— c. 26 —
1	c. 39	÷ 18	—	c. 6,0	8)	— 45 —
	25,5	÷ 24,5	—	6,5	8)	
4	c. 53	÷ 30	—	c. 3,5	1) og 18)	— c. 56,5 —
	59,5 ÷	÷ ?	—	?	18)	— c. 59,5 —
4	c. 45	c. ÷ 21,6	—	c. 4,5	1) og 8)	— 49,5 —
2	?	?	—	?	1)	
2	56,5 +	÷ (50,5 +)	÷	÷	1) og 18)	— c. 56,5 —
2	57 +	÷ (52 +)	÷	÷	1) og 18)	
0,5	?	?	?	?	1)	
÷ 0,5	c. 31,5	÷ 22,5	Kalk	c. 4,5	1) og 18)	— c. 36 —
	40,8	÷ 31,3	Limsten? Skrivekridt	c. 6,9 ?	20)	Min. Mus. Journal.
0	28,9	÷ 20,9	Skrivekridt	20,0	1) og 8)	
0	c. 35	÷ 30	Kalk	c. 2,5	1) og 18)	Boreddybde c. 37,5 m.
	c. 30	c. ÷ 28,5	—	c. 3	18)	— c. 33 —
	37,5 +	÷ (34,5 +)	÷	÷	16)	— c. 37,5 —

¹⁸⁾ Jørg. Petersen. ²⁰⁾ Ing. H. J. Nielsen, Karebæksminde.

Númer	Kortblad Sorø Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrenhøjde i Meter
237	Løned Skovfogedbolig	h III	Boring	10
238	Hus paa Appenæshoved, 500 m. SØ. for Gavnø	—	—	3
239	Vejlø Præstegaard	—	—	2,5
240	Gaard 1 km VSV. for Vejlø	—	—	3
241	Gaard 1200 m SSV. for Vejlø	—	—	1,5
242	Gaard 1500 m SV. for Vejlø	—	—	2,5
243	Vejlø Skovfogedbolig, 2,5 km SV. for Vejlø	—	—	5
244	Boelsted ved Skovfogedboligen, 1 km V. for Basnæs	—	—	2
245	Gaard midt i Basnæs By	i III	—	3
246	Sydligste Gaard i Basnæs By	—	—	2
247	Gaard i Retterstrup	—	—	6,5
248	Krogaard 800 m V. for Borup	—	—	9,5
249	Borup Gaard 400 m SV. for Borup	—	—	9,5
250	Gaard sydlig i Borup By	—	—	10
251	Gaard 700 m Ø. for Borup	—	—	9
252	Skovmølle Gaard 1,5 km ØSØ. for Borup	—	—	10
253	Fladsaagaard	—	—	14
254	do.	—	—	11
255	Andelsmejeri 250 m V. for Lov Station	—	—	12
256	Skovfogedhus i Nordkanten af Lov Sønderskov	—	—	12,5
257	Lov Vandværk	—	Brønd og Boring	x
258	Gaard 100 m V. for Lov Sønderskov	—	Rørboring	3,5
259	Hus tæt SV. for Lov Sønderskov	—	—	3
260	Nordøstlige Gaard i Ring Firgaarde	—	Boring	10

1) V. Milthers. 2) Marius Knudsen 3) C. Andersen.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Lagtagen Mægtighed		
1	c. 39	÷ 29	Kalk	c. 5	1) og 8)	Boreddybde 45 m.
÷ 1	24,5	÷ 21,5	Skrivekridt	5	1) og 8)	
0	c. 28	÷ 25,5	—	c. 6	1) og 8)	— 34 —
1	c. 36	÷ 33?	—	c. 7	1) og 8)	— 43 —
0	22,6	÷ 21,1	Skrivekridt	7,5	1) og 8)	
0	23,2	÷ 20,7	Skrivekridt m. lys Flint	12,5	1) og 8)	
÷ 1	c. 35	÷ 30	Kridt	c. 6	1) og 8)	— 41 —
÷ 2,5	22,6	÷ 20,6	Skrivekridt m. lys Flint	6,9	1) og 8)	
÷ 1,5	c. 25	÷ 22	Kridt	c. 6,5	1) og 8)	— 31,5 —
÷ 0,5	25,1	÷ 23,1	—	4,4	1) og 8)	
4	c. 23	÷ 16,5	—	c. 5	1) og 8)	— 28 —
5	32,6	÷ 23,1	Skrivekridt	6,9	1) og 8)	
4	28,9	÷ 19,4	Skrivekridt m. lys Flint	16,3	1) og 8)	
6	c. 34	÷ 24	—	c. 9	1) og 8)	— 43 —
5,5	27	÷ 18	Skrivekridt med lys Flint og enkelte Bryozøer	8,2	1) og 8)	
6,5	c. 27	÷ 17	Kridt	c. 7	1) og 8)	— 34 —
	c. 27	÷ 13	Kalk	c. 7	1) og 8)	— 34 —
8	c. 22	÷ 11	—	c. 6	1) og 8)	— 28 —
10	31,4	÷ 19,4			1) og 16)	
7	27	÷ 14,5	Skrivekridt m. lys Flint	12,5	1) og 8)	
x ÷ 9,7	35,2	÷	Skrivekridt	12,5	5)	
5					1)	{ Boreddybde 25,5 m. svovlbrinteholdigt Vand.
5	16,5	÷ 13,5	Kridt	c. 6,5	1) og 18)	
1	25	÷ 15	—	c. 8	1) og 8)	— 33 m

16) N. Andersen. 18) Jørg. Petersen.

Numer	Kortblad Sorø Observationsstedets Beliggenhed.	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrænhøjde i Meter
261	Gaard 600 m SØ. for Ring Firgaarde	i III	Boring	6
262	Gaard 400 m SV. for Ring By	—	—	5
263	Gaard 200 m V. for Ring By	—	—	4
264	Gaard SV. i Ring By	—	—	5
265	Gaard 800 m V. t. N. for Kostræde	—	—	4

¹⁾ V. Milthers. ⁸⁾ C. Andersen. ¹¹⁾ Ejeren.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Iagttagen Mægtighed		
2,5	c. 25,5	÷ 19,5	Kridt	c. 3	1) og 11)	Boreddybde 28,5 —
4	c. 28	÷ 23	—	c. 1	16) og 11)	— 29 —
4	25	÷ 21	—		1) og 16)	
5	30,5	÷ 25,5	—		1) og 11)	— 30,5 —
0	30,5	÷ 26,5	—	c. 5,5	1) og 8)	— 36 —

16) N. Andersen.

Nummer	Kortblad Saxkjøbing Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrænhøjde i Meter
1	Gaard 1600 m NV. for Svinø By	h IV	Boring	5
2	Gaard midt i Svinø By	—	—	6,5
3	Engen 600 m S. t. V. for Svinø By	—	—	1
4	Engen 600 m S. for Svinø By	—	—	1
5	Gaard nordøstligst i Svinø By	i IV	—	4,5
6	Gaard sydlig i Kostræde	—	—	2,5
7	Gaard i Kostræde	—	—	c. 2,5
8	do. do.	—	—	c. 2,5
9	»Kjøng Mølle« 1 km NV. for Kjøng By	—	—	16
10	Kjøng Fattiggaard 500 m NV. for Kjøng By	—	—	2,5
11	Øbjerggaard	—	—	5
12	Kjøng Bryggeri 200 m V. for Skolen	—	—	3
13	Hus i Kjøng By tæt S. for Skolen	—	—	2,5
14	Maltgøreri 600 m V. for Kjøng Kirke	—	—	2
15	Aldershvile Syd i Kjøng By	—	—	3
16	Gaard Sydvest i Kjøng By	—	—	2
17	Holmeled Gaard SV. for Kjøng By	—	—	3
18	Kjøng Firgaarde	—	—	6
19	Sallerupgaard	—	—	2,5
20	Gaard i Sallerup By	—	—	2,5
21	Gaard 1 km SSØ. for Sallerup	—	—	5

1) N. Andersen. 2) C. Andersen. 3) Ejeren

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Lagtlagen Mægtighed		
0	c. 25	÷ 20	Kridt	12,5	1) og 6)	
0,5	c. 31,5	÷ 25	—	c. 3,5	2) og 6)	Boreddybde 35 m. { Flere andre Boringer i Svino By viser omst samme Forhold.
1	19	÷ 18	—	9,5	1) og 6)	
1	19	÷ 18	—	9,5	1) og 6)	
÷ 0,5	c. 28,5	÷ 24	—	c. 5,5	2) og 6)	— 34 —
0	32	÷ 29,5	—		3) og 6)	
0,5	c. 27,5	÷ 25	—	6,5	1) og 6)	— 34 —
	c. 30,5	÷ 28	—	6	2)	— 36,5 —
	c. 36	÷ 20	—	c. 22	2) og 6)	— 58 — { Vandet er mælket, anvendes ikke.
	c. 28,5	÷ 26	—	c. 6	2)	— 34,5 —
0	42,5	÷ 37,5	Kalk m. Flint	10	4) og 6)	Min. Mus. Ark. { Ifølge to Boringer af C. Andersen skal Kalkens Overflade ligge paa ca. ÷ 20 m.
1,5	29,5	÷ 26,5	Kridt		6)	
0,5	c. 19	÷ 16,5	—	9,5	1) og 6)	
1	19	÷ 17	—	9,5	1) og 6)	Boreddybde 28,5 m.
0,5	?	?	—	?	1) og 6)	— 36 —
1	c. 19,5	÷ 17,5	—	c. 11,5	1) og 6)	— 30 —
1	c. 23	÷ 20	—	c. 9	2) og 6)	— 32 —
	c. 31,5	÷ 25,5	—	c. 3	5)	— 34,5 —
0	c. 25	÷ 22,5	—	c. 6,5	2) og 6)	— 31,5 —
	25	÷ 22,5	—	3	1)	
0,5	25,1	÷ 20,1	Skrivekridt	7,5	2) og 6)	

4) Kbhvn s ny Brøndboringselskab. 5) Jørg. Petersen. 6) V. Milthers.

Numer	Kortblad Vordingborg. Observationsstedets Beliggenhed.	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrenhøjde i Meters
1	Lundbygaard	jIV	Brønd og Boring	44
2	Hus ved Lundby Station	—	—	8
3	Mejeri tæt V. for Lundby Station	—	—	7,5
4	Mølle 700 m NV. for Neble	—	—	7
5	Gaard østligst i Neble	—	—	29
6	Gaard nordligst i Snærtinge	—	—	13
7	Brugsforening østligst i Over Vindinge	—	—	7,5
8	Mejeri i Hastrup	—	—	27
9	Tingstedgaard 1½ km SØ. for Baarse	kIV	—	17,5
10	Mose 100 m S. for Tingstedgaard	—	Boring	11,5
11	Gaard 400 m Ø. for Tingstedgaard	—	Brønd og Boring	20
12	Beldringe	—	—	16
13	Gaard 1,5 km V. for Præstø Banegaard	—	—	20
14	Vestligst i Præstø	—	—	3,5
15	Præstø Vandværk	—	—	2,5
16	Gaard sydøst i Skibinge	—	—	26
17	Gaard midt i Ammendrup	—	—	33
18	Mejeri 300 m S. for Ammendrup	—	—	26,5
19	Allerslev Vandværk	—	—	39
20	Gaard midt i Allerslev	—	—	31
21	Ugledie Vandværk	—	—	48
22	Nørreskovgaard	—	—	63
23	Rødegaard	lIV	—	23
24	Endegaarde	—	—	30

1) N. Andersen. 2) V. Milthers. 3) Ejeren.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af	Anmærkning.
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Lagtlagen Mægtighed		
29,5	60	÷ 16		9,5	1) og 2)	
6,5	c. 31	c. ÷ 23	Kridt		1) og 2)	
6,5	c. 28,3	÷ 20,8	—		1) og 2)	
6,5	30,5	÷ 23,5	—		1) og 2)	
12	49	÷ 20	—		1) og 2)	
10,5	c. 34	c. ÷ 21	—		1) og 2)	
4,5	c. 26,5	c. ÷ 19	—		1) og 2)	
26	44	÷ 17	—	9	1) og 2)	
6,5	32,5	÷ 15	—		2) og 3)	
5,5	39,0	÷ 27,5	—		2) og 3)	
5	38,5	÷ 18,5	—	0,5	1) og 2)	
(9)	31 +	(÷ 15)	÷		2)	
6	31,4	÷ 11,4	Kalk	25	1) og 2)	
2	c. 23,5	÷ 20	Kridt	6	2) og 4)	
4	c. 31,5	÷ 29,0	—		5)	
17		÷ 20,5	—	9,5	4) og 2)	
26,5	50	÷ 17	—	3	4) og 2)	
26	51,5	÷ 25	—	12,5	6) og 2)	
29	52	÷ 13	—	4	5)	
28		÷ 5,5	—	4,5	4) og 2)	
31,5	50	÷ 2	—	9,5	5)	
41,5		÷ 19	—		6) og 2)	
	c. 50	÷ 27	—	3,6	5)	
10	c. 55	÷ 25	—	6	4) og 2)	

4) Jørg. Petersen. 5) Antonsen. 6) C. Andersen.

Nummer	Kortblad Vordingborg. Observationsstedets Beliggenhed.	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrænhojde i Meter
25	Lnndegaard Mejeri 600 m Ø. for Endegaarde	1 IV	Brønd og Boring	31
26	Egebjerg	—	—	9
27	Ambæk	—	—	7,5
28	Gaard nordlig i Skovhuse	—	—	7,5
29	Fuglesang Skole	—	—	5
30	Fuglesang Smedje	—	—	4
31	Søby Gaard	—	—	5
32	Mejeri 800 m Ø for Stenstrup	—	—	7,5
33	Gaard midt i Stenstrup By	—	—	12,5
34	Stenstrup Gaard	—	—	9
35	Hus midt i Smidstrup	—	—	5
36	Gaard østligst i Smidstrup	—	—	4
37	Gaard vestligst i Smidstrup	—	—	10
38	Oredrevsgaard	—	—	14,5
39	Gaard 400 m NV. for Tjørnehoved	—	—	26,5
40	Gaard vestligst i Tjørnehoved	—	—	35
41	Oremandsgaard	—	—	36
42	Godsinspektørbolig Ø. for foreg.	—	—	33
43	Gl. Oremandsgaard	—	—	6
44	Jungshoved	—	—	5
45	Kragevig	—	—	7,5
46	Sandvig Vandværk	—	—	5
47	Taageby Vandværk	—	—	41
48	Gaard 1 km NV. for Bønsvig	m IV	—	4

1) N. Andersen. 2) V. Milthers. 3) Ejeren.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagernes Beskaffenhed	lagttagen Mægtighed		
8			Kridt		²⁾ og ⁴⁾	
3	37,5	÷ 28,5	—			
c. 1,5	c. 37,5	÷ 30	—		⁵⁾	
1	31,5 ÷		—		²⁾ og ⁵⁾	
1	c. 25	c. ÷ 20	—		²⁾ og ⁴⁾	
0,5	33	÷ 29	—		⁵⁾	
1	25	÷ 20	—	22	²⁾ og ³⁾	
1	31,5	÷ 24	—		⁵⁾	
2,5	c. 31,5	÷ 19	—		⁵⁾	
1,5	c. 31	c. ÷ 22	—	3	²⁾ og ⁴⁾	
1,5	22	÷ 17	—	4	¹⁾ og ²⁾	
2	22	÷ 18	—	3	²⁾ og ⁴⁾	
2			—		²⁾ og ⁴⁾	Boreddybde 39 m.
11	31,5	÷ 17	—	6,5	⁵⁾	
21,5	37,5	÷ 11	—	3	²⁾ og ⁴⁾	
	50	÷ 15	—		⁵⁾	
33			—		²⁾ og ⁴⁾	Boreddybde 94 m.
25,5	44	÷ 11	—	3	²⁾ og ⁴⁾	} Ifølge Godsinspektøren er Boreddybden 55 m.
1	c. 25	c. ÷ 19	—		²⁾ og ⁴⁾	
1	25	÷ 20	—		⁵⁾	
4,5	20	÷ 12,5	—		⁵⁾	
3	22,5	÷ 17,5	—	15	⁵⁾	Vand fra Gruslag over Kridtet.
28	50,0	÷ 9	—	22	⁵⁾	
1	22	÷ 18	—	6,5	²⁾ og ⁴⁾	

⁴⁾ Jørg. Petersen. ⁵⁾ Antonsen. ⁶⁾ C. Andersen.

Númer	Kortblad Vordingborg. Observationsstedets Beliggenhed.	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrænhøjde i Meter
49	Gaard 500 m V. for Bønsvig	m IV	Brønd og Boring	6,5
50	Nordøstligste Gaard i Bønsvig	—	—	9,5
51	Gaard 1,5 km Nord for Stavreby	—	—	3,5
52	Gaard 1300 m NNØ. for Stavreby	—	—	2
53	Gaard 2 km NØ. for Stavreby	—	—	7,5
54	Gaard 1400 m NØ. for Stavreby	—	—	4
55	Gaard 1 km NØ. for Stavreby	—	—	5
56	Mejeri 400 m SV. for Remkolde	j V	—	6
57	Gaard nordligst i Neder Vindinge	—	—	5,5
58	Rosenfeld	—	—	11
59	Vordingborg, Jærnbanehotellet	—	—	8,5
60	Vordingborg, Lergrav N. for Byen	—	Boring	11
61	Vordingborg, Hotel Valdemar	—	Brønd og Boring	15
62	Vordingborg, Hus 100 m NØ. for Gaasetårnet	—	—	10
63	Vordingborg, Fabrik 250 m Ø. for Gaasetårnet	—	—	10
64	Vordingborg, Hus 300 m SØ. for Gaasetårnet	—	—	10
65	Vordingborg [Banegaarden?]	—	—	8?
66	Vordingborg [do. ?]	—	—	8?
67	Vordingborg Vandværk	—	—	2
68	Masnedsund	—	—	1
69	Masnedsund Station	—	—	2
70	Oringe	—	—	c. 1
71	Mejeri i Ørslev	k V	—	32,5
72	Bryggeri i Nyraad	—	—	42,5

¹⁾ N. Andersen. ²⁾ V. Milthers. ⁴⁾ Jørg. Petersen.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning.
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagens Beskaffenhed	Iagttagen Mægtighed		
4	26,5	÷ 20	Kridt		5)	
1			—		2) og 4)	
0,5	22,5	÷ 19	—		2) og 4)	
0,5			—		2) og 4)	Boreddybde 32,6 m.
1			—		2) og 4)	— 35—39 m.
1	c. 27,5	c. ÷ 23,5	—		2) og 4)	
0	c. 28	c. ÷ 23	—		2) og 4)	
3	c. 31	c. ÷ 25	—	4,5	2) og 4)	
3,5	c. 25	c. ÷ 19,5	—		2) og 4)	
6,5	28	÷ 17	—	25	2) og 6)	
3,5	?	?	—		2)	Samlet Dybde m.
9,5	c. 44	c. ÷ 33	—		2) og 4)	
5	c. 46	c. ÷ 31	—		2)	
7			—		2)	
6	c. 42,5	c. ÷ 32,5	—	19	2)	
0,5	c. 40	÷ 30	—	5	2) og 4)	
	36,5	c. ÷ 28,5	Kalk	0,5		Mineralogisk Museum.
	38,5	c. ÷ 30,5	Kridt	14,5		— —
0,8	63	÷ 61	—	16,5	7)	
0	25	÷ 24	—	4	2) og 4)	
	28	÷ 26	—	6,5		Mineralogisk Museum.
	34	÷ 33	—	5		— —
26,5	50	÷ 17,5	—	9	1) og 2)	
30			—		2)	

5) Antonsen. 6) C. Andersen. 7) Ingeniør Spangenberg.

Nummer	Kortblad Vordingborg Observationsstedets Beliggenhed	Maalebordsblad	Snittets Art	Terrænhøjde i Meter
73	Oringe Vandværk ved Vintersbølle	k V	Brønd og Boring	17
74	Stensvad Mejeri		—	51
75	Mærn Mejeri 150 m N. for Kirken	l V	—	31,5
76	Mærn Saftstation NV. for Kirken		—	27
77	Jærnbanen SV. for Mærn Kirke		—	? c. 37
78	Sdr. Mærn (Vandværk)		—	40
79	Liliendal		—	43
80	Høvdingsgaard		—	33
81	Kindvig		—	19
82	Gaard SØ. for Sageby		—	15,5
83	Nr. Viemose Bryggeri		—	32,5
84	Viemose Mejeri		—	32
85	Ved Kallehave Station	m V	—	2,5
86	Nyord 1½ km NØ. for Byen		—	1
87	Farvandet mellem Masnedø og Kalvø	j VI	Boring VI	÷ 5,0
88	Farvandet mellem Masnedø og Kalvø		— V	÷ 7,5
89	Farvandet 200 m SV. for Kalvø		— IV	÷ 7,2
90	Farvandet 1 km SV. for Kalvø		— III	÷ 9,4
91	Vrangsgaard	k VI	Brønd og Boring	44
92	Stensbygaard	l VI	Boring	47,5

²⁾ V. Milthers. ⁴⁾ Jørg. Petersen. ⁵⁾ Antonsen. ⁶⁾ C. Andersen.

Grundvandspejlets Højde o. H.	Kvartære Lag		Prækvartære Lag		Observation gjort af:	Anmærkning
	Mægtighed	Underkantens Højde o. H.	Lagernes Beskaffenhed	lagtagen Mægtighed		
24,0	69	÷ 52	Kridt	3	8)	
52	81,5	÷ 30,5	—	9,5	2) og 4)	
31	67	÷ 35,5	—	5,5	2)	
31,5	73,2	÷ 46,2	—	38,3	2) og 6)	
34,5	48,5	c. ÷ 11,5	—		5)	48,5 m til Kridtet.
34,5	50	÷ 10	—	11,3	5)	
43	69	÷ 26	—	6,5	2) og 4)	
28,5	56,5	÷ 23,5	—	4,5	2) og 4)	
13	37,5	÷ 18,5	—		5)	
8	42	÷ 26,5	—		5)	
23	56,5	÷ 24	—	8	2) og 4)	
	c. 50	÷ 18	—		4)	
0	c. 33,5	+ 31	—		2) og 4)	
	c. 19	c. ÷ 18	—		2) og 4)	
	15,7	÷ 20,7	—	4,0		Mineral. Museum.
	13,2	÷ 20,7	—	4,0		— —
	16,8	÷ 24	—	6,3		— —
	15,1	÷ 24,5	—	6,9		— —
c. 35	63	÷ 19	—	98,5	2) og 9)	
42,5	61,2	÷ 13,7	—	41,7	10)	{ 4 ^{1/2} Boring gav 72 l pr. Min. ved 4,4 m Vand- spejlsænkning. (Laget 62—102,9 m)

8) Ingeniør Øllgaard. 9) Kbhvns Brøndboringselskab. 10) Marius Knudsen.

Den prækvartære Undergrund.

De paleocæne Lag.

Med det Kendskab, man forud for Tiden omkring 1890 havde til de dybere liggende Jordlag i Midtsjælland, kunde man — saaledes som JOHNSTRUP gjorde det — med Grund antage, at den prækvartære Undergrund her bestod af Skrivekridt. Ved Slagelse havde man i Begyndelsen af Halvfjerdserne naaet Kridtformationens Lag (Skrivekridt?) i en Dybde af ca. 400' efter at være trængt ned igennem mægtige Lag af Ler, samt Sand- og Gruslag. I Ringsted havde man i Slutningen af Tredserne boret til en Dybde af 332' under Overfladen, uden at man var naaet igennem de mægtige Lerlag, her forefandtes, og ned til de underliggende Kridtfløjninger. Men Nord for Ringsted fandtes der store Kridtpartier aflejret i Istidslagene, og dette ansaaes som Tegn paa, at Skrivekridtet ogsaa ved Ringsted havde udgjort den Undergrund, paa hvilken Indlandsisen bevægede sig, da den bredte sig over Landet.

Ved den geologiske Kortlægning, der af DANMARKS GEOLOGISKE UNDERSØGELSE i 1893 foretoges i Egnen omkring Ringsted, erholdtes imidlertid Oplysning om en Brøndboring, der i 1888 var udført ved Bringstrup Mejeri 3½ km vestlig for Ringsted. De gennemborede Lag var i Følge det opbevarede Boreprofil:

Til 28,2 m . . .	28,2 m	Ler, deraf 25 m Brønd.
— 56,5 - . . .	28,3 -	Ler med Sten (»Flintlag«).
— 58,4 - . . .	1,9 -	»Kalksten«.
— 62,2 - . . .	3,8 -	Sandet Ler.
— 62,8 - . . .	0,6 -	Vandførende Sand.
— 84,8 - . . .	22,0 -	Ler.
— 95,8 - . . .	11,0 -	Ler med Sandstenslag.
— 103,6 - . . .	7,8 -	Sandsten.

»Sandstenen« var mørkegraa, næsten sort, og saa haard, at det var unødvendigt at udføre Borehullet med Forerør. Ingen Boreprøver

fandtes opbevaret, men den angivne Lagfølge gav Grund til at formode, at om man end ikke her var naaet ned i Kalkstenslag eller Skrivekridt, var man dog ved denne Boring trængt helt igennem Istidens Aflejringer, ned i den prækvartære Undergrund. Det laa nær at antage, at Lagene af »Sandsten« dybest nede i Borehullet dannede en Fortsættelse af Lagene af Grønsandsten ved Lellinge, om hvilke man samme Aar erfarede, at de fra Egnen ved Lellinge strakte sig vestpaa ind i Landet i Retning af Ringsted. Skrivekridtet kunde saaledes ikke anses for at udgøre det direkte Underlag for Istidens Aflejringer i denne Del af Midtsjælland.

Imidlertid trængte snart derefter den Anskuelse igennem, at en Del af de mægtige Lerlag, man ved ældre Boringer havde gennem-boret ved Slagelse og Ringsted, samt Leret ved Bringstrup Mejeri fra 62,8 m Dybde og nedad, heller ikke stammede fra Istiden, saaledes som JOHNSTRUP havde ment, men var af meget større Ælde, nemlig afsat under Tertiærperiodens ældste Del, Paleocæn, i Tilslutning til og som Fortsættelse af Grønsandskalken. Senere Beviser for Rigtigheden heraf har man faaet: ved Ringsted gennem to Boringer ved Vandværket (Nr. 4—5, Side 56) udført i 1900, og ved Slagelse igennem to Boringer (Nr. 1 og 3, Side 54). Skrivekridtet udgør derfor saa langtfra det direkte Underlag for Istidens Dannelser i Midtsjælland, at det tværtimod er skilt derfra ved en Formation af en betydelig Mægtighed.

Denne baade videnskabelig og praktisk vigtige Erkendelse, skyldes N. V. USSING. Efter i 1889 for DANMARKS GEOLOGISKE UNDERSØGELSE at have foretaget Undersøgelser over den saakaldte »Kertemindemergel« i »Klinten« Sydøst for Kerteminde, kom Ussing i 1895 ved Sammenstilling af Resultaterne fra Boringer i den nordlige Del af Fyn og ved Taarnborg Teglværk ved Korsør (udført i 1894—95) til Klarhed over, at Kertemindemergelen danner et vigtigt og selvstændigt Led i Danmarks Tertiærdannelser, og at den kan følges som »en sammenhængende, anselig Aflejring fra Fredericia gennem Fyn og Sjælland til Ringsted.«

Saaledes som det allerede er nævnt, er Rigtigheden af denne Opfattelse senere bleven yderligere stadfæstet ved Boringer i Slagelse og ved Ringsted. Talrige andre Boringer har desuden vist, at denne paleocæne Mergelaflejring har en langt større Udbredelse mod Syd i Vestsjælland, end man dengang anede. Disse Boringer har derved givet et meget værdifuldt Bidrag til Forstaaelse af de geologiske Forhold i denne Del af Landet og derigennem atter til den rigtige Bedømmelse af de Forhold, under hvilke Dybdeboringer har Udsigt til at føre til heldigt Resultat i Henseende til Vandforsyning.

Den paleocæne Mergel, Kertemindemergelen, danner den

prækvartere Undergrund over et Omraade i Midtsjælland, hvis Sydgrænse ved Storebælt ligger et Sted imellem Skelskør og Korsør. Derfra kan Grænsen drages Syd om Dalmose Station, Holsteinsminde og Harrestedgaard, Syd om Gunderslevholm og videre i Retning af Landsbyen Skuderløse mellem Haslev og Næstved.

Nord for denne Grænse er alle de Boringer, som er trængt helt igennem Istidens Dannelser, naaet ned i en Aflejring, som ved tydelige Kendetegn adskiller sig fra Istidslagene. Dog kan den paa de ulige Steder være af noget ulige Karakter.

Saaledes som V. MADSEN i Beskrivelsen til det geologiske Kortblad Nyborg¹⁾ skildrer Kertemindemergelen fra »Klinten« Sydøst for Kerteminde, er den i sin typiske Form »en blød, graa, kalkrig Ler-aflejring.« Heri findes jævnlig haardere Lag af hornstensagtig eller flintagtig Karakter. — Ganske samme Præg har de tilsvarende Lag paa Sjælland, hvor de er truffet i dybe Boringer. De betegnes derfor ofte i Borejournalerne som »mørkt Ler« med »Lerskifer« eller med »Sandsten«; ogsaa som »Blaakridt« paa Grund af den ofte blaa-grønne Farve og den »kridt«lignende Konsistens. Farven er saavel for de haarde som for de blødere Lags Vedkommende sædvanligvis mørk, saa længe Massen er vaad, men gaar ofte under Tørringen over til at blive ganske lys. Undertiden kan ensartede, bløde Lag optræde med stor Mægtighed uden Afbrydelse af haarde Lag; dette synes navnlig at være Tilfældet i den øverste Del af Formationen; nedadtil optræder de haarde Lag hyppigere og hele Aflejringen gaar — i hvert Fald paa sine Steder — lidt efter lidt over i en mere ensartet haard Masse, der har en noget mere sandstensagtig Habitus og ganske ligner Grønsandskalken baade i Udseende og i Beskaffenhed.

Hvor stor den samlede Mægtighed af Kertemindemergelen og Grønsandskalken er, har man kun fra ganske faa Steder nogen Kundskab om, idet man kun ved enkelte Boringer har gennemtrængt disse Lag i hele deres Mægtighed. Dette har været Tilfældet ved Taarnborg og ved Slagelse.

Ved Taarnborg har Kertemindemergelen og Grønsandskalken tilsammen en Tykkelse af ca. 42 m (ca. 135'). Ved Slagelse har Mægtigheden vist sig at naa op til 83 m; en lignende stor Mægtighed har Aflejringen vist sig at have ved Ringsted. Ved de Boringer, der i Aaret 1900 udførtes for Ringsted Vandværk ved Ringsted Aa Vest for Byen, naaede man i 33 m Dybde ned i paleocæne Lerlag, der med stor Ensartethed fortsatte til en Dybde af ca. 69 m, hvorefter Aflejringen gaar over i almindelig Grønsandskalk. I denne

¹⁾ D. G. U. I. R. Nr. 9. 1902.

blev der boret til en Dybde af 83 m under Overfladen, uden at man trængte igennem, da der naaedes Vand forinden. Her har den paleocæne Formation altsaa en Mægtighed af mindst 50 m (160').

En meget stor Mægtighed har de paleocæne Lag ogsaa vist sig at have ved Christiansdal Kloster, Vest for Glumsø. Der blev her i 1889 foretaget en Boring, der naaede en Dybde af ialt 118,3 m (377'). Nogen Borejournal foreligger ikke, men der er opbevaret Prøver (findes paa Mineralogisk Museum i København) med Angivelse af de Dybder, i hvilke de er taget. Heraf fremgaar det, at Paleocænet i hvert Fald er naaet i en Dybde af 67,5 m. under Overfladen. Fra denne Dybde er Boringen ført videre igennem denne Aflejring, hvis nedre Grænse endnu ikke er naaet i 118,3 m Dybde under Overfladen. Mægtigheden er altsaa her mindst 50,8 m (ca. 160'). I den angivne Dybde traf man et vandførende Lag, som imidlertid gav Saltvand, og Boringen blev opgivet.

Ved Sorø Akademi skal der i Midten af Firserne være udført en Boring, som utvivlsomt maa være gaaet ned til stor Dybde i paleocæne Lag. Boringen, der udførtes af Brøndborer Chr. Poulsen i København, angives at have gennemtrængt følgende Lag:

- 56,5 m Ler og Grus,
- 6,8 m fint Sand,
- 53,4 m Ler, uden vandførende Lag.

Det nederste gennemborede Lerlag var haardt, men noget sandet, og Borehullets Sider kunde ikke staa uden Udforing. Tillige slæmmedes det ganske ud ved Opskylningen. Det afviger derved fra Paleocænet, saaledes som det kendes fra Ringsted og andre Steder, hvor Laget er af en saa fast Beskaffenhed, at Borehullet kan staa, og hvor Leret kommer op i Form af smaa Brokker uden at være fuldstændig udslæmmede. Dog synes det foreløbig vanskeligt at tyde Laget anderledes end som hørende til den samme Formation, der kendes fra de dybe Boringer ved Ringsted, Slagelse og Christiansdal Kloster.

Ved Slagelse er den paleocæne Mergel paatruffet i en Dybde af 23 m under Havets Niveau og har ved en Boring vist sig at gaa ned til 106 m under Havets Niveau og at hvile paa Kridtlag. Mægtigheden har altsaa her vist sig at være 83 m.

Hvis man paa Grundlag af de angivne Højder for det paleocæne Lerlags Overkant tegner et Snit igennem Jordlagene fra Korsør over Slagelse, Sorø, Ringsted og videre østpaa over Aashøj til Køge Bugt fremkommer et Billede, der antyder, at Grænsen mellem Istidslagene og de underliggende Dannelser falder nogenlunde jævnt fra Ringsted

Eggen mod Vest. Borestederne længere sydpaa viser imidlertid, at det paleocæne Mergellags Overflade langtfra er saa jævn, som Højderne langs den angivne Linje kunde tyde paa.

Af Boresteder, hvor Paleocænet med Sikkerhed vides eller maa antages at være naaet, skal endnu følgende anføres:

Ved et Vandværk ved Tyvelse er det naaet i 71 m Dybde, d. v. s. paa ca. \div 22 m; ved Aase Skole N. for Glumsø gaar det op til \div 12,4 m (53,4 m under Overfladen); ved Glumsø Mejeri kan det antages at begynde paa omtrent \div 30 m; ved et Mejeri lidt Nord for Bavelse ligger dets Overflade omtrent ved \div 30 m. Ved Herregaarden Bavelse, der ligger umiddelbart Nord for Bavelse Sø, ligger det derimod betydelig dybere; der er her ved en Terrænhøjde af ca. 13 m boret 56,1 m, altsaa til \div 43 m, uden at Kertemindemergelen eller Grønsandskalken sikkert er naaet, saa vidt man kan dømme efter Boremeddelelsens Opgivelse. Dog er maaske et 7,8 m tykt Lag af »Blaaler med og uden Sand«, som er truffet nederst ved Boringen, Kertemindemergel. Dennes Overflade kan imidlertid ikke her ligge højere end ved \div 35,3 m.

Tæt Syd for Bavelse Sø naar Grønsandskalken imidlertid op til betydelig større Højder; ved Gunderslevlille, 1 km Syd for Bavelse, ligger den i Højde med Havfladen; i Nærheden af Ulstrup ligger den paa \div 3,3 m og ved Gunderslevholm paa \div 5,5 m.

Det fremgaar heraf, at det paleocæne Lags Overflade paa den nævnte Strækning ligger i ret ulige Højde. Paa Kortet er der gjort et Forsøg paa ved Kurver at give en Oversigt over denne Overflades Højdeforhold. Dog maa det erindres, at de kendte Punkter af den kun er faatallige, saa at det vil være urigtigt paa Grundlag af disse at drage vidtgaaende Slutninger.

Paa Strækningen længere mod Sydvest, nemlig mellem Flakkebjerg, Gyldenholm, Fuglebjerg og Holsteinsminde viser Kertemindemergelen ogsaa ret afvigende Højdeforhold, saaledes som det fremgaar af Kortet. Medens den ved Gyldenholm ligger paa \div 9 m og ved Flakkebjerg og Krummerup maaske endog naar op over Havfladens Niveau, har man ved Dalmose ikke naaet Kertemindemergelen førend paa 93,6 m Dybde, d. v. s. 62,6 m under Havfladen. Forløbet af de Kurver, som paa Kortet angiver den paleocæne Mergels Overfladeforhold, er her meget usikkert, da der er saa stor en Strækning, hvor der ingen Boringer er foretaget.

Af Boringerne i hele dette Omraade er der to, som bør nævnes særskilt. Den ene er Boringen ved Dalmose, hvor Kvartærets Mægtighed har vist sig særlig stor, nemlig 93,6 m (ca. 300'). Denne Mægtighed skyldes navnlig Undergrundens dybe Beliggenhed. En Del af

Kvartærets nederste Lag (fra 76 m Dybde) synes at kunne opfattes som en Lokalmoræne af Kertemindemergel. Fra en Dybde af 85 m og til 93,6 m indeholdt dette Lag Smaasten af Flint og Granit. Mellem 76 og 85 m Dybde er Laget derimod betegnet som fedt Blaaler med haarde Lag. Hvis Smaastenenene kan opfattes som Urenheder fra de over 76 m Dybde liggende Lag af Moræneler og Grus, er det muligt, at Kertemindemergelens Overflade ligger ved 76 m Dybde, d. v. s. 45 m under Havfladen. Skal Laget regnes for en Lokalmoræne af Kertemindemergel, er selve den faststaaende Mergels Overflade liggende 62,6 m under Havfladen.

Den anden Boring er ved Førslevgaard. Hvorvidt man her har naaet den prækvartære Undergrund, er ikke direkte afgjort ved Boringen, da der ingen Boreprøver findes. Men der er i en Dybde af ca. 51 m truffet et »Stenlag«, hvori der er boret 1 m ned. Dette »Stenlag«, der var »meget vandførende«, tilhører muligvis Grønsandskalken, noget som Vandføringen blandt andet kunde tyde paa. Et Stenlag i Moræneler vilde antagelig ikke være vandførende, og et Gruslag vilde næppe i Borejournalen være betegnet som et »Stenlag«. Desuden stemmer Lagets Højde overens med den omtrentlige Højde, der kan angives for den prækvartære Undergrund ved Hagenskov, ca. 1½ km mod Sydøst, og den synes ogsaa at falde godt i Traad med den Hældning, som Undergrunden viser fra Harrestedgaard mod Holsteinsminde.

Umiddelbart oven paa Stenlaget hviler et 3,5 m tykt, fossilførende Lag af sort Dynd, dels med lidt Blaaler, dels med fint Sand¹⁾. Dyndlaget indeholder Skalrester af Ferskvandsmollusker samt Planterester.

Dette Lag er af A. C. JOHANSEN og V. NORDMANN anset for at være præglacialt, en Antagelse, der synes rimelig, hvis Bundlaget tilhører Grønsandskalken. (Hvis derimod Stenlaget bestaar af kvartært Materiale, og Dyndlaget ligger paa Dannelsesstedet, maa det være interglacialt).

Da Terrænhøjden ved Førslevgaard er 34 m, ligger den fossilførende Ferskvandsaflejring nu 17 m lavere end Havfladen. Under Forudsætning af, at Laget ligger paa samme Sted, hvor det oprindeligt blev dannet, maa man antage, at Stedet har ligget i det mindste saa meget højere under Lagets Dannelse. Dette tyder ogsaa alt andet paa. Havde Sydsjælland været dækket af Hav, førend Indlandsisen bredte sig ud derover, skulde man vente ved Boringerne at finde

¹⁾ Aflejringerne her er først omtalt af A. C. JOHANSEN. (Om den fossile, kvartære Molluskfauna i Danmark o. s. v. Kbhvn. 1904). Senere er Spørgsmaalet om dens Alder omtalt af V. NORDMANN (Danmarks Pattedyr i Fortiden. D. G. U. III R. Nr. 5. 1905).

Levninger af de Lag, dette Hav havde afsat. Saadanne Levninger er endnu ikke fundet. Men har Isen bredt sig ud over tørt Land, vil det være rimeligt, at man maa kunne finde nogle af dette Lands Reliefformer. Der maa være Mulighed for at finde Dalsystemer, om end i udvisket Form, i de Højdeforhold, som den prækvartære Undergrund udviser. Som Kortet viser, synes saadanne Dale at findes, og den nærmere Paavisning af deres Forløb vil være af betydelig Interesse baade i videnskabelig og i praktisk Henseende; i videnskabelig Henseende, fordi de bringer Kendskab til de geologiske Forhold forud for Istiden; i praktisk Henseende, fordi det af Hensyn til Boringer efter Vand vil være af Betydning at vide, om et Borested ligger over en prækvartær Dal eller uden for denne, da Betingelserne for at naa vandførende Lag er væsentlig forskellige i de to Tilfælde.

Fra Egnen Øst for Gunderslevholm og videre østpaa til Haslev samt derfra nordpaa, udgøres Undergrunden af Grønsandskalk, og denne naar — som Kortet viser — overalt op over Havfladens Niveau. Dens største Højde, ca. 23 m over Havet, naas i Egnen Øst for Terslev. Terrænets Overflade er paa hele denne Strækning temmelig jævn, uden store Højdedrag eller dybe Dalstrøg. Ogsaa Undergrundens Overflade er ret jævn. Den former sig som et Plateau, der mod Vest falder langsomt ned imod det noget lavere liggende Omraade, hvor Kertemindeleret udgør Undergrunden. Mod Øst grænser Grønsandskalken med noget brattere Hældning op til Limsten. Der er i dette Omraade med relativt højtliggende Grønsandskalk udført et meget stort Antal Boringer som Følge af, at Istidslagene her overvejende bestaar af Moræneler med kun ubetydelige vandførende Partier, medens Grønsandskalken ligger i forholdsvis ringe Dybde og sædvanlig er vandførende eller dækkes af vandførende Gruslag.

Det Nyere Kridt.

De paleocæne Aflejringer af Kertemindemergel og Grønsandskalk underlejres af Kalkstenslag, som maa antages at tilhøre det Nyere Kridt. Kun paa to Steder er dette Underlag naaet ved Boringer i Kertemindemergelen, nemlig ved Taarnborg Teglværk ved Korsør samt ved Slagelse. Hvilken af det Nyere Kridts Kalkstensarter, her er truffet, er dog ikke ganske afgjort. Ved den østre Grænse for Grønsandskalken, nemlig ved Aashøj SV. for Køge, hviler denne direkte paa en Kalksten, der tilhører den yngste Del af det Nyere Kridts Aflejringer, nemlig Craniakalk.

Craniakalken er en Kalksten af vekslende Karakter. Fælles for de forskellige Varieteter er, dels at de indeholder større eller min-

dre Mængder af grønne Korn, Glaukonit, det samme Mineral, som giver Grønsandskalken sin væsentlige Karakter, og dels Indholdet af visse Forsteninger. Det er efter en af disse, en Brachiopod, *Crania tuberculata*, at Kalkstenen har faaet Navn. Saaledes som Craniakalken fremtræder i Egnen Sydvest for Køge er det enten en grusagtig eller en limstensagtig Kalksten (Herfølge) eller en tæt Kalksten mere lignende Saltholmskalk (Aashøj).

Uden Dække af Grønsandskalk træder Craniakalken frem paa en Strækning Sydvest for Køge; ved de kendte Forekomster Skovhusvænget (Lellinge), Aashøj, Solhøjsgaard (Svansbjerg) og Herfølge ligger Kalkstenen 20—30 m over Havet. Østligere, hvor Undergrunden ligger lavere, synes denne at bestaa af den ældre Kalkstensart, Limsten. Derimod er der næppe Grund til at antage andet, end at Craniakalken fortsætter sig mod Vest ind under Grønsandskalken.

Limsten. Den Kalkstensart, som underlejrer Craniakalken, er Limsten. Den danner det direkte Underlag for Istidsdannelserne paa den største Del af Omraadet fra Stevns Klint over Faxe og Næstved til Skelskør, saaledes som Kortet viser. Den er kendelig paa sit store Indhold af Bryozostængler, som især i Prøver, der kommer frem ved Skilleboring, er stærkt fremtrædende.

Det vestligste Sted, hvorfra Limstenen eller Bryozokalken — som den ogsaa kaldes — er kendt, er Skelskør. Herfra og imod Øst til Hyllinge—Marvede—Menstrup synes Undergrunden at danne en temmelig jævn Flade med Højder, der varierer mellem \div 10 m og henved \div 30 m (i Forhold til Havfladen). Den Dybde, hvori Kalken træffes, overstiger i den største Del af Omraadet ikke 30 m (ca. 100'). Ved Sibberup SØ. for Skelskør ligger den kun 17—20 m nede i Jorden. De Steder, hvor den ligger dybest, er mellem Tjæreby og Venslev. I Kystpartiet, fra Glænø mod Øst, synes den ligeledes at ligge dybere end inde i Landet. Angaaende de enkelte Iagttagelsepunkter henvises iøvrigt til Kortet og til Listen over Boringerne.

Medens Boringerne i Menstrup By og Vest derfor viser meget ensartede Forhold i Henseende til Kalkundergrundens Højdeforhold, og medens man mod Øst fra Menstrup til og forbi Næstved ligeledes kun har iagttaget meget regelmæssige Forhold, hvad Kalkens Overflade angaar, finder man derimod paa Strækningen mellem Menstrup og Hyllinge samt mellem Menstrup og Karrebæksminde en Afbrydelse i denne Regelmæssighed.

Mellem Menstrup og Hyllinge er der foretaget en Del Boringer, hvorfra der foreligger sikre Oplysninger, og ved hvilke man ikke har naaet den underliggende Kalkundergrund, skønt enkelte af Boringerne gaar ned til meget større Dybder, end Boringerne i denne

Del af Sjælland ellers plejer at gøre. Kalken ligger i denne Egn kun meget faa Steder dybere end ved $\div 20$ m, men ved Hyllinge Mølle er den ikke naaet ved $\div 52$ m, og ved Menstrup Mejeri Nord for Menstrup By er der boret til $33\frac{1}{2}$ m under Havets Niveau, uden at Kalken er naaet. Imellem de to Steder ligger den derimod paa større Højde.

Ved den dybeste Boring, der er foretaget i denne Egn, er man heller ikke naaet ned til Kridtformationens Lag. Borestedet er en Gaard, der ligger Nord for Menstrup Bjerg, 1300 m NØ. for Menstrup By. Der er boret til en Dybde af 87 m under Jordoverfladen (77 m under Havfladen). Der fandtes her, regnet fra Bunden af en $12,6$ m dyb Brønd: $37,6$ m Moræneler, $18,8$ m stenfrit Ler og 18 m Sand og Grus. Ved en Gaard 1 km længere mod Sydøst er Kalken derimod naaet $18,5$ m under Havfladen. Kalkoverfladen viser altsaa paa denne Strækning en Højdeforskel af mindst $58,5$ m, den største iagttagne Højdeforskel paa Sjælland inden for en saa ringe Afstand, naar der bortses fra Faxe Bakke, hvor den muligvis er lige saa stor eller lidt større.

I lige Linje sydpaa fra dette Borested, Øst om Menstrup og videre mod Syd, Vest om Karrebæks Torp findes ingen iagttagelsespunkter med Hensyn til Kalkens Højde. Det kan derfor ikke siges helt sikkert, om Kalken her ligger paa lignende Højde som paa Strækningen Vest for Menstrup og Strækningen mod Øst, nemlig imellem $\div 10$ og $\div 20$ m, eller om den Dal i Undergrunden, der alt er omtalt, fortsætter sig mod Syd forbi Menstrup.

Derimod træffer man Syd for Karrebæks Torp atter et Omraade, hvor Kalken ligger relativt dybt. I Karrebæks Torp og flere Steder Øst derfor ligger Kalken i en Højde af 16 — 19 m under Havfladen. Ved to eller flere Gaarde Sydøst for Karrebæks Torp har man derimod foretaget Boringer til en Dybde af ca. 50 m under Havfladen, uden at man med Sikkerhed ved, om Kalken er naaet. Kommer man videre mod Øst til Karrebæk og Karrebæksminde, træffes Kalkundergrunden 20 — 30 m under Havfladen.

Om de Terrænujævnheder, Kalken viser paa Strækningen Hyllinge—Menstrup—Karrebæksminde, er fremkommet ved Indsynkninger af Jordlagene eller ved Erosion, er vanskeligt at afgøre, inden der foreligger iagttagelser fra flere Steder i Omraadet. Har Kalklandskabet forud for Istiden ligget over Havet, saaledes som der er Grund til at antage, vil det være rimeligt, at der i dette Landskab ved Erosion er bleven udformet Floddale, og at man ved Boringerne kan finde Sporene af, hvor disse Dale har været beliggende og hvorledes deres Forløb har været. Imidlertid er der Ting, der tyder paa, at Fordyb-

ningerne snarere skyldes Sænkingsfænomener. Særlig synes den ujævne Bund af den mulige Dal ikke at stemme godt med, at denne skulde være udformet ved Floderosion. Den kunde snarere være en subglacial Erosionsrende.

Østpaa fra denne Dal, over Næstved til Nestelsø-Holmegaard, frembyder Kalkoverfladen en næsten horizontal Flade. Der er i hele dette Omraade foretaget et betydeligt Antal Boringer. Fladens lavest liggende Del er længst mod Sydvest omkring Saltø, hvor den synker under \div 20 m. Herfra stiger den jævnt mod Nordøst, ligger ved Næstved omtrent 10 m under Havets Niveau og naar Havfladens Højde tæt Nordøst for Holmegaard og Olstrup Station.

Noget nordligere gaar Limstensundergrunden — hvad Højdeforholdene angaar — umærkeligt over i det tertiære Grønsand. Mod Øst hører Iagttagelserne op ved Brandelev—Toksværd—Holmegaard. Øst herfor ligger de høje Bakkedrag imellem Toksværd, Everdrup, Kongsted og Vester Egede. Kun faa er de Boringer, som her er foretaget, og ingen af dem er naaet igennem Istidslagene. Disse, der her naar op til Terrænhøjder af henved 120 m, kan anses for at have en Mægtighed, der omtrent naar dette Tal. Man tager rimeligvis ikke meget fejl, naar man antager, at Kalkundergrunden paa denne Strækning ligger omtrent i Højde med Havet. Mod Nord hæver den sig højere og mod Syd sænker den sig under Havfladen.

I den østlige Del af Omraadet, Øst for en Linje Herfølge—Bregentved, udgøres Undergrunden ganske overvejende af Limsten, der over den største Del ligger højere end Havfladen eller kun lidt under denne. Kun omkring Faxe og østligst i Stevns naar den op til mere end 10 m Højde over Havet. Langs den nuværende Stevns Aa findes en tydelig Rende i Kalken, der naturlig kan tydes som en Flodrende, hvis Dybde tiltager imod Nord, og som muligvis fortsætter sig ud igennem Køge Bugt.

Faxekalk. Den Form af det Nyere Kridt, der er kendt under Navn af Faxekalk, og som er karakteristisk ved næsten udelukkende at bestaa af Levninger af Koraller, har sin Hovedforekomst i Faxe Kalkbakke. Hvor langt ud omkring Faxe Bakke Koralkalken strækker sig, vides ikke med Bestemthed. Baade Nord for og Sydvest for den egentlige Kalkbakke er det den sædvanlige Limsten med Flintlag, der er fundet. Bryozokalken, som optræder i Faxe Bakke sammen med Koralkalken, udmærker sig, i Modsætning til den almindelige Bryozokalk, Limstenen, ved ingen Flintlag at indeholde undtagen i de Lag, hvor Kalkstenen er omdannet til Dolomit eller til en dolomitagtig Kalksten. Flintknuderne, som forekommer i disse Lag, kan derimod undertiden være af en langt større Tykkelse end

de højst 1 Fod tykke Flintlag, der ellers forekommer som regelmæssige Lag i Limstenen.

Uden for Faxe er der fundet Koralkalk ved Boring paa to hinanden nærliggende Steder¹⁾, nemlig ved to Gaarde ca. 2 km Syd for Landsbyen Spjellerup, 26 km VSV. for Næstved. Den ligger her i en Dybde af henholdsvis 17 og 21 m under Havets Niveau. Dette er Højder, der ikke afviger fra Højderne af den omgivende Limstensoverflade. Af Koralkalk fandtes paa begge Steder et ca. 5 m tykt Lag, der hvilede paa »Kridt«, muligvis Skrivekridt.

Skrivekridt.

Grænsen for det Nyere Kridts Udbredelse mod Syd synes omtrent at kunne drages fra Skelskør Inderfjord til Basnæs, derfra langs Kysten til Karrebæksminde og videre i østnordøstlig Retning, Syd om Stenstrup og derfra mod Sydøst over Baarse. Lidt Sydøst derfor bøjer den mod Nord, Vest og Nord om Præstø Fjord. Istidslagenes Underlag i den sydlige Del af Sjælland udgøres af Skrivekridt. I det store og hele er Kridtundergrunden her noget lavere beliggende i Forhold til Havfladen, end Limstenen er. Desuden synes den at have en noget mere ujævn Overflade. Dette staar efter al Rimelighed i Forbindelse med, at Skrivekridtet i ringere Grad end Limstenen har kunnet yde Modstand mod Paavirkningen af Indlandsisen, saa at denne let lokalt har kunnet borterodere de øvre Lag af Kridtet. At dette har været Tilfældet, har man forskellige Vidnesbyrd om. Dels maa nævnes, at der fra forskellige Steder af Sjælland kendes store Partier af Skrivekridt, der ligger i Istidens Aflejringer, og som i samlet Form maa være løsbudt fra Kridtundergrunden. Saadanne Kridtpartier kendes i størst Omfang fra Egnene Nord for Langesø, Nord for Ringsted, samt fra Egnen ved Vester Egede; men mindre Partier af samme Art kendes fra adskillige andre Steder paa Sjælland.

Et andet Vidnesbyrd om Skrivekridtets ringere Modstand mod Iserosionen giver en Betragtning af Kridtoverfladens Højde sammenlignet med Højden af Limstenens Overflade i Omraader, hvor Kridtet pletvis kommer frem, direkte overlejret af Istidens Lag. Af saadanne kan nævnes Partiet ved Gjorslev Bøgeskov umiddelbart Nord for Nordenden af Stevns Klint; der kan nævnes en Strækning ved Stevns Klint mellem Kridtbruddet Syd for Mandehoved og Stordal noget sydligere; endvidere Partiet nærmest omkring Rødvig. — Paa alle disse Steder viser det sig, at Istidens Lag gaar ned til større

¹ V. MILTHERS. En ny Lokalitet for Faxekalk paa Sjælland. Meddelelser fra Dansk geologisk Forening 1907.

Dybde, hvor de hviler paa Skrivekridt, end hvor det er Limsten, som danner Underlaget. De Kystindskæringer, der findes Nord for Præstø og Syd for Næstved, og som her har givet Anledning til Dannelsen af Fjorde, skyldes lignende Forhold. Indlandsisen har her bortskaaet de øvre Dele af Kridtlaget til større Dybde end i de omliggende Omraader. Da Isen sluttelig svandt bort, og de uddybede Partier kun fyldtes med Morænemateriale af lignende Mægtighed som i deres Omgivelser, fremkom der her forholdsvis lavtliggende Terrænoverflader, hvorved Muligheden for Dannelsen af Fjorde og Indskæringer var til Stede.

De dybere Jordlags Forhold over for Vandføringen.

I tidligere Tid var det kun i faa Tilfælde nødvendigt af Hensyn til Vandforsyningen at søge ned i Lagene under Istidsaflejringerne. Dels havde dette sin Aarsag i, at Forbruget af Vand var mindre end i Nutiden, dels synes de øvre Jordlag i det hele at have været mere vandrige, end de nu er. Vandstanden i Jorden er i mange Lande kendelig sænket som Følge af de Krav, der er stillet af Hensyn til Jordens økonomiske Udnyttelse. Dræning, Vandafledning og Vandløbsregulering har altsammen virket i Retning af at lette Bortførselen af Vandet fra de øvre Jordlag og paaskynde Afløbet til Havet. Men samtidig med de gavnlige Virkninger, som derved opnaas, fjernes en Del af det Vand, som ved at trænge ned igennem Jordlagene kunde forsyne Grundvandet og holde dettes Vandstand i sin tidligere Højde. Vandforsyningsspørgsmaalet er derved i højere og højere Grad blevet et Problem, som kræver Opmærksomhed, og den første Følge er bleven Nødvendigheden af at søge til de dybere liggende Jordlag for at faa Kravene tilfredsstillet. Derved har disse Lags Forhold over for Vandføringen faaet Krav paa en særlig Interesse i Modsætning til tidligere:

Kertemindemergelen er en i høj Grad vandstandsende Jordart, hvori der desuden yderst sjælden træffes Lag, der er vandførende. Hvor det for at faa Vand er nødvendigt at bore dybere end til Kertemindemergelens Overflade eller allerøverste Lag, kan det næsten aldrig undgaas, at Boringen yderligere maa fortsættes til en saadan Dybde, at den egentlige Kertemindemergel er gennemboret, og man er naaet ned til den underliggende Grønsandskalk eller til Lag af Kertemindemergelen, som indeholder rigelige Mængder af haarde, sandede Lag, og som derved røber Overgangen til Grønsandskalken. Dette kan paa mange Steder dreje sig om ret betydelige Dybder, set i Forhold til de overliggende Lags Tykkelse, og være til

stor Bekostning for den, der lader Boringen udføre. Saaledes som det tidligere er anført, optræder Kertemindemergelen nemlig paa visse Strækninger med en ganske betydelig Mægtighed.

En yderligere Vanskelighed for at naa et heldigt Resultat fremkommer desuden ved, at Vandet, som naas i Kertemindemergelens nedre Dele, flere Steder har vist sig at være salt, saa at det af den Grund er utjenligt for mange Formaal. Saaledes fandtes der ved Taarnborg Teglværk Saltvand, efter at et 42 m mægtigt Lag af Kertemindemergel var gennemboret. Lignende Forhold er truffet flere Steder i det nordvestlige Sjælland, idet der under Kertemindemergelen er truffet Saltvand baade ved Holbæk, ved Asnæs Nord for Lammefjord og ved Gørlev SV. for Tissø. Ligeledes viste Vandet, som naaedes ved Christiansdal Kloster, sig at være ubrugeligt, fordi det var Saltvand. Ved en Boring ved Midtsjællands Herregaardes Mejeri ved Bavelse var Vandet brunligt og utjenligt som Drikkevand. Andre Steder har man derimod opnaaet særdeles heldige Resultater ved Boring ned igennem paleocæne Lag. Nævnes kan saaledes Ringsted Vandværk, hvor der blev truffet rigeligt vandførende Lag i haarde Lag af Grønsandskalk ca. 50 m under dens Overflade.

Hvor Grønsandskalken dækkes direkte af Istidens Aflejringer, er der ofte gode Betingelser for at træffe vandførende Lag i Grønsandskalkens øvre Lag. Saaledes er Forholdet paa de fleste Steder Øst for Kværkeby—Glumsø—Bavelse—Fuglebjerg. Da Istidens Aflejringer sædvanligvis ikke her har nogen større Mægtighed, har disse sammenstødende Forhold bevirket, at der i denne Egn er udført et meget betydeligt Antal Boringer. Paa samme Tid har Letheden ved at finde passende Mængder af Vand i Grønsandskalkens øvre Lag gjort, at Boringerne sædvanligvis ikke er fortsat længere ned, saa at man ikke har faaet noget Kendskab til Lagenes Mægtighed eller til Vandføringen i de dybere Lag.

Craniakalkens Forhold over for Vandføringen foreligger der kun lidet til Oplysning om. Dette skyldes dels, at Findestederne kun er faa, dels, at Kalklagene ved flere af Forekomsterne ligger over Grundvandspejlet. Paa et Sted, ved Aashøj, har Kalkstenen dog vist sig at være godt vandførende, og det samme maa ogsaa være Tilfældet med de Arter af Gruskalk, som findes ved Herfølge. Den stærke Vandføring i Lagene ved Aashøj giver sig tydelige Udslag i Form af Kilder, og at det er Craniakalken, som de vandførende Lag tilhører, er direkte godtgjort ved Undersøgelser, som FORCHHAMMER foretog i 1845, og som JOHNSTRUP i 1882 foretog sammen med Kammerherre CARLSEN paa Gl. Køgegaard.

Limestone er i sig selv kun lidet vandførende. Mellemmrummene mellem de Bryozostængler, som Kalkstenen i det væsentlige er op-

bygget af, er for en saa stor Del udfyldt af Kalkslam, at Stenarten ikke i sig selv kan regnes til de vandførende. Deraf er ogsaa dens Anvendelse som Bygningssten betinget. Heller ikke er Limstenslagenes Vandføringsevne knyttet til Sprækker og Revner i Stenarten, saaledes som Tilfældet i højere Grad er for Saltholmskalkens Vedkommende. Denne Kalkstensart, der i det nordøstlige Sjælland indtager den samme Plads i den geologiske Rækkefølge, som Limstenen i det sydlige Sjælland, er paa Grund af sin Sprækkerigdom ubrugelig som Bygningssten, og adskiller sig heri fra Limstenen.

Limstens Vandføring er mest knyttet til dens øvre Lag. Saaledes som Lagene fremtræder i Stevns Klint, er de øverste Partier af Limstenen — rimeligvis paa Grund af Indlandsisens Tryk — knust og omformet til en brokket Kalkstensmasse, i hvis Mellemrum Vandet vil have forholdsvis let ved at bane sig Vej. Saadanne brokkede Lag ses i det lange Profil i Stevns Klint overalt over Limstenen og maa formodes ogsaa at findes under samme Forhold inde i Landet.

At selve den friske Limsten, taget som Helhed, saaledes som den ligger i Jorden, dog ogsaa er vandførende, fremgaar af Forholdene ved den sydlige Del af Stevns Klint. Her gaar Vandstanden i Brøndene nær ved Klinten næsten ned i Højde med Havfladen, hvilket ikke vilde være Tilfældet, om Limstenen ikke var temmelig vandførende, da Grundvandstanden er betydelig højere noget længere inde i Landet. Mod Syd gaar Limstenen paa sine Steder ned under Havfladen. I Modsætning hertil kan nævnes Kyststrækningen ved den nordlige Del af Klinten, hvor de nedre Lag bestaar af Skrivekridt, men hvor Vandstanden i Brøndene nær Klinten sædvanlig staar adskillige Meter over Havfladen. Her er derfor Betingelser for, at Grundvandet kan komme frem i Klinten som Kilder, »Grædere«, hvilke ikke kendes i Limstenen.

Vandføringen i Limstenen maa i hvert Fald vistnok antages at være knyttet til Flintlagene, hvori der nok kan findes Sprækker, og som ligger i Limstenen som sammenhængende Lag af indtil 0,3 m Mægtighed og i en Afstand af indtil 1 m. Det angives ogsaa, at Vandet ikke sjældent bryder frem efter, at en Sprængning af et Flintlag er foretaget, ligesom det i Grønsandskalken ofte naas, naar et af de haarde, forkislede Lag, som her kan findes, er gennembrudt.

Faxekalken er en i høj Grad vandførende Kalksten. Saaledes som den findes i Faxe, hvad enten det er den egentlige Faxekalk, Koralkalken, eller det er den med denne vekslende Bryozokalk, frembyder Kalkstenen sædvanlig en Mængde rørformige eller uregelmæssige Hulrum, hvorved der bliver særlig gode Betingelser for Vandets Bevægelse. Denne gode Vandføringsevne er Aarsagen til, at Kalkbruddet i Faxe med Lethed holdes fri for staaende Vand, da Kalk-

bakken gaar op til langt større Højde, end Undergrundens Vandstand her naar op til. Som Koralkalkens Vandføringsevne giver sig til Kende ved Faxe ved den store Lethed, hvormed staaende Vand kan fjærnes, maa den omvendt kunne give Anledning til rigelig Vandforsyning paa passende Dybder under Grundvandspejlet. Saaledes er den, som før nævnt, truffet Sydvest for Næstved og kan muligvis træffes andre Steder i det Nyere Kridts Omraade.

Skrivekridtet er det ældste af de Lag, der er naaet ved Boringerne. Det er det Lag, der normalt vil ligge nederst, og som vil blive naaet, hvor de andre Formationers Lag bliver fuldt gennem-borede. Hvor Skrivekridtet danner det direkte Underlag for de løse Jordlag, vil Vandforsyningsforholdene ofte være af samme Art, som hvor der er Limsten eller Grønsandskalk. Der vil i Kridtets øvre Lag være Mulighed for at faa Vand, fordi Kridtet her ved Indlands-isens Virkning er bleven omdannet til en brokket Masse, hvori der kan være Mulighed for nogen Vandbevægelse. Der kan her i de fleste Tilfælde skaffes tilstrækkelige Vandmængder til Veje til almindeligt Gaardforbrug.

De dybere Lag af Skrivekridt er i sig selv stærkt vandstandsende paa Grund af Kridtets store Finkornethed, der sætter det i Stand til at indeholde megen Fugtighed, men hindrer Vandbevægelsen. Der kan dog forekomme Revner og Sprækker, dels vandrette, dels lodrette eller skraanende, hvori Vandet kan cirkulere. Sandsynligheden for, at man med et Borehul træffer saadanne sprækkede Kridtlag med rigelig Vandføring vil dog være meget ringe.

Skrivekridtet kan naa en Mægtighed af 3—400 m. Desuden har Boringer ned til større Dybde vist, at Kridtet er underlejret af Mergelag, som ligeledes er stærkt vandstandsende. Der vil derfor ikke lønne sig at fortsætte med en Boring efter Vand ned til store Dybder i Skrivekridtet, undtagen hvis der er stillet et stort Krav til Opnaelsen af Vandforsyning samtidig med, at Valget af Borested er meget stærkt begrænset.

Hvorledes Forholdene stiller sig paa Steder, hvor Kridtet er overlejret af Limsten, kender man kun noget sikkert om fra Stevns. I de østligste Dele af Stevns er det paa sine Steder nødvendigt, at Brøndene for at naa til Grundvandstanden maa føres igennem Limstenen og et Stykke ned i det underliggende Skrivekridt. Betingelserne for at faa Vand i Skrivekridtet synes imidlertid ikke her at være væsentlig forskellige fra Betingelserne for at faa det i Limstenen. Det væsentligste er at naa ned i nogen Dybde under Grundvandspejlet. Tilstrømningen finder da muligvis Sted fra Lagene over Skrivekridtet.

Hvorledes Forholdene i den Henseende stiller sig længere inde i Landet, hvor Vandet i Kalklagene staar under artesisk Tryk, er ikke nøjere kendt, da der intet sikkert vides om Steder, hvor Limstenen er gennemboret, skønt saadanne Steder uden Tvivl maa findes.

Vandet, der stammer fra Skrivekridtet, kan undertiden indeholde Svovlbrinte, hvorved dets Brug vanskeliggøres. Saadant svovlbrinteholdigt Vand er f. Eks. truffet ved Tappernøje og paa en Gaard Sydvest for Lov Station.

Det artesiske Grundvands Stigningsforhold.

Vandet i dybtliggende Jordlag vil i Reglen være et saadant Tryk underkastet, at det derved tvinges til at stige op i et Borehul, som føres ned til de vandførende Lag. Den Højde over det vandførende Lag, hvortil Vandet kan stige, udtrykker direkte Størrelsen af det hydrauliske Tryk, der udøves paa Vandet. Stiger Vandet i Borehuller, der er spredt over et Terræn og ført ned til et og samme vandførende Lag, til ens Højde, maa man deraf slutte, at Vandet i det vandførende Lag forholder sig som et stillestaaende Vand med plan og horizontal Overflade. Der finder her ingen horizontalt gaaende Bevægelser Sted.

Stiller Vandstanden sig derimod i ulige Højde i de forskellige Borehuller, viser dette, at Trykket paa nogle Steder er større end paa andre. Som Følge af det ulige Tryk vil Vandet bevæge sig i den Retning, hvori Trykket aftager.

Man kan ved Hjælp af Kurver, som forbinder Punkterne med samme Vandstandshøjde, fremstille Kort, der viser det artesiske Grundvandsspejls Beliggenhed i Forhold til Havfladens Højde. Et saadant Kort vil give et almindeligt Udtryk for, i hvilke Retninger Grundvandet bevæger sig, da Bevægelsen vil foregaa i Retning fra højere mod lavere beliggende Grundvandspejl.

Et saadant Kort ledsager denne Afhandling. Kurverne er trukket med den lige store Højdeafstand af 5 m. Der skal nu paa Grundlag af forskellige Forhold, som kan komme i Betragtning, gives en Fremstilling af, hvad der betinger Vandrejsningen og Vandspejlets Beliggenhed i de forskellige Omraader.

Underlaget for det vandførende Lag.

Det ligger maaske nær at formode, at de Retninger, hvori Vandet i de vandførende Lag bevæger sig, staar i nært Forhold til selve dette Lags og da særlig dets Underlags Hældning og Højdeforhold. Dette er en Antagelse, som i hvert Fald i tidligere Tid har været

raadende. Man ser saaledes af forskellige af JOHNSTRUPS Arbejder¹⁾, at han maa have næret denne Anskuelse.

Hvis denne Anskuelse er rigtig, maa det imidlertid give sig Udslag i, at de Højder, hvortil Vandet stiger i Borehullerne, falder i samme Retning som det vandførende Lag eller dettes Underlag. Thi disse Højder betegner umiddelbart Trykkets Faldretning og dermed Vandets Bevægelsesretning.

Sammenligner man Kortet over de vandførende Lags Beliggenhed og Højdeforhold over Havet med Kortet over Vandrejsningen, finder man, at der vel paa sine Steder synes at være en vis Samstemning imellem dem, men at de andre Steder staar ganske uden Tilknytning til hinanden. Betragter man saaledes den Strækning mellem Ringsted, Køge og Haslev, hvor Grønsandskalken udgør Undergrunden, og hvis øvre vandførende Lag er relativt højt beliggende, finder man, at ogsaa Vandrejsningen naar op til større Højde end i Omgivelserne mod Sydvest og mod Nord og Øst. Forholdene henimod Ringsted viser imidlertid en væsentlig Uøverensstemmelse. Vandrejsningen viser sig for Egnen omkring Gørslev og Egnen Vest derfor helt til Ringsted at være paa det nærmeste ens i Henseende til Højden over Havet, nemlig 33—35 m. Ganske anderledes forholder det sig med de vandførende Lag, hvortil Vandrejsningen svarer. I Egnen omkring Gørslev er det vandførende Lag Grønsandskalkens øvre Lag, der her dækkes umiddelbart af de løse Jordlag. Mod Vest sænker Grønsandskalken sig til betydelig større Dyde og ligger ved Ringsted dækkede af mægtige Lag af Kertemindemergel. Medens det vandførende Lag ved Gørslev ligger 10—20 m over Havet, ligger det vandførende Lag ved Ringsted paa ca. ÷ 60 m. Da det artesiske Vandspejls Højde er omtrent ens i de to Omraader, vil der trods det vandførende Lags Hældning ingen væsentlig Vandbevægelse foregaa fra det ene Sted til det andet. Hvis Vandets Bevægelsesretning i nogen væsentlig Grad var paavirket af det vandførende Lags Hældning, maatte denne have givet sig Udslag i det artesiske Grundvandspejls ulige Højder i de to Omraader.

Det artesiske Grundvandspejls Uafhængighed af det vandførende Lags Højde og Hældning viser sig endnu stærkere, om man betragter Forholdene omkring Haslev og Bregentved Egnen samt i sydøstlig og sydlig Retning derfra.

¹⁾ F. JOHNSTRUP: Grønsandslagene i Danmark. Foredrag ved det 12te almindelige danske Landmandsforsamling 1872. Særtryk S. 7.

— Om Grønsandet i Sjælland. Særtryk af Vidsk. Medd. fra den naturhist. Forening i Kbhvn. 1876. Side 16.

— Oversigt over de geognostiske Forhold i Danmark. Særtryk af Danmarks Statistik. 1882. Side 72.

Mellem Haslev og Bregentved bestaar Undergrunden af Grønsandskalk, der hæver sig til lidt over 20 m Højde over Havet. Overfladen synker mod Øst og ligger mellem Bregentved og Gisselfeld, hvor Undergrunden bestaar af Limsten, lavere end 10 m Højde over Havet. Vandrejsningen fra disse Lag viser derimod det omvendte Højdeforhold. Vandspejlet naar ved Haslev en Højde af 33—35 m, medens det mellem Bregentved og Gisselfeld naar op over 40 m Højde. Her bevæger det artesiske Vand sig i modsat Retning af det vandførende Lags Hældning. — Det samme fremgaar af Forholdene omkring Lystrup, mellem Haslev og Faxe.

Uafhængigheden fremgaar endnu mere udpræget af Forholdene mellem Susaa i Vest og det store Bakkeomraade NV. for Præstø Fjord mod Øst. Sydpaa fra Haslev er den vandførende Kalkundergrund stadig synkende mod Syd. Vandrejsningen naar derimod her de største Højder, der overhovedet kendes i disse Egne. Allerede i Bakkeomraadets Randpartier naar det artesiske Grundvandspejl op over 60 m Højde, og eventuelle fremtidige Boringer i det centrale Omraade vil antagelig vise en betydelig større Højde. Vandets Bevægelse maa her som paa andre Steder i de artesiske Vandlag foregaa uden Hensyn til Lagets Hældningsforhold.

Den samme Betragtning kan gøres gældende overfor Forholdene paa mange andre Steder af det foreliggende Omraade og gælder utvivlsomt i al Almindelighed for de danske Forholds Vedkommende. Hvor der i Modsætning til det anførte kan fremdrages Steder, hvor der er nær Overensstemmelse eller Parallelisme mellem den vandførende Undergrunds Beliggenhed og Vandspejlshøjden, er denne Overensstemmelse at forklare ud fra andre Forhold. For de artesiske Vandlags Vedkommende spiller Undergrundens Hældningsforhold næppe nogen Rolle for Bevægelsesretningen af Vandet.

I de før anførte Afhandlinger af JOHNSTRUP har denne skrevet nogle Bemærkninger om vandførende Lag og disses Underlag, som her skal gengives, da de vedrører Forholdene i den her omhandlede Del af Landet. I »Grønsandslagene i Danmark« hedder det: »Hvad Limstenen og Faxekalken angaar, da er de begge overordentlig porøse Kalkstene, saa at de ikke kunne danne Underlaget for vandførende Lag, eftersom Vandet siver igennem dem, indtil det møder det underliggende Skrivekridt. Dette er Aarsagen til, at der selv efter heftige Regnskyl aldrig samler sig Vand i de dybe Faxe-Kalkgruber, og af samme Grund maa man ude paa Stevns-Klint grave Brøndene igennem Limstenen ned i Skrivekridtet for at faa Vand.«

Rigtigheden af disse Sætninger kan ikke ubetinget fastholdes. Det viser sig mange Steder, at der kan skaffes Vand til Veje i Limstenens

og andre vandførende Lags øvre Partier. Dette er Tilfældet, hvor Vandet staar under et artesisk Tryk, hvorved det kan stige til Vejrs i et Borerør. Men det viser sig ogsaa i Stevns paa de Steder, hvor Vandet i Limstenen ikke er noget saadant Tryk underkastet. Brøndenes Dybde er ikke her i første Linie betinget af Skrivekridtets Beliggenhed. Nærmest ud imod Klinten synes Kridtets højere eller lavere Beliggenhed at have nogen Betydning for Grundvandets Stand. Hvor Kridtet ligger højt, virker det i højere Grad hæmmende over for Vandets Afløb mod Kysten, end hvor Modstanden imod Bevægelsen kun ydes af Limstenen. Nærmest ude ved Klinten maa Brøndene derfor adskillige Steder føres ned i Kridtet, fordi det ligger tilstrækkelig højt i Forhold til Grundvandets Højde. Kommer man derimod noget ind i Landet, er dette ikke Tilfældet. Kridtoverfladen sænker sig fra de højeste Partier af Klinten mod Vest. Vandstands-højden stiger derimod, saa at Vandet endog paa flere Steder i ringe Afstand fra Klinten kan stige op over Kalkens Overflade. Vest for en Linie Holtug—Store Hedinge—Lille Hedinge staar Vandet overalt under et saadant Tryk.

For Faxe Bakkes Vedkommende er Forholdet det, at saalænge Gruberne ikke er ført ned til en saadan Dybde, at Grundvandspejlet i Kalklagene er naaet, vil de med Lethed kunne holdes tørre paa Grund af Faxekalkens store Vandføringsevne. Men Skrivekridtet ligger utvivlsomt her i en altfor stor Dybde til, at det væsentlig kan paavirke Grundvandspejlets Stand. Saaledes som det ved en tidligere Lejlighed¹⁾ er paapeget, ligger Skrivekridtets Overflade ved Faxe rimeligvis under Havets Niveau, medens Vandrejsningen paa forskellige Steder omkring Faxe naar op til noget over 20 m Højde over Havet. I den nærmeste Omegn af Faxe Bakke vil Vandspejlet i Kalklagene antagelig ligge ved ca. 30 m Højde over Havet, saaledes som Kortet over den artesiske Grundvandstands Højde angiver.

I »Oversigt over de geognostiske Forhold i Danmark« siger JOHNSTRUP som almindelig Regel, at man ved Limstenen og Faxekalken bør søge de vandførende Lag i deres nedre, ved Saltholmskalken og Skrivekridtet i deres øvre Grænseflade, idet dog ogsaa Terrænforholdenes Beskaffenhed, Grænsefladens Højde over Havet, dens Hældning o. s. v. maa tages med i Betragtning.

Selv for Forholdene i Stevns og ved Faxe kan dette næppe siges at være helt rigtigt, saaledes som det nu er paavist. Men for artesiske Vandlag gælder denne Regel endnu mindre. Et saadant Lag maa være fyldt med Vand til dets øvre Grænseflade, om der skal

¹⁾ V. MILTHERS: Kortbladene Faxe og Stevns Klint. D. G. U. I R. Nr. 11. 1908.

være Mulighed for at Vandet kan stige op i et Borehul, som er ført ned til Vandlaget. Dette er en af de første Betingelser for, at der overhovedet kan finde nogen Vandrejsning Sted.

Vandrejsningens Afhængighed af Jordoverfladens Højdeforhold.

Hvis man, i Stedet for at sammenligne Højdekortet over det artesiske Grundvandspejl med den vandførende Undergrunds Hældning og Højdeforhold, sammenligner det med et Højdekort over Jordoverfladen, vil man finde en betydeligere Overensstemmelse. I de store Træk afspejler Grundvandspejlets Overflade Jordoverfladens Højdeforhold. Dette er kendt for det almindelige Grundvands Stand. Denne giver et udjævnet Billede af Jordoverfladens Karakter, hvorved Ulighederne særlig viser sig i, at Grundvandet ved de større Terrænhøjder sædvanlig staar dybest under Jordoverfladen, medens det omvendt i Bakkeskrænter kan træde frem som Kilde højt over Jordoverfladens Dalbund. Her vil der saaledes kunne dannes en Sø, hvis Afløbet er tilstrækkelig spærret.

Medens allerede det almindelige Grundvandspejl kun afspejler Jordoverfladens Højdeforhold i udjævnet Form uden at gengive Relieffet i dets Enkeltheder, saa er dette i endnu højere Grad Tilfældet for Vandspejlet fra de dybere liggende Vandlag. Det kan vistnok yderligere i sin Almindelighed siges, at jo dybere Vandlaget er beliggende, des mere affladet vil Grundvandspejlet vise sig at være. Dette staar i Forbindelse med, at Omraadet, hvorfra det hydrauliske Tryk i et Vandlag kan hidrøre, vokser med Lagets tiltagende Dybde under Jordoverfladen. Og efterhaanden som Omraadet vokser, vil de ulige store Tryk fra Omraadets forskellige Dele smelte sammen til en enkelt Sum, et Middeludtryk for Størrelsen af de Elementer, hvoraf Trykket er sammensat.

Indflydelsen af den ulige store Dybde vil være forskellig, efter som Borestedet 1) ligger i et Højdedrag med omliggende lavere Omraader, eller det 2) ligger paa et Terræn med tilgrænsende Højdedrag i ringe Afstand. Paa det første Sted vil Vandstanden som Regel blive lavere, efterhaanden som Vandlagets Dybde tiltager. Med tiltagende Dybde vil nemlig det ringere hydrauliske Tryk, der kan udøves af Vandet i Jordlagene under det omgivende lavtliggende Terræn i Sammenligning med Vandet i Bakkepartiet relativt formindske Trykmængdens samlede Sum. Derved vil Vandets Trykhøjde i Borehullet være ringere for dybt liggende Vandlag end for højtliggende. Denne Sænkning af Vandspejlet vil fortsættes, indtil man naar saa dybtliggende Vandlag, at Højdeforskellen mellem

det højtliggende og det lavtliggende Terræn bliver uden Betydning i Forhold til Boreddybden.

Omvendt er Forholdet, hvis Borestedet ligger paa et lavt Terræn, der grænser op til et Højdedrag. Efterhaanden, som man her kommer til dybere og dybere Vandlag, vil den absolute Højde af Grundvandspejlet stige i samme Grad, som det større hydrauliske Tryk fra Højdedraget gør sin Indflydelse gældende over for det ringere Tryk fra Lavlandet.

Mellem disse to Yderpunkter for skiftende Vandrejsning, nemlig 1) stadig synkende med Vandlagets tiltagende Dybde, til 2) stadig stigende med Vandlagets tiltagende Dybde, vil der være adskillige Mellemlager. Ved Taarnborg Teglværk er det saaledes iagttaget, at Vandrejsningen sank, indtil der var naaet et Vandlag i en Dybde af ca. 40 m. For de følgende Vandlag var Vandrejsningen atter stigende, saaledes som følgende Oversigt viser:

Vandførende Lag i ca.	5 m	Dybde:	Vandstand	2,4	m o. H.
—	—	9	—	2	—
—	—	25	—	2	—
—	—	38	—	0	—
—	—	51	—	2,4	—
—	—	91	—	2,4	—

Ved den Boring efter Gas, som DANMARKS GEOLOGISKE UNDERSØGELSE foretog i Vendsyssel i 1905, steg Vandrejsningen for Vandlagene fra 4,9 m Dybde til 183 m Dybde fra \div 1,6 m til + 4,1 m (i Forhold til Jordoverfladen). Den sank derefter atter for de dybere Vandlags Vedkommende, saa den endog for et Vandlag, der laa i en Dybde af 231,3 m, ikke naaede Jordoverfladen. Slige Ændringer i Vandrejsningen vil kunne indtræffe, alt efter som det Terræn, hvorfra Trykket hidrører, er forskelligartet i Henseende til Højdeforhold og Jordbundsbeskaffenhed.

Ligesom Overfladevandet gennem Bække og Aaer søger sig Vej til Havet, saaledes vil saavel det artesiske som det almindelige Grundvand søge sig Afløb hen imod samme Hovedaftager for Landmassernes Vandbeholdning. Af det, der før er nævnt, følger desuden, at Vandtrækket i Jordlagene i en meget væsentlig Grad slutter sig til Overfladevandløbenes Afvandingssystemer. En Sammenligning mellem Højdekortet over Jordoverfladen og Højdekortet over det artesiske Grundvandspejl vil vise, i hvilken Udstrækning dette er Tilfældet. Det fremgaar af en saadan Undersøgelse, at Overfladens større Vandskel i de store Træk sædvanligvis følger Omraaderne med det højeste artesiske Grundvandspejl, men at der dog i Enkelthe-

derne findes adskillige Afvigelser, og at disse i visse Tilfælde er betydelige.

For Sydsjælland fremtræder dette Forhold mest udpræget langs det store Hovedvandskel mellem de Omraader, der har Afløb henholdsvis mod Øst og mod Havet mellem Smaalandene. I Hovedsagen følger Vandskellet her det højeste artesiske Grundvandspejl. Med Hensyn til Afvigelser kan eksempelvis nævnes Omraadet mellem Terslev og Lidemark. Vandskellet afviger her fra det artesiske Grundvandspejls højeste Parti saaledes, at det artesiske Vand fra en Del af Køge Aas og Tryggevælde Aas Opland søger Afløb til Susaas Vandomraade. Den højeste artesiske Vandstands Centralomraade findes i en Egn med flere skilte Bakkedrag, af hvilket det, der danner Vandskel mellem Køge Aas og Susaas Opland, ikke ligger centralt, men ud mod det samlede Højlands ene Yderside. Taget som Helhed giver det artesiske Grundvandspejl Udtryk for Beliggenheden af Højlandets Centralomraade. Overfladens Vandskel betegner i Sammenligning hermed et Detailforhold i Terrænoverfladens Karakter. Paa ganske tilsvarende Maade følger Vandskellet mellem Køge Aas og Vidskølle Aas Opland et markeret Bakkedrag, der ligger periferisk i Forhold til det artesiske Grundvandspejls Højdemaksimum.

Der kan fremdrages adskillige mindre Afvigelser af lignende Art, men oftest peger de i samme Retning som ovennævnte Tilfælde. Medens Grundvandspejlets Højde giver et gennemsnitligt, samlet Udtryk for Landskabets Højdeforhold, et Billede af Landskabet som Masse, saa er Overfladens Vandskel, Vandløb og disses Opland i langt højere Grad betingede af Reliefforholdenes større eller mindre Detailler.

Paa enkelte Steder kan der findes Vandløb med tilhørende Opland, der i saa høj Grad er betingede af lokale Forhold i Landskabets Relief, at de kun i meget ringe Grad giver sig Udslag i det artesiske Grundvandspejls Højdeforhold. I den Henseende kan der nævnes Saltø Aa og dens Opland, der strækker sig fra Kirkerup Vest for Tystrup Sø, over Horslev og Marvede til Karrebæk Fjord. Oplandet har en Længde af ca. 30 km og en Gennemsnitsbredde af ca. 6 km. Men betragter man Kurverne for Grundvandspejlet, er det øjensynligt, at det artesiske Grundvand ikke fortrinsvis søger Afløb i Oplandets Længderetning, men derimod paa tværs af dets højre Vandskel, navnlig i Oplandets nedre Omraade.

Forholdene ved Saltø Aas Opland er et udpræget Eksempel paa Afvigelse fra det, som ellers synes at være Reglen: at Vandet i dybere Jordlag søger Afløb i samme Retning som Overfladevandløbene. Der er Mulighed for, at dette, om disse Afløbsretninger falder sammen eller viser sig stærkt forskellige, kan være af Betydning for Vandløbenes Vandføring. Under Forhold som ved Saltø Aa vil der være

ringere Mulighed for, at Grundvandet igennem Kilder kommer frem i Dagen og øger Aaens Vandføring i dens nedre Løb, end hvis Afløbsretningerne er sammenfaldende.

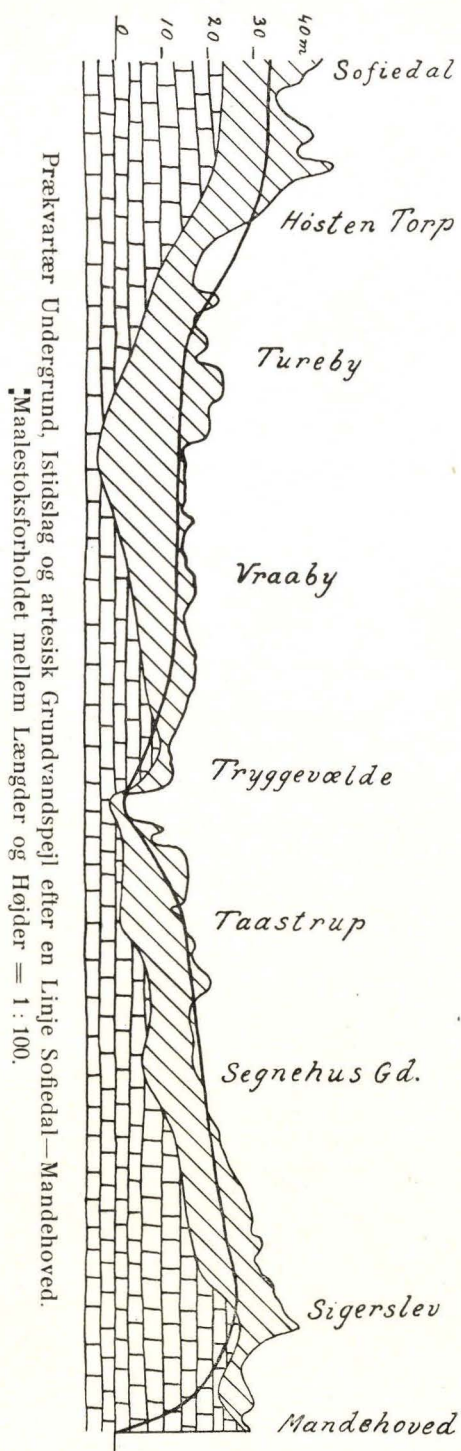
Ved andre Aaer, f. Eks. Faxe Aa, kommer der ganske betydelige Mængder af det underjordiske Vand frem i Form af Kilder. Grundvandsforholdene er i det hele i denne Aas Opland af en væsentlig anden Karakter end i Saltø Aas Opland. Hvis der forelaa Undersøgelser af Vandføringen i disse og andre Aaer i et Omraade som det her omhandlede, hvor der tillige er nogen Underbygning for Kendskabet til Undergrundens Vandforhold, vilde der være Mulighed for at give en Vurdering af vigtige hydrologiske Forhold, som det nu ikke lader sig gøre at komme ind paa.

Jordlagenes Beskaffenhed over det vandførende Lag.

I Forbindelse med Jordoverfladens Højdeforhold vil det være af ikke ringe Betydning saavel for det artesiske Grundvandspejls Højde som for Grundvandets Mængde, hvilken Beskaffenhed de overliggende Jordlag har i Henseende til Gennemtrængelighed for Vandet. Dette giver sig Udslag ikke blot ved den Lethed, hvormed Vandet trænger ned igennem Jordlagene, men ogsaa ved den Mulighed, der sammen hermed er givet for, at det kan bryde frem som Kilder. De Jordlag, som her særlig kommer i Betragtning, er paa den ene Side Lagene af Moræneler, afsatte af Indlandsisen, og paa den anden Side Sand- og Gruslagene, der er opstaaet ved Udslæmning af Isens Moræne-materiale.

Moræneleret. Som Helhed betragtet er det i det sydlige Sjælland Moræneleret, der udgør Hovedmængden af de løse Jordlag. Geologiske Overfladekort viser, at Moræneleret udgør det øverste Jordlag i den overvejende Del af Omraadet; og Boringer i de forskellige Egne viser, at det ligeledes er Moræneler, der fortrinsvis optræder i Dybden og det saavel i de mere bakkede som i de lidet kuperede Egne. Paa store Strækninger er Forholdet det, at Moræneleret som et samlet Lag, uden væsentlige Indlag af Sand og Grus, dækker den vandførende Kalkundergrund. Dette er saaledes Tilfældet over betydelige Dele af Strækningen mellem Køge, Faxe og Store Hedinge, og giver sig her Udslag i, at der mange Steder kan skaffes Vand til Veje ved Boring ned til Kalken, uden at Borehullerne udføres ved Rør.

Disse Forhold giver sig tillige et karakteristisk Udslag i Vandrejsningen. Moræneleret vil som et relativt vandstandsende Lag i fremtrædende Grad fastholde det nedsivende Vand. Lerets fine Porer vil til en forholdsvis stor Højde være fyldt med Vand, da dette kun meget langsomt kan bane sig Vej nedad og ud til Siden. Det mas-

sive Lag af vandfyldt Moræneler vil derfor hvile som et særligt tætsluttende Laag paa det vandførende Lag. Det hydrauliske Tryk paa Vandet vil blive forholdsvis stort, sammenlignet med selve Dækkets Mægtighed. Der vil derfor her — under iøvrigt lige Forhold — være en forholdsvis høj artesiske Vandstand. At dette er Tilfældet, vil ogsaa fremgaa af Kortene samt af et Profil lagt fra Vest til Øst fra Sofiedal over Tureby, Vraaby, Taastrup og Sigerslev til Stevns Klint ved Mandehoved. Der kan endog under saadanne Omstændigheder fremkomme Overløb, selv paa meget flade Strækninger, hvor der ikke ligger noget højt Terræn bagved, hvorfra nogen Øgning af Trykhøjden kan komme. Et Eksempel herpaa er Forholdene Nord for Segnehus Gaard paa Stevns, som er taget med ind i det nævnte Profil. Lignende Forhold findes paa en ganske betydelig Strækning Vest og Sydvest for Haslev.

Paa lignende Maade vil Moræneleret virke i bakkede Egne, hvor det i overvejende Grad udgør Dækket over Kalkens vandførende Lag. Her vil det dog være af en væsentlig Betydning, hvorledes de Sand- og Gruslag, der findes, optræder i Forhold til Terrænets Udformning; om der ved dem gives Lejlighed til Frembrud af Kilder og Væld, eller om Sand- og Gruslagene ligger skjult som Indlejringer i Moræneleret uden at naa frem til Overfladen.

Sand og Grus. Hvor det er Istidens Sand- og Grusaflejringer,

der i overvejende eller dog i en væsentlig Grad udgør de løse Jordlag, former Betingelserne for Vandrejsningen sig anderledes. Regnvandet vil her lettere kunne trænge ned end igennem Ler; der vil derved være Mulighed for Dannelsen af en rigeligere Mængde Grundvand, hvis dette ikke har let Lejlighed til at bryde frem ved Skraaninger som Kilder og flyde bort som Overfladevand. Denne sidste Mulighed er i ringere Grad til Stede paa lavtliggende, flade Strækninger hvor Grundvandstanden derfor ogsaa under disse Forhold kan være relativt højtliggende. I bakkede eller højtliggende Egne vil Grundvandstanden derimod være betydelig lavere i sandede end i lerede Omraader paa Grund af, at det nedsivende Vand møder mindre Modstand paa dets Vej ned igennem Jordlagene og lettere slipper bort som Kildevand.

Disse og lignende Forhold medfører, at det hydrauliske Tryk i et vandførende Lag bliver mindre, hvor en væsentlig Del af de dækkende Lag er vandførende, end hvor de kun lader Grundvandet passere langsomt igennem. Den artesiske Trykhøjde vil derved blive mindre, og den artesiske Vandstand vil som Helhed blive lavere. Disse Forhold kan spores i Egnen omkring Næstved og Sydøst derfor, hvor der findes Sandaflejringer, der virker som Dræn og sænker det artesiske Grundvandspejl stærkt. Kortet over Grundvandspejlets Højde viser, hvorledes denne her paa en lang Strækning falder stærkt mod Sydvest, og uden at der paa denne Strækning kan finde noget synderligt Overløb Sted i Form af artesiske Kilder. Forholdene er herved tydeligt forskellige fra, hvad der f. Eks. viser sig i Egnen Syd for Faxe eller Vest og Sydvest for Turebyholm, hvor der med mindre Fald paa Terrænet kan finde Overløb Sted i temmelig stor Udstrækning.

Vandrejsningens Forhold til Borestedernes Højde.

Det er allerede fremhævet, at den Højde, til hvilken Vandet kan stige i et Borehul, afhænger af det Tryk, som Vandet i det vandførende Lag er underkastet. Dette Tryk betinges for en væsentlig Del af de overliggende Jordlags Beskaffenhed i Forbindelse med Landskabets Højdeforhold. Da Trykket hidrører fra et større eller mindre Omraade omkring Borestedet, alt efter Vandlagets Dybde i Jorden, vil den absolute Højde, hvortil Vandet stiger, navnlig være afhængig af dette Omraades almindelige Højdeforhold og i mindre Grad af selve Borestedets Højde. Derved kan Vandspejlets Stand i Forhold til Jordoverfladen blive meget forskellig ved to nærliggende Boresteder, af hvilke det ene ligger højt og det andet ligger lavt. Vandspejlet kan ved to saadanne Boresteder endog stille sig saaledes, at det ved det lavest liggende Borested staar højere end ved det højest liggende.

Der skal her nævnes nogle Eksempler i den Henseende. Ved Bringstrup Andelsmejeri V. for Ringsted er Terrænhøjden 49 m, den artesiske Vandstand paa 31 m; ved Ringsted Vandværk i Ringsted Aa Dal er Terrænhøjden 22 m, den artesiske Vandhøjde ved to Boringer $33\frac{1}{2}$ og $34\frac{1}{2}$ m. — Ved Terslev Andelsmejeri ligger Terrænet paa 53 m, det artesiske Vandspejl paa 34 m; men ved Enghavegaard, $1\frac{1}{2}$ km østligere, er Terrænhøjden 40 m og Vandspejlshøjden 36 m. — Ved Brandelev, ca: 7 km Øst for Næstved, stiller den artesiske Vandstand sig ved en Gaard inde i Byen paa 36 m Højde, \varnothing : $6\frac{1}{2}$ m under Terræn, medens den ved en Række Gaarde Øst for Byen staar ved $37\frac{1}{2}$ — $38\frac{1}{2}$ m, \varnothing : $4\frac{1}{2}$ — $5\frac{1}{2}$ m over Terræn. Disse faa Eksempler vil kunne forøges med talrige andre, hvad man kan se ved at gennemgaa Borelisterne og Kortene.

Den Forskellighed, der saaledes er til Stede med Hensyn til det artesiske Vandspejls Stilling i Forhold til Jordoverfladen, kan fremstilles paa et Kort. Dette er for det omhandlede Omraades Vedkommende gjort paa Kortet over Grundvandet. Dette Kort er fremstillet paa Basis af Generalstabens Maalebordsblade og et Kort paa Kalkerlærred (i samme Maalestok, 1 : 20,000) over det artesiske Grundvandspejl, hvor dettes Højde er indtegnet med Kurver med 2,5 m Højdeafstand, svarende til Kurverne paa Generalstabens Maalebordsblade. Med Maalebordsbladene som Underlag er da med Vejledning af de to Kurvesystemer og ud fra disses Skæringspunkter fremstillet det ny Kort, som direkte viser det artesiske Grundvandspejls Stilling i Forhold til Jordoverfladen. Vandspejlets Beliggenhed under Jordoverfladen er vist ved 2 Farver, svarende til 0—10 m, samt over 10 m Dybde under Overfladen. De Omraader, hvor Vandet kan stige over Jorden, er betegnet med en tredje Farve. Desuden er der med særlig Betegnelse angivet de Strækninger, hvor Vandet i Kalklagene ikke kan stige op over Kalkens Overflade.

Det viser sig, naar man gaar mere i Detailler, at Vandspejlet i den største Del af Sydsjælland staar imellem 0 m og 5 m Dybde under Jordoverfladen.

Omraader med dybtliggende Grundvandspejl. De Strækninger, hvor det artesiske Vandspejl ligger paa størst Dybde under Overfladen, er særlig knyttet til to Grupper af Omraader. Deraf er den ene og mest udprægede den, der ledsager Vandskellene mellem Overfladevandløbenes Opland, samt Højdedrag, der slutter sig til disse og har Vandskel-lignende Karakter. I denne Henseende kan nævnes det Bakkedrag, der strækker sig over Giesegaard og Terslev, og det, der strækker sig over Lidemark og Hegnerup med Fortsættelse mod Syd mellem Tureby og Haslev.

Det er begge langstrakte Bakkedrag, der, saaledes som det andet-

steds¹⁾ er vist, er opstaaet i Tilknytning til Opholdslinjer for Isranden under Indlandsisens Bortsmeltning fra Omraadet. Ingen af Bakke- dragene ligger som Centrum for noget Vandspejlsmaksimum, men begge ligger noget uden for det artesiske Vandspejls højeste Omraade, saaledes som det før er nævnt. I det vestlige Bakkedrag vil Maksimums-Dybden ned til det artesiske Vandspejl være ca. 26 m, nemlig ved Terslev; i det østlige vil den største Dybde ligeledes være ca. 26 m, nemlig ved det højeste Punkt af Ringsbjerg Bakker.

Et mere samlet Omraade med lav Vandstand i Forhold til Jordoverfladen findes mellem Haslev og Gisselfeld. Det slutter sig til det højtliggende Terræn omkring Søerne mellem Gisselfeld og Bregentved. Der er her Steder, hvor der kan blive en Afstand af indtil 35 m fra Jordoverfladen ned til det artesiske Vandspejl i en boret Brønd.

I det højtliggende Omraade imellem Toksværd, Vester Egede, Kongsted og Everdrup er der sikkert adskillige Steder, hvor det artesiske Vandspejl fra Kalklagene vil stille sig i stor Dybde under Jordoverfladen, særlig i den mest centrale Del af Omraadet, hvor der findes betydelige Sandaflejringer. Positive Iagttagelser findes dog ikke derfra.

Mellem Mogenstrup og Ørslev findes der et stort samlet Omraade med dybtliggende Grundvandspejl. Den største Dybde ned til det artesiske Vandspejl vil ved Toppen af Hammer Bakker være ca. 45 m ($73 \text{ m} \div 28 \text{ m}$). I nogle mindre Bakkedrag Syd for Mogenstrup kan Dybden overstige 25 m. I et Omraade mellem Vordingborg og Kallehave ligger Vandspejlet ogsaa dybt i Forhold til Jordoverfladen.

I det Bakkedrag, der strækker sig fra Olstrup Station i nordvestlig Retning over Fensmark til Herlufmagle, er der Partier, hvor Vandstanden i de artesiske Brønde staar henved 30 m under Jordoverfladen og paa enkelte Steder endda lidt dybere.

De Omraader, hvorfra disse Eksempler er taget, er saa godt som alle saadanne, hvor det artesiske Vandspejls Højde over Havet er forholdsvis stor.

Den anden Gruppe af Omraader med relativt dyb Vandstand i Forhold til Jordoverfladen er fortrinsvis knyttet til Kystegne eller til Strækninger, der grænser til dybe Sænkninger i Landoverfladen, som virker stærkt drænerende paa Jordlagenes Vandmasser. Dette Forhold træder tydeligt frem langs Stevns Aa Dal. Terrænet langs Dalen naar ikke op til større Højde end den øvrige Flade, som ligger fjærnere fra Dalen. Men medens den artesiske Vandstand paa Fladen sædvanlig staar i mindre end 5 m Dybde under Terrænet, kan Dyb-

¹⁾ V. MILTHERS. Kortbladene Faxe og Stevns Klint. D. G. U. I R. Nr. 11. 1908.

den paa Strækningerne langs Stevns Aa overstige 10 m som Følge af Vandstandens Fald ned imod den dybt nedskaarne Dal.

Et tilsvarende Forhold findes langs Næstved—Mogenstrup Aas. Medens den artesiske Vandstand noget Nordøst for Aasen stiger til 30 m Højde o. H., falder den stærkt ned imod det lavtliggende Omraade Sydvest for Aasen, saa at Vandstandshøjden langs denne kun er 10—15 m o. H. Kronen af Aasen naar derimod flere Steder Højder af henved 50 m og enkelte Steder endnu højere.

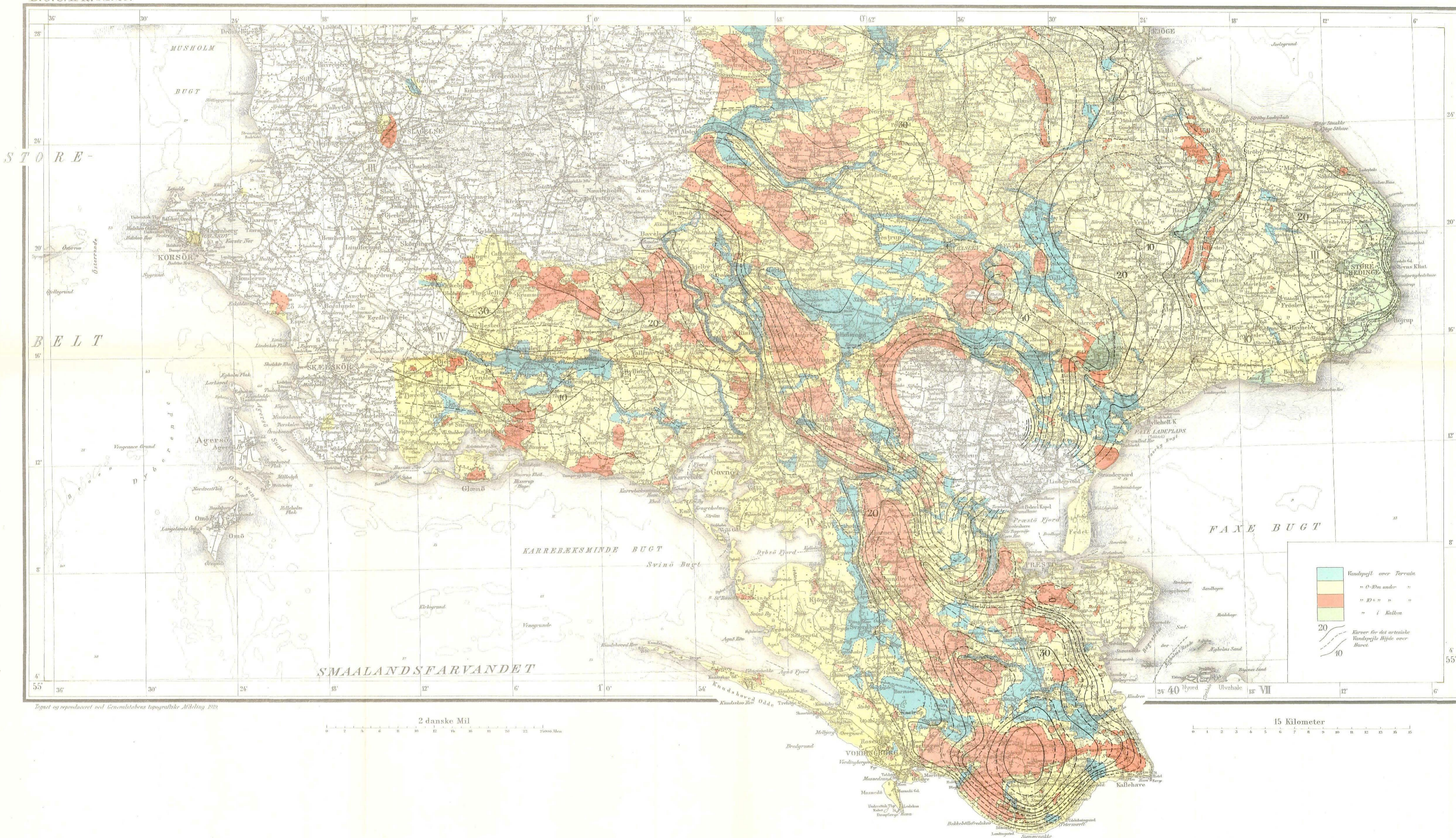
Artesiske Kildeomraader. Som en Modsætning til Omraaderne med dyb artesiske Vandstand staar de Omraader, hvor Vandrejsningen i Forhold til Overfladen er en saadan, at der kan opstaa artesiske Kilder, idet Vandet kan strømme frit ud af Borehullet. Man kunde maaske paa Forhaand være tilbøjelig til at mene, at dette ikke vil være Tilfældet paa ret mange Steder i et Land med den Karakter som det sjællandske. Saaledes er Forholdet dog ikke. Selv i saa udpræget fladt et Omraade som Stevns findes der Steder, hvor Vandet fra Kalklagene kan stige over Jordoverfladen.

Særlig grupperer de Omraader, der udmærker sig ved en højere Vandrejsning end til Jordoverfladen, sig dog omkring de store Højdedrag eller er knyttet til forholdsvis dybe Nedskæringer i Landskabet. Disse Omraaders Beliggenhed og omtrentlige Udstrækning fremgaar af Kortet. Det har for flere af disse Omraader kunnet godtgøres, at det er de samme, som de naturlige Kildevæld fortrinsvis er knyttet til.

Den praktiske Værdi af, at Vandet fra et Borehul kan stige op over Jordoverfladen, er meget betydelig. Der er Grund til at tro, at denne Værdi kunde udnyttes i adskillig højere Grad, end det nu sker, baade ved Valg af Pladser for Nybygninger og ved Overrisling af Jorden.

Den artesiske Vandstand.

D.G.U. II R. Nr. 21.

Tegnet og reproducet ved Geografisk Institut København 1913

Den prækvartære Undergrunds Højdeforhold.

D.G.U.II.R. Nr. 21.

